Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIX., št. 166

Ljubljana, sreda 20. julija 1938

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Naročnina znaša mesečno Din 25.—, Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Grajski trg št. 7. telefon št. 2455, Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo

ANGLEŠKI KRALJ IN KRALJICA V PARIZU

Včeraj popoldne sta prispela angleški kralj Jurij in kraljica Elizabeta na uradni obisk v Pariz, kjer so jima priredili nad vse veličasten sprejem

London, 19. jul. d. Ko sta se davi kralj Jurij in kraljica Elizabeta odpeljala iz buckinghamske palače na železniško postajo Victorijo, ju je na vsej poti na sto tisoče ljudi v špalirju burno pozdravljalo. Kralj Jurij je po svoji bolezni popolnoma okreval. Na navdušene ovacije množic sta kralj in kraljica živahno odzdravljala iz avtomobila. Kralj je bil v modri admiralski uniformi, kraljica pa v dolgi obleki iz črne svile s srebrno lisico. Na glavi je imela črn klobuk s širokimi krajci in s pajčolanom, ki ji je padal do ramen, na prsih pa tri velike bele nageljčke in trojno biserno ovratnico.

Na peron postaje Victorija sta prispela kralj in kraljica nekoliko po 9. dopoldne. Tam sta že bila ministra Samuel Hoare in lord Halifax z ostalimi člani spremstva, k slovesu pa so prišli člani francoskega poslaništva in mnoge ugledne osebnosti. Posebni vlak, ki je bil ves okrašen s cvetjem in zastavicami, je ob 9.20 odbrzel v Doover, kamor je prispel nekaj minut po 10. dopoldne. V pristanišču Doovra se je zopet zbralo nad sto tisoč ljudi, ki so živahno pozdravljali kraljevski par. V pristanišču so bile vse ladje in zgradbe okrašene s francoskimi in angleškimi zastavami. Nebo je bilo sicer oblačno, vendar pa je bilo morje mirno. Iz vlaka sta takoj prestopila na jahto »Encentres«, ki je med živahnimi ovacijami ogromne množice v pristanu odplula ob 10.45 v Boulogne sur Mer na francoski obali.

Prihod v Francijo

Boulogne sur Mer, 19. jul. d. Mesto Boulogne sur Mer se je za sprejem angleškega kraljevskega para bogato okrasilo. Na vseh poslopjih pa tudi na vseh ladjah v pristanišču in celo na ribiških čolnih so vihrale angleške in francoske zastave. Že ob 10. dopoldne se je zbrala v pristanišču ogromna množica, ki je nestrpno pričakovala prihoda visokih angleških gostov. Ko se je jahta »Encentres« približala obali v spremstvu močnega brodovja francoske vojne mornarice z ogromno oklopnico »Dunkerque« na čelu, so pričeli grmeti topovi, množica pa navdušeno vzklikati. Kraljevska jahta je pristala ob 11.45. Prvi je stopil na njen krov francoski zunanji minister Bonnet, ki je prispel v Boulogne davi, ter pozdravil kraljevski par v imenu vlade in prebivalstva Francije, pri čemer je izročil kraljici velik šopek cvetja. Kralj in kraljica sta se izkrcala ter odšla med navdušenimi ovacijami množice k posebnemu aerodinamičnemu vlaku na kolodvoru. Na peronu postaje se je kralj Jurij najprej pozdravil s prisotnimi odličniki, nato pa je pregledal častno četo z zastavo in godbo, ki je ob njegovem prihodu odsvirala angleško himno. Na peronu je bil zbran tudi dijaški pevski zbor iz Boulogne, ki je odpel najprej angleško himno, nato pa marseljezo.

Kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta nato s svojim spremstvom vstopila v vlak, ki je takoj odbrzel proti Parizu. Minister Bonnnet je že pet minut prej zapustil Boulogne ter se odpeljal s posebnim motornim vlakom. Kralj in kraljica sta pri vratih vagona ljubeznivo odzdravljala množici, ki jima je navdušeno vzklikala. Na poti od Boulogne sur Mer do Pariza je železniško progo stražilo vojaštvo.

Navdušene ovacije ob vhodu v Pariz

Pariz, 19. jul. h. Angleški kraljevski par je prispel v Pariz točno po sporedu ob 16.50. Na kolodvoru so ga sprejeli predsednik Lebrun s soprogo in mnogi dostojanstveniki Francije. Po pozdravu je predsednik Lebrun predstavil kraljevskim gostom vse visoke francoske osebnosti, nato pa je skupno s kraljem Jurijem VI. vstopil v avto in se odpeljal v mesto. Za njima je vozil avtomobil s kraljico in gospo Lebrun, nato pa so sledili ostali vozovi. Sprevod se je pomikal po Avenue Foch na trg De la Etoille in preko Champs d' Elysees do Quaia d' Orsaya. Povsod je ogromna množica, ki jo cenijo na preko milijona ljudi, navdušeno pozdravljala angleškega kralja in kraljico ter njegovo spremstvo.

Pariz je ves v zastavah in je okrašen, kakor ljudje še ne pomnijo. Mesto je nudilo nepopisne prizore, ko sta se vanj vozila visoka angleška gosta. Po ulicah je tvorilo prvi špalir na deset tisoče otrok, ki so mahali s francoskimi in angleškimi zastavicami. Na trgu Etoille so bili oddelki kolonialne vojske v uniformah. Vse hiše, trgovine in drugi poslovni lokali so okrašeni s posebno velikimi in lepimi zastavami. Okna mnogih hiš krase dragocene preproge. Najlepše so okrašene glavne ulice in najbolj prometne žile. V vseh trgovinah so v izložbah lepo aranžirali slike kralja Jurija in kraljice Elizabete ter angleških princes. Po vseh ulicah in trgih prodajajo broške, robce in znake s slikami angleške kraljevske dvojice.

Prvi obisk pri predsedniku Lebrunu

Ko sta angleški kralj in kraljica prispela na Quai d' Orsay, sta se po kratkem odmoru odpeljala ob 17.30 v Elizejsko palačo, kjer sta obiskala predsednika Lebruna. Pri tej priliki je kralj Jurij podelil predsedniku Lebrunu red Velikega križa, predsednik francoske vlade pa je podelil angleški kraljici Elizabeti veliki križ legije časti. Kralj Jurij VI. je bil s tem redom odlikovan že l. 1919. Francoski zunanji minister Bonnet je dobil odlikovanje reda sv. Jurija.

Angleški kralj in kraljica sta se nato vrnila na Quai d' Orsay ter se čez dve uri zopet odpeljala v Elizejsko palačo, kjer jima je predsednik Lebrun priredil slavnostni obed, na katerega je bilo povabljenih 270 ljudi, med njimi vsi člani vlade in razne odlične osebnosti iz angleškega in francoskega javnega življenja. Po ulicah je bil vsakokrat strnjen špalir ogromnih množic, ki so prirejale angleški vladarski dvojici navdušene ovacije.

Spomenik Angliji na francoski obali

Pariz, 19. julija. w. V pristanišču Boulogne sur Mer so davi odkrili kip »Britanije« kot spomin na dan 13. avgusta 1914, ko so se tamkaj izkrcale prve angleške čete v Franciji. Odkritju so prisostvovale mnoge odlične osebnosti, med njimi podpredsednik senata Farion, kot zastopnik vlade maršal Petain, z angleške strani pa lord Cavan. Slavnostni govor je imel maršal Petain, ki je med drugim poudaril, da bodo odslej vse ladje, ki bodo priplule v to pristanišče, videle ta spomenik. Francoska vlada je posebno vesela, ker je prva ladja, ki vozi mimo tega spomenika, jahta angleške kraljevske dvojice. Lord Cavan je dejal v svojih izvajanjih, da Francija za odkritje tega spomenika ni mogla izbrati ugodnejšega trenutka. Spomenik ni daleč od kraja, kjer je Napoleon zbral svojo armado za prevoz v Anglijo. Če so se mogli sovražniki iz dobe pred 140 leti tako tesno sprijateljiti, lahko tudi danes upamo, da je mogoče pomirjenje povsod po Evropi. V tem trenutku je priplula mimo kraljevska jahta in s tem so bile svečanosti odkritja končane.

Predmet pariških posvetov

Položaj v Španiji — Pogajanja na Češkoslovaškem Zbližanje z Italijo — Sodelovanje z jugovzhodno Evropo

London, 19. jul. o. Angleški zunanji minister Halifax bo po informacijah iz zanesljivih virov v Parizu načel predvsem tri vprašanja, špansko, sudetsko-nemško in srednje-evropsko.

Najnovejši razvoj dogodkov v Španiji povzroča angleški vladi hude skrbi. Italija in Nemčija sta silno ojačili svoj vpliv na Franca nele na fronti, nego tudi pri organizaciji bodoče nacionalistične španske vojske. Halifax naj bi skušal Francijo pridobiti za novo akcijo, s katero naj bi se Italija zbližala z obema zapadno-evropskima velesilama

Kar se tiče položaja na Češkoslovaškem, je bila angleška vlada v zadnjem času podrobno in točno informirana o vseh novih momentih. Bila je v tej stvari stalno v tesnih stikih s Parizom in Prago. Kakor vse kaže, namerava angleška vlada v primeru potrebe ponoviti svoji demarši v Berlinu in Pragi ter zahtevati izpolnitev danih obljub. V Parizu naj bi se v ta namen pripravil teren, da bosta francoska in angleška vlada tudi v tem primeru zavzeli enako stališče.

Končno naj bi se v Parizu dosegel stvarni sporazum o skupni akciji v srednji in jugovzhodni Evropi za tesnejše gospodarsko sodelovanje z državami v tem delu kontinenta.

Kakor zatrjujejo dobro poučeni krogi, v Parizu ne bo podpisan noben nov pakt. Vladarjev obisk in Halifaxovi razgovori naj bi predstavljali le novo manifestacijo angleško-francoskega prijateljstva in njuno trdno voljo, da z enakih vidikov poskusita zagotoviti mir na kontinentu.

Angleški listi objavljajo obširne članke o angleško-francoskem prijateljstvu in o obisku angleškega kraljevskega para v Parizu. »Times« se spominja besed francoskega poslanika Cambona o prisrčnem sporazumu med Francijo in Anglijo in poudarja, da so dogodki zadnjih let obe velesili prav tako povezali med seboj, kakor je skupnost interesov povzročila, da angleško-francoska zveza ni bila nikoli tako trdna, kakor je sedaj.

Dve francoski izjavi

Pariz, 19. jul. h. Ob prihodu angleške kraljevske dvojice v Pariz objavlja »Paris Soir« dve pomembni izjavi podpredsednika vlade Chautempsa in zunanjega ministra Bonneta, ki oba podčrtavata veliki pomen tega dogodka. Chautemps pravi v svoji izjavi, da temelji prijateljstvo Francije in Anglije na skupnosti interesov obeh narodov, na medsebojnem analognem političnem in socialnem razvoju in na enaki nakloonjenosti demokratičnim ustanovam ter skupnem prizadevanju za ideale svobode in človeškega dostojanstva. Težki časi, v katerih živimo, bodo angleško-francosko prijateljstvo še bolj naglasili kajti njihovo čim dalje tesnejše sodelovanje je najsigurnejše jamstvo za ohranitev miru.

Zunanji minister Bonnet izjavlja med drugim: Po nepozabnem obisku kralja Edvarda VII. l. 1903 in kralja Jurija V. l. 1904 vidijo vsi Francozi v sedanjem obisku angleškega kralja ne samo počastitev, temveč dokaz, da angleško-francosko prijateljstvo ni bilo nikoli bolj važno za mir in blaginjo sveta kakor v sedanjem trenutku, pa tudi nikoli bolj tesno in bolj popolno kakor dandanes.

Minister Bonnet izraža v imenu vsega francoskega naroda angleški kraljevski dvojici spoštovanje in simpatije Francije.

Ojačenje sodelovanja med Italijo in Madžarsko

Govora ministrskih predsednikov Mussolinija in Imredyja na banketu v Beneški palači

Rim, 19. jul. d. Snoči je predsednik vlade Mussolini priredil v Beneški palači madžarskemu min. predsedniku Imredyju in zunanjemu ministru Kanyi slavnostno večerjo, na katero je bilo povabljenih izredno mnogo odličnikov.

Na večerji je predsednik vlade Mussolini izrekel naslednjo zdravico:

Z velikim zadovoljstvom vas pozdravljam v imenu Rima, ki sprejema z največjim veseljem odlične zastopnike plemenitega madžarskega naroda. Na ta način se ponavlja radostni dogodek, ko smo pred dvema letoma sprejeli regenta Madžarske, ko je prišel v Rim. Njegov obisk nam je ostal v najprijetnejšem spominu. Prijateljstvo med Italijo in Madžarsko je nad običajnimi protokolarnimi oblikami in je globoko zasidrano v duši in volji obeh narodov. V zadnjih 10 letih, ki so bila tako bogata dogodkov, se je naše prijateljstvo srečno začelo in utrdilo in se naši odnošaji razvijajo v globokem zaupanju in v vedno večji prisrčnosti. V raznih okoliščinah in v raznih prilikah, ki spremljajo življenje naših narodov, sta obe vladi in oba naroda vedno kazala prijateljsko pojmovanje položaja in sta bila vedno spontano in odločno drug ob drugem. Na dnu italijansko-madžarskih odnošajev so raznovrstne politične in gospodarske koristi kakor tudi težnje za mir in pravico. V tej skupnosti teženj in koristi je tudi razlog, da bi se odnošaji med obema državama poglobili in se v vedno širšem okviru širili tudi na mnoge druge države. Posebno v Podunavju, ki naravno neposredno najbolj zanima Italijo in Madžarsko, ni v političnem sodelovanju med Madžarsko in Italijo nobenega antagonizma napram drugim državam, ampak je to sodelovanje dostopno vsem, ki žele red in obnovo. Na tem globokem pojmovanju varnosti in volje za mirom sloni tudi os Rim-Berlin in naši lojalni odnošaji z Jugoslavijo. Napijam na srečo in napredek plemenitega madžarskega naroda, na zdravje njegovi visokosti regentu in pa na osebno srečo vaših ekscelenc.«

Predsednik madžarske vlade **Imredy** je v italijanskem jeziku odgovoril:

Prisrčno se zahvaljujem za tople in iskrene besede, ki ste jih preko mene izrekli vsemu madžarskemu narodu. Te prisrčne besede in prisrčni sprejem, ki so nam ga priredili povsod, ko smo prekoračili italijansko mejo, me navdajajo s prisrčno hvaležnostjo in zadovoljstvom, ker menimo, da je to nov dokaz iskrenih čustev, ki iz dneva v dan čim dalje globlje vežejo prijateljstvo obeh narodov in ki je bilo preizkušeno v resnih dnevih. Mislim, da bi bilo odveč poudariti, s kolikšnim zadovoljstvom sem stopil na tla fašistične Italije, ki je pod vašim modrim vodstvom in kljub teškim preizkušnjam v 16. letu dosegla krono svoje močin in slave. To je navdušilo ves svet, posebno pa nas Madžare, ki obožujemo ustvarjevalni genij najstarejšega, toda vendar vedno novega latinskega duha. Podčrtali ste željo po najvišjih idealih miru in pravice. Cilj tega našega potovanja je, koristiti temu miru in tej pravici. Naši sestanki in posveti niso izključujoči in niso naperjeni proti nikomur, ker so miroljubni in žele samo pravico. Cilj jim je razvijati prijateljske odnošaje z vsemi sosedi, ki jih preveva duh pomirljivosti. Vezi, ki nas že od najstarejših časov vežejo z Italijo, in tradicionalno iskreno prijateljstvo na političnem, gospodarskem in kulturnem polju med Madžarsko in Nemčijo, ki je sedaj postala naš sosed, jasno kažejo, da nas naši prijateljski odnošaji z osjo Rim-Berlin navdajajo z najlepšimi nadami, da se bo naš trud razvil v trajen in pravičen mir in da bo koristil miroljubnemu razvoju našega kontinenta. V tem prepričanju nazdravljam za napredek velikega italijanskega prijateljskega naroda, Nj. Vel. kralju in cesarju, vsemu kraljevskemu in cesarskemu domu in v osebno srečo vaše ekscelence.«

Nadaljevanje razgovorov med državniki

Danes so se ves dan nadaljevali razgovori med Mussolinijem, Cianom, Imredyjem in Kanyo. Madžarski min. predsednik Imredy je danes sprejel tudi nemškega poslanika pri Kvirinalu Mackensena.

O obisku madžarskih državnikov v Rimu in njunih prvih dveh včerajšnjih razgovorov s Cianom in Mussolinijem, ki so trajali več ur, je objavil »Giornale d' Italia« daljši uvodnik, v katerem opisuje razvoj italijansko-madžarskega prijateljstva. Obisk Imredya in Kanyje v Rimu je eminentno političnega značaja, ker je treba desetletja staro politično sodelovanje Italije in Madžarske prilagoditi novim razmeram v srednji Evropi. Nedvomno bodo tudi sedanji razgovori pokazali, da se identično stališče obeh držav glede vseh važnih mednarodnih političnih vprašanj tudi v novem položaju ni spremenilo. Italijansko-madžarsko prijateljstvo predstavlja povsem vzporeden sistem italijanskih prijateljskih zvez z Nemčijo in Jugoslavijo. Ti trije sistemi, ki imajo velik politični in gospodarski pomen, bodo tudi v bodoče služili ravnovesju v srednji Evropi in interesom prizadetih štirih držav. Italija ni nikoli zahtevala od Madžarske, naj se priključi protikomunističnemu paktu ali pa izstopi iz Društva narodov, toda madžarska nacionalna politika je že po svojem značaju in po svojih realističnih smernicah v popolnem skladu z italijansko.

»Tribuna« naglaša med drugim, da so se odnošaji med Madžarsko in Jugoslavijo v zadnjem času znatno zboljšali. Na ta novi razvoj značajev med obema srednje-evropskima državama je nedvomno vplival sporazum med Italijo in Jugoslavijo. List zatrjuje, da bo to zboljšanje odnošajev med Beogradom in Budimpešto nedvomno že v kratkem prišlo konkretno do izraza.

Obnovljena pogajanja med Nemčijo in Anglijo

Važna misija posebnega Hitlerjevega odposlanca v Londonu — Anglija naj bi si v Parizu ne vezala rok

London, 19. julija. o. »Daily Herald« poroča, da je imel lord Halifax tik pred odhodom v Francijo v svojem stanovanju daljši razgovor s Hitlerjevim tajnikom kapetanom Wiedemannom, ki je predvčerajšnjim prispel v London. Sestanek je bil povsem neslužbenega značaja, vendar pa je Wiedemann prišel Halifaxa opozorit, naj Anglija ob priliki kraljevega obiska v Parizu nikar ne sprejme novih obveznosti do Francije. V Nemčiji je izzvala angleška politika precejšnje nezadovoljstvo, posebno pa kritizirajo pismi, ki sta jih izmenjala Chamberlain in Daladier. Še pred nekaj tedni je kazalo, da je nastopil ugoden trenutek za pogajanja med obema velesilama, dejansko pa se stvar ni premaknila z mrtve točke. Wiedemann naj bi sedaj popravil in nadomestil kar je bilo zamujenega. Preprečil naj bi predvsem sklenitev novih sporazumov med Anglijo in Francijo, predvsem pa morebitne nove vojaške konvencije med obema državama.

Enako poroča o Wiedemannovem obisku tudi »Daily Express«. Po njegovih informacijah je Wiedemann izjavil Halifaxu, da je Nemčija pripravljena omejiti svoje oboroževanje, če bi se prav tako razorožile tudi Rusija in njeni zavezniki. Wiedemann se bo te dni sestal s Chamberlainom in nadaljeval z njim razgovore, ki jih je pričel s Halifaxom.

London, 19. julija. h. Zdaj se potrjuje, da je lord Halifax včeraj dopoldne v svojem stanovanju sprejel za daljši informativni in neobvezni razgovor stotnika Wiedemanna, Hitlerjevega odposlanca. Vest o tem razgovoru je izzvala v londonskih političnih krogih veliko zanimanje. O vzrokih londonskega potovanja Hitlerjevega adjutanta in njegovi misiji krožijo v Londonu najrazličnejše govorice.

Obisk Wiedemanna in razgovor s Halifaxom so Nemci zelo skrbno pripravili in kakor menijo informirani krogi, gre to pot za to, da bi se nanovo uredili angleško-nemški odnošaji. Močno je učinkovalo v Berlinu tudi novo stališče Zedinjenih držav.

Vprašanja, o katerih je lord Halifax razpravljal z Wiedemannom, se nanašajo deloma na Češkoslovaško in na angleško politiko v srednji in vzhodni Evropi, deloma pa na angleški oborožitveni načrt. V londonskih krogih so naziranja, da bi mogel sedanji poizkus za obnovo angleško-nemških pogajanj oživiti tudi angleško-italijanska pogajanja, ki so zdaj na mrtvi točki, ker bi bil Hitler pripravljen za posredovanje med Rimom in Londonom, če bi se mu ponudila priložnost. Neposredna misija Wiedemanna pa je bila, svetovati angleški vladi, naj ob priliki kraljevega obiska v Parizu ne sklepa s Francijo nikakih novih sporazumov, ki bi zapirali vrata za sporazum z Nemčijo.

Informiranje francoske vlade

LONDON, 19. julija. h. Angleška vlada smatra obvestila stotnika Wiedemanna za lorda Halifaxa za važna. V uradnih krogih so danes popoldne izjavljali, da bo lord Halifax v času bivanja v Parizu informiral tudi francoskega ministra Bonneta o svojih razgovorih z Wiedemannom.

Katastrofalen požar pri Varaždinu

Varaždin, 19. julija. o Snoči je v Kolarcu, mali vasi v srezu Novem Marofu, izbruhnil požar, ki je zavzel katastrofalen obseg. Vas šteje 56 hiš in okrog 400 prebivalcev. Zgorelo je 38 hiš z gospodarskimi poslopji vred. Okrog 300 ljudi je ostalo brez doma.

Ko je izbruhnil požar, je bilo v vasi le malo ljudi. Vsi odrasli so bili na polju. Ko so prihiteli v vas, se je ogenj že razširil. Poklicali so na pomoč gasilce iz Križevcev in vseh okoliški krajev. Okrog 200 gasilcev si je na vso moč prizadevalo, da bi ogenj omejilo, uspelo pa jim je rešiti le 18 hiš. Kakor zatrjujejo, je katastrofo povzročil neki kmet, ki je streljal na golobe. Med smodnik in šibre je zataknil v puško konoplja, ki jo je s šibrami vred izstrelil. Konoplja se je vnela in ogorki so padli na strehe bližnjih hiš, ki so se zaradi velike vročine vnele. Škode je nad milijon dinarjev.

Ban savske banovine je poslal pogorelcem kot prvo podporo 20.000 din in nekaj živeža.

Največja ruska tvornica čevljev pogorela

Moskva, 19 jul. z. Včeraj popoldne je pogorela v Kijevu največja ruska tovarna čevljev. Podjetje je bilo nameščeno v šestnadstropni novi stavbi in je šele pred kratkim dobilo iz Amerike ogromne zaloge raznih surovin. Ogenj je nastal v skladišču in se je širil tako naglo, da niso mogli ničesar rešiti. Poslopje je pogorelo do tal. Uničene so vse zaloge surovin in ogromne količine izgotovljenih čevljev, določenih predvsem za sovjetsko armado. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen. Izvršenih je več aretacij.

Naraščanje nizozemske trgovske mornarice

Haag, 19. jul. AA. Po glasoviti statistiki »Lods Register of sipin« je Nizozemska na dan 30. junija letos imela v gradnji 115 ladij s skupno tonažo 280.000 ton. S tem je prišla Nizozemska na tretje mesto za Veliko Britanijo in Nemčijo. Statistika poudarja, da se v vseh drugih državah opaža nazadovanje v gradnji novih ladij.

Krvavi nemiri v Palestini

Jeruzalem, 19. jul. z. Kljub vsem ukrepom angleških oblasti in poostreni kontroli dosedaj nemirov v Palestini še niso mogli zatreti. V noči na torek je prišlo zopet do krvavih izgredov, ki so zahtevali nove žrtve. Večja skupina Arabcev je napadla židovsko kolonijo Usuf blizu Nablusa. Prišlo je do pravcate bitke, ki je trajala več ur. Šele vojaštvu se je posrečilo, da so napadalce pregnali. Na bojišču je ostalo več mrtvih in ranjenih. Arabci so porušili železniško progo v bližini Nablusa v daljavi nad 300 m in s tem nemogočili železniški promet med Nablusom in Jeruzalemom. Tudi glavna cesta je na več krajih poškodovana. Dva večja mosta so razstrelili in porušili vse telefonske in električne napeljave, tako da je Jeruzalem v tem pogledu docela izoliran. V Jeruzalemu samem sta včerajšnji dan in pretekla noč spričo izrednih varnostnih ukrepov potekla mirno. Zaradi tega je bila danes policijska ura podaljšana od 19. na 21. uro, ko morajo biti zaklenjena vsa hišna vrata in se ne sme nihče več pojaviti na ulici.

Grožnje francoskih levičarjev

Pariz, 19 jul. z. V političnih krogih je izzvala veliko razburjenje napoved generalnega tajnika sindikalne zveze Jouhauxa, da bodo delavske množice oktobra ali novembra pričele novo akcijo v obrambo svojih pravic in v odgovor na desničarsko ofenzivo. V tej napovedi vidijo ogražanje notranjega miru, ki je bil dosežen s tolikimi žrtvami. Dejstvo, da je Jouhaux podal to izjavo na predvečer obiska angleškega kraljevskega para, tolmačijo še za posebno značilno. Min. predsednik je dobil iz vrst poslancev že več pismenih pozivov, naj takoj odredi vse potrebno, da se prepreči vsak napad na notranji mir v Franciji in vsaka nova akcija, ki stremi za tem, da se zaneti v Franciji nova razredna borba.

Uniformiranje italijanskih uradnikov

Rim, 19. jul. AA. Predsednik vlade Mussolini je odredil, da bodo morali odslej vsi državni uradniki nositi uniforme med uradnimi urami.

Japonsko-ruski spor

Obnova japonskega protesta v Moskvi zaradi vpada ruskih čet na mandžursko ozemlje

Tokio, 19. jul. w. Pod predsedstvom min. predsednika Konoje je državni svet danes razpravljal o obmejnem incidentu pri Hunčunu, pozneje pa sta zunanji in vojni minister razpravljala o nadaljnjem postopanju japonske vlade, ker je doslej Moskva na vse oficielne proteste odgovarjala z izgovori in trditvijo, da so višine, ki so jih pri Šenfengu zasedle njene čete, na ruskem ozemlju. General Koiso, dosedanji poveljnik korejske armade je izjavil, da osebno ne verjame, da bi Moskva hotela resen spor z Japonsko, ker je njen notranji položaj tak, da se zdi nemogoče, da bi Stalin započel takšno pustolovščino.

Japonski zunanji minister je naročil poslaniku v Moskvi naj na pristojnih mestih ponovi protest japonske vlade zaradi incidenta pri Hunčunu. Japonski poslanik bo stopil v neposreden stik z Litvinovom in zahteval izpraznitev višin nad Šenfengom. Kakor trdi agencija Domej, upajo še vedno, da se bo dal ta spor mirno urediti.

Japonska poročila o novem incidentu

Tokio, 19. julija. AA. Na japonsko-mandžurski meji je nastal nov incident. V trenutku, ko se je mudila japonska orožniška patrulja v bližini meje, severno od Vladivostoka, so se z ruske strani začuli streli in je bil neki japonski podčastnik ranjen. Kakor trdijo, je položaj na rusko-mandžurski meji silno napet. Mandžurske oblasti so zahtevale, naj se ruske čete takoj umaknejo, ker bodo sicer energično nastopile, vendar pa so bila pogajanja o ureditvi incidenta prekinjena.

Demonstracije pred ruskim poslaništvom

Tokio, 19. jul. w. Pred ruskim poslaništvom v Tokiju so danes demonstrirali člani nacionalistične stranke. Pri tem je poliscija aretirala sedem oseb. Demonstranti so med velikim hrupom trosili okoli poslaniškega poslopja letake, v katerih se zahteva kaznovanje Rusije, ker sovjetski odpravnik poslov ni hotel imeti razgovorov zaradi obmejnega incidenta pri Hunčunu.

Japonski valutni fond za nabavo surovin

Tokio, 19. jul. w. Finančni minister je izjavil, da bo ustanovljen fond za izravnavo valute v višini 300 miljonov iz zlatih rezerv Japonske banke. Fond bo služil za uvažanje surovin ,obenem pa za pospeševanje izvoza.

Henleinove zahteve

Francoski listi objavljajo vsebino spomenice, ki so jo henleinovci izročili češkoslovaški vladi

Pariz, 19. julija. b. Po agenciji »Fournier« objavljajo skoro vsi pariški listi besedilo spomenice sudetsko-nemške stranke češkoslovaški vladi. To spomenico je češkoslovaška vlada, kakor znano, vzela obenem s svojim predlogom narodnostnega statuta za osnovo pogajanj s Henleinovo stranko. Spomenica vsebuje 14 točk, ki so po oficioznem »Tempsu« naslednje:

1. **Vzpostavitev popolne enakopravnosti**, ki je »prvi pogoj za mirno sožitje narodnosti v republiki«. Državni zakoni morajo vsem narodnostim zagotoviti iste možnosti razvoja in preprečiti sleherno nadvlado enega naroda nad drugim. Preosnova države je zato neizbežna nujnost.

2. **Zajamčenje demokratičnega načela narodne suverenosti**, kajti suvereni narod je »edini izvor državne oblasti«. Skupna volja vsega suverenega naroda je rezultat sodelovanja vseh narodnosti in narodnostnih skupin. Češki in nemški narod in drugi narodi v republiki so stebri narodne suverenosti. Toda pri tolikšnih osnovnih elementih **je nujno potrebno, da se vsakemu posebej priznava pravna osebnost**, kar pomeni praktično, da morajo razpolagati z organi, ki jih zastopajo in ki naj služijo kot posredniki nasproti državni oblasti. Juridična osebnost države predpostavlja in zahteva priznanje juridične osebnosti narodov, ki jo sestavljajo. Osnovne pravice narodov so tele: pravica do samoodločbe, enaka udeležba vseh narodov pri vodstvu države, zaščita proti raznarodovanju ter pravica k priznavanju k določenemu narodu brez omejitev.

3. **Za izvedbo teh načel je potrebna teritorialna preureditev države, in sicer v smislu narodno-regionalne decentralizacije.** Vsakemu narodu mora biti priznan na ozemlju, ki mu ga je določila narava sama (na tako zvanem življenjskem prostoru), primeren prostor za izživljanje. Konkretno predlaga spomenica **razdelitev države v češko, nemško, slovaško ozemlje itd.** Narodne manjšine v posameznih nacionalnih življenjskih prostorih naj se posebej zaščitijo. Pri postavitvi mej nemške narodne skupnosti morajo biti popravljene krivice, ki so ji bile storjene leta 1918.

4. **Ta načela naj se sprovedejo tako v zakonodaji kakor v upravi.** Vsem narodom naj bo priznana pravica, da o svojih zadevah odločajo sami v skladu z državnimi interesi. **Narodna samouprava obsega v podrobnem policijo (všteši državno policijo), narodni kataster, spremembo imen, šolsko vzgojo ter predvojaške tečaje, finančno samoupravo, pravico do davčnih doklad in do ustanavljanja delovnih taborišč. Osrednjemu parlamentu in vladi so prepuščene le zadeve, ki se tičejo vse države.**

5. **Uvedejo naj se nove ustanove za izvajanje teh načel v praksi.** Zakonodajni stopnji bodita dve: **narodna skupščina** (morda tudi brez senata) **ter deželni zbor vsakega posameznega naroda** (narodna kurija). Pripadniki vsakega naroda tvorijo v narodni skupščini posebne narodne kurije, ki tvorijo avtomatično deželne zbore posameznih narodov. Proti sklepom deželnih zborov se prizna prezidentu republike in narodni skupščini pravica ugovora (veta). Narodne kurije ali deželni zbori imajo pravico do zakonodajne pobude v narodni skupščini.

6. **Spomenica zahteva nadalje reforme na področju izvršne oblasti, ki naj bo na vsem državnem ozemlju slej ko prej pridržana predsedniku republike in vladi, poleg teh dveh organov izvršne oblasti pa naj se uvedejo še »predsedniki narodov« kot nekaki legitimni predstavniki posameznih narodnostnih skupin.** Ti predsedniki narodov so ipso facto člani osrednje vlade, vendar s to razliko od drugih, da niso odgovorni narodni skupščini. Predsednikom ob strani naj stoje posebni »samoupravni direktorij«. Predsednik vsakega naroda je izvoljen izmed njegovih poslancev, njegovo izvolitev pa potrdi predsednik republike. Predsednik in njegov samoupravni direktorij odgovarjata poslancem svojega naroda. Vsi predsedniki narodov so člani vrhovnega obrambnega sveta.

7. **Zahteva se popolna reorganizacija uprave.** Opuste naj se nekatera ministrstva, zlasti prosvetno, ministrstvo za socialno politiko, narodno zdravje in unifikacijo, katerih funkcije preidejo na samouprave. Ostala ministrstva, z izjemo zunanjega, obrambnega in finančnega, pa naj se razdele na narodne sekcije.

8. **Glede državnega uradništva** se zahteva popolna proporcialnost pri zasedbi posameznih mest.

9. **Višja sodišča** in vrhovno državno sodišče naj se razdele na narodne sekcije.

10. **Glede jezika** veljaj načelo, da »govori država jezik svojih državljanov«, višje upravne oblasti pa jezik nižjih upravnih oblasti«. Za Prago bi bila potrebna posebna jezikovna ureditev.

11. **Vsa javna podjetja in od države nadzorovani obrati naj se razdele na narodne sekcije**, kar velja posebej za narodno banko, tiskovni urad in radio.

12. **Glede finančne uprave** naj se izdela poseben ključ za razdelitev proračuna na posamezne narodne kurije.

13. **Vsa ta načela naj se uveljavijo kot reforme z ustavnimi zakoni.**

14. **Nemški manjšini** naj se »posebej popravijo krivice zlasti v pogledu agrarne reforme, manjšinskih šol, vseučiliške zakonodaje ter zakonodaje o legionarjih«.

Položaj v Pragi

Praga, 19. julija. h. Vlada in zastopniki koaliranih strank so se zadnje dni še bolj poglobili v zakonske osnutke za preureditev države. Danes popoldne je prezident republike dr. Beneš sprejel politične ministre, ki pripadajo šestim vladnim strankam, in si je dal poročati o poteku pogajanj. Prezident, vlada in vladna večina so glede vsega popolnoma edini. Poslanska zbornica in senat bosta najbrže sklicana prihodnji teden, v ponedeljek ali v sredo. Za zasedanje bodo še popolnoma pripravljeni vsi osnutki. Ministrski predsednik dr. Hodža je danes sprejel še zastopnike Hlinkove stranpe in delegate sudetsko-nemške stranke.

Včerajšnji pariški »Temps« objavlja besedilo neke spomenice Heinleinove stranke, ta stranka pa objavlja nocoj daljšo izjavo, v kateri zatrjuje, da je bila omenjena spomenica v pariškem listu objavljena brez njene vednosti. Iz »Tempsa« objavlja »Prager Tagblatt«, daljši izvleček, današnja »Morgenpost« pa objavlja sploh celotno besedilo zahtev sudetsko-nemške stranke. Odgovorni činitelji češkoslovaške republike, ki vodijo dela za preureditev države, se zaradi teh zahtev ne bodo dali zavesti, prav tako pa tudi ne inozemstvo, ki se dobro zaveda, kaj te zahteve pomenijo.

Slovenci pri papežu

Rim, 19. jul. o. Iz Castel Gandolfa poročajo, da je papež sprejel delegacijo 35 članov katoliške akcije iz Ljubljane, ki je prišla v Italijo pod vodstvom ljubljanskega škofa dr. Rožmana. V svojem govoru je papež poudaril, da mu je razvoj katoliške akcije v Jugoslaviji zelo pri srcu.

Sprejemi pri predsedniku vlade

Bled, 19 julija. AA. Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović je danes sprejel kraljevskega poslanika v Stockholmu Milorada Stražničkega, bivšega beograjskega podžupana Dragoljuba Todorovića ter mariborskega odvetnika dr Müllerja.

Objava novih pravilnikov

Beograd, 19 julija AA Današnje Službene Novine objavljajo pravilnik Uslužbenskega podpornega fonda Zveze zdravstvenih zadrug o zavarovanju uslužbencev zdravstvenih zadrug in Zveze zdravstvenih zadrug za primer bolezni, dalje pravilnik o fondu za pospeševanje proizvodnje sladkorne pese, spremembe k pravilniku v plačilu takse za prevoz prtljage po železnici ter spremembe k uredbi o proizvodnji sladkorne pese

Železniška nezgoda pri Čakovcu

Varaždin, 19. jul. o. Na progi iz Kotoribe proti Čakovcu se je pripetila snoči blizu Čakovca nesreča. Brzi vlak iz Kotoribe je zavozil v kmečki voz, posestnik Ivan Novak je bil ubit, njegov 11-letni sin Dragotin pa je dobil hude poškodbe.

Razpis službenih mest

Beograd, 19. jul. p. »Službene novine« so danes objavile natečaje za mesta zdravnika pripravnika pri državnem zdravilišču v Topolščici, zdravnika pripravnika in inženjerja-arhitekta v 8. pol. skupini pri Higienskem zavodu v Ljubljani ter za mesto notarja na Vranskem, kjer je bil notar pokojni Jurij Detiček.

Brezposelnost na Nizozemskem

Haag, 19. jul. AA. Na Nizozemskem je bilo konec junija 315.743 brezposelnih delavcev, med temi 130.320 žensk.

Beležke

Vojaška pripravljenost Italije

Beograjsko »Vreme« priobčuje izpod peresa svojega rimskega dopisnika Miloša Crnjanskega članek o vojaški moči Italije. Članek prihaja do naslednjega zaključka

»Italija je militarizirana in stoji v znaku meča. Zahteva svoj prostor pod soncem. Nam se zdi naivno računati na njeno vojaško slabost na osnovi pripovedk, ki niso točne in ne morejo biti točne. Treba je upoštevati dejstva in rezultate, a ti pričajo, da je Italija danes na visoki stopnji oborožitve in da je njen vojni koeficient v vsakem primeru mnogo večji, kakor to misli izvesten tisk na zapadu.«

Francoski senator o čsl. Sokolu

Francoski senator Adrien Richard, ki se je ves čas vsesokolskega zleta mudil v Pragi kot gost ministra za narodno zdravje Ježka, je temu ob svojem povratku v Francijo poslal pismo, v katerem piše med drugim: Po svoji vrnitvi v domovino sem še vedno in kar naprej pod vtisom nešštetih dokazov simpatij, ki sem jih bil deležen med vami. Nikdar ne bom pozabil veličastnega pogleda na vaše zveste Sokole. Ne bom opustil nobene prilike, da ne bi pripovedoval v Franciji o vsem, kar sem videl, kajti v polni meri zaslužite občudovanje in ljubezen, ki jo napram vaši državi kaže Francija.

Letaki proti proslavi rojstnega dne dr. Mačka

Zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« je priobčil v nedeljo v zvezi z napovedano proslavo rojstnega dne dr. Mačka beležko, v kateri stoji med drugim.

»Interesantno je, da skupina okrog lista »Nezavisnost«, ki jo v javnosti imenujejo frankovsko, širi letake proti proslavi dr. Mačkovega rojstnega dne in da je v zvezi z narodnosocialnim blokom prof. Šojat — dr. Korenić pokrenila akcijo, da bi ta proslava letos ne izpadla enako svečano kakor prejšnja leta.«

Dalje trdi »Jugoslovenski Lloyd«, da so jugoslovenske nacionalistične organizacije sklenile, da ne bodo podpirale te frankovske akcije, ker »se nočejo vmešavati v notranje račune hrvatskih političnih skupin, a razen tega nimajo in ne morejo imeti nikakega zaupanja v frankovce, ki so v izvajanju svoje politike samo razdelili vloge in se nekateri skrivajo celo za sodelovanje z »Jugoslovensko akcijo«, ki se je oddelila od Ljotićevega Zbora in samo v Zagrebu predstavlja nekak lokalni pokret.«

Delo Gajreta

V nedeljo je bila v Sarajevu glavna skupščina znane muslimanske prosvetne centrale Gajret. Organizacija je ob tej priliki obhajala 35letnico svojega obstoja. Zato je njen predsednik dr. Avdo Hasanbegović v svojem poročilu podal tudi kratek oris društvenega dela v tem času. Društvo je samo po vojni zbralo okrog 30 milijonov dinarjev in s tem izšolalo nad 6000 mladih muslimanov, poleg tega pa izvedlo še celo vrsto drugih akcij za kulturni napredek jugoslovenskih muslimanov. Glavno svojo pozornost je posvečal in posveča Gajret muslimanskemu selu, ki je še vedno zelo zanemarjeno. Povsod prireja poljudna predavanja, analfabetske tečaje, zadružne in gospodinjske tečaje itd.

Na koncu je predsednik ostro zavrnil razne napade na Gajret in intrige proti njemu ter poudaril, da Gajret ne more služiti nikaki strankarski politiki in da je v njem prostora za vse muslimane brez ozira na politično orientacijo. Pri volitvah je bil za predsednika vnovič izvoljen dr. Avdo Hasanbegović.

O zakonu proti korupciji

Pred dnevi smo zabeležili članek sarajevskega »Katoličkega tjednika«, glasila nadškofa dr. Šarića ki je dokazoval potrebo, da čim prej dobimo zakon o pobijanju korupcije. Na ta članek odgovarja sedaj službeno glasilo JRZ »Samouprava«, ki med drugim pravi:

»Mi se le čudimo, da sarajevski list ne ve, da že imamo zakon proti korupciji in to precej oster ton. On se je često že tudi uporabljal. V ostalem se popolnoma strinjamo s sarajevskim listom, da je treba v tem vprašanju »poostriti nadzorstvo in kontrolo«, ali to spada v kompetenco zakonodajnega telesa. Kar se tiče kontrole s pomočjo svobodnega tiska je tisk ne le svoboden, temveč spada v njegovo vzvišeno misijo, da pobija korupcijo.«

Radovedni smo, kaj bo na te trditve »Samouprave« odgovoril »Katolički tjednik«

„Lički Vlahi“

»Hrvatska straža«, glasilo hrvatske katoličke akcije, je nedavno prinesla neki dopis iz Like in v njem parkrat za pravoslavne rabila izraz »Vlah« in »Vlahi«. »Samouprava« se zaradi tega razburja in pravi:

»Skoro neverjetno se zdi, da se še 20 let po zedinjenju najde človek, ki javno naziva Srbe za »Vlahe«, kakor so to nekdaj delali dr. Ante Starčević, dr. Jozua Frank, dr. Saks in njihovo glasilo »Hrvatsko pravo«. Še bolj neverjetno pa je, da tako drzno žaljivko, ki je tudi po zakonu prepovedana, objavlja »Hrvatska straža«, ki energično podpira dr. Mačkov pokret.«

»Samouprava« nato apelira na srbske pristaše SDS, kako morejo trpeti take žalitve. V odgovor bo seveda dobila, da je »Hrvatska straža« prav tako daleč od politike dr. Mačka kakor »Samouprava« in da jo samo navidezno podpira, pri čemer pa so njeni cilji bistveno drugi od ciljev dr. Mačkove politike.

Bürcklov govor ob francoski meji

Avstrijski komisar Bürckel je imel v nedeljo na nekem zborovanju narodno socialistične stranke v Posaarju govor, v katerem se je dotaknil tudi odnošajev do Francije. Izjavil je med drugim:

»Nemčija je prav tako zaskrbljena glede svoje varnosti kakor Francija. Zato pa Nemčija ne stoji nasproti Franciji z željo po vojni, temveč z namenom, da bi skupno s Francijo ohranila mir. Od Francije nočemo niti kakega kosa zemlje niti ji hočemo prizadejati karkoli neljubega. Ako bi se v Franciji in Nemčiji vršili danes glasovanji o tem, ali naj se obe državi povežeta v istem miroljubnem stremljenju in proti sleherni vojni, bi bil izid takega glasovanja gotovo pozitiven. Preteklost nam ne vsiljuje nobene druge odločitve kakor mir.«

Ob mrtvaškem odru rumunske kraljice Marije

Pogrebne svečanosti bodo v nedeljo in ponedeljek Sožalja z vseh strani sveta — Vlada pri kralju

Bukarešta, 19. jul. AA. Minister dvora je izdal naslednje obvestilo:

Danes ob 11. so posmrtne ostanke blagopokojne kraljice matere Marije položili v dvorcu Peleš v Sinaji na oder. Občinstvo se jim bo poklonilo danes in jutri. V četrtek bodo krsto s truplom prepeljali s posebnim vlakom v Bukarešto in jo položili na oder v dvorcu Cotroceni. Občinstvo se bo pripustilo k odru v četrtek, petek in soboto. V nedeljo ob 18. bo krenil pogreb iz dvorca Cotroceni do dvorne postaje, odkoder bo vlak odpeljal posmrtne ostanke kraljice Marije do samostana Curtea Argez, kjer jih bodo v ponedeljek položili v kraljevsko grobnico. Dvorsko žalovanje bo trajalo 6 mesecev, od teh bodo trije meseci globokega žalovanja.

Rumunska vlada je sklenila, da bo narodno žalovanje trajalo osem dni. Člani vlade so davi prispeli v Sinajo ter so takoj odšli v dvorec Foisor, kjer so kralju Karolu izrazili svoje sožalje. Nato so odšli v dvorec Peleš, kjer so se poklonili posmrtnim ostankom pokojne kraljice Marije in položili na krsto vence. Danes je bila pred katafalkom služba božja, ki jo je bral patrijarh Miron z veliko asistenco duhovnikov ob prisotnosti kralja Karola, prestolonaslednika Mihaela, princese Elizabete, članov civilnega in vojaškega doma kralja in zastopnikov krajevnih oblasti.

Jutri bodo odprli oporoko pokojne kraljice ki jo je napisala že l. 1929, takoj nato pa bodo truplo balzamirali. Poročajo, da bodo srce pokojne kraljice na njeno željo shranili v posebni žari v dvorcu Balčik ob Črnem morju, kjer je najraje prebivala.

Listi posvečajo cele strani obrobljene s črnim življenju in delu pokojnice in poudarjajo hudo izgubo, ki je z njeno smrtjo zadela vso Rumunijo. Življenjepisi so polni najmanjših podrobnosti o njenem življenju. Poudarjajo zlasti neprecenljive zasluge »matere ranjencev, angela varha države in kraljice zmage« za rumunski narod.

Ves tisk izraža kralju Karolu svoje sočutje.

*

Beograd, 19. jul. p. Vest o smrti rumunske kraljice Marije se je razvedela v Beogradu že snoči in je napravila kar najglobljі vtis, ker je bila pokojna kraljica po svojih številnih posetih v Beogradu in po svoji ljubeznivosti splošno znana in visoko spoštovana v vsem Beogradu.

V rumunskem poslaništvu so že snoči izobesili zastavo na pol droga, davi pa so izložili knjigo za vpisovanje sožalnih izrazov. Med prvimi sta se vanjo vpisala kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, nadalje vojni minister general Ljubomir Marić, notranji minister dr. Korošec, francoski poslanik Brugere, belgijski poslanik de Vichny, poljski poslanik Dembicki in odpravniki poslov vseh ostalih poslaništev v Beogradu. V knjigo se je vpisalo tudi zelo mnogo najodličnejših zastopnikov beograjske družbe, pa tudi iz ostalih krajev prihajajo v rumunsko poslaništvo pisma in brzojavke.

Praga, 19. jul. AA. Ob smrti rumunske kraljice matere Marije je predsednik dr. Beneš poslal kralju Karolu brzojavko, v kateri izraža globoko sožalje v imenu vse Češkoslovaške in v svojem imenu.

Predsednik vlade dr. Hodža je poslal predsedniku rumunske vlade Mironu Christea brzojavko, v kateri izraža sožalje češkoslovaške vlade.

Vest o smrti rumunske kraljice matere je prišla v Prago včeraj kasno zvečer ter prinašajo praški listi zato samo življenjepise in slike vzvišene pokojnice. Vsi listi poudarjajo visoko izobrazbo in odločnost pokojne kraljice.

Berlin, 19. jul. AA. Ob smrti rumunske kraljice matere Marije, je kancelar Hitler poslal kralju sožalno brzojavko.

Varšava, 19. jul. AA. Ves poljski tisk objavlja toplo pisane članke o pokojni rumunski kraljici Mariji in poudarjajo zlasti, da je bila ena izmed najbolj markantnih osebnosti vseh kraljevskih dinastij Evrope svojega časa. Pokojna kraljica ima izredno velike zasluge za intelektualni in kulturni razvoj Rumunije, prav tako pa je večkrat naredila največje usluge politiki svoje države. Vedno je tudi gojila čustva za Poljsko, kar je pokazala zlasti s svojim obiskom v Varšavi v spremstvu svojega soproga Ferdinanda l. 1923. »Gazeta Polska« pravi, da se ves poljski narod pridružuje žalovanju prijateljskega in zavezniškega rumunskega naroda ob smrti velike kraljice. Vse javne zgradbe v Varšavi so v znak žalosti izobesile zastave na pol droga.

Žalovanje na našem dvoru

Beograd, 19. julija. AA. Zaradi smrti Nj. Vel. kraljice Marije romunske bo po najvišjem nalogu dvor Nj. Vel. kralja žaloval šest tednov, to je od 18. julija do 28. avgusta 1938. Prve tri tedne bo globoko žalovanje. (Iz pisarne maršalata dvora Nj. Vel. kralja.)

Uradna objava o izidu praške mednarodne telovadne tekme

Beograd, 19. jul. AA. Agencija Avala objavlja naslednji komunike: Kakor je bilo že objavljeno, so bile v okviru 10. vsesokolskega zleta v Pragi mednarodne telovadne tekme. Tekmovalo je osem moških vrst (Češkoslovaška, Belgija, Bolgarska, Luksemburg, Francija, Švica, Poljska in Jugoslavija) in štiri ženske vrste (Češkoslovaška, Bolgarija, Poljska in Jugoslavija).

Rezultati teh tekem so naslednji:

Prvenstvo sveta je osvojila Češkoslovaška z 806.82 točkami. Druga je Švica s 791.81 točkami, tretja Jugoslavija s 741.30 točkami, četrta Francija s 740.13, peta Poljska, šesta Luksemburg, sedma Belgija, in osma Bolgarija. Zmagale so vrste, ki telovadijo po Tyrševem sistemu.

Ženske vrste so se plasirale takole: Prvenstvo sveta si je osvojila Češkoslovaška s 552.76 točkami, drugo mesto Jugoslavija s 513.96 točkami, tretja Poljska, četrto pa Bolgarija.

Jugoslovensko moško vrsto so tvorili in se po tejle vrsti plasirali: Josip Vadnav (Ljubljana) s 127.3 točke v skupnem plasmanju 14. Janez Pristov (Ljubljana) s 127.2 (15.), Josip Primožič (Maribor) 124.6 (19.), Boris Gregorka (Ljubljana) 123.7 (22.), Josip Kujundjić (Subotica) 119.31 (26.), Miro Forte (Ljubljana) 118.9 (28.), Stjepan Boltezar (Zagreb) 116 (31.), Miloš Skrbinšek (Ljubljana) 111.8 (35).

Žensko vrsto so tvorile telovadkinje Lidija Rupnik, (Ljubljana), 78.86 (7.), Anica Hafnerjeva (Jesenice) 78.80 (8.), Milica Sket (Ljubljana) 75.21 (12.). Elza Kovačič (Ljubljana) 74.13 (13.), Jelica Vazzaz (Ljubljana) 73.16 (15.), Marta Pustišek 72.15 (17.), Marta Podpac (Ljubljana), 70.38 (21), Dušica Radivojević (Beograd) 69.96 (22.).

Kakor se iz rezultatov vidi, se je jugoslovenska vrsta pomaknila v primeri z uspehi na olimpijadi v Berlinu od šestega na tretje mesto, a ženska vrsta s četrtega na drugo mesto. Res je, da je bilo v Berlinu več tekmecev, vendar pa so bile te tekme težje, ker so tekmovali na orodju in v lahki atletiki.

Senator dr. Ivković umrl

V Novem Sadu je včeraj umrl senator dr. Momčilo Ivković, član kluba senatorjev JNS. Pokojnik je bil rojen leta 1874. Po končani gimnaziji se je v Beogradu vpisal na pravni fakulteti tedanje »velike šole«, vendar se je že po par semestrih odpravil v Rusijo. Na petrograjski univerzi pa se je posvetil študiju medicine, ki ga je leta 1900 dovršil. Leto pozneje se je vrnil v domovino. Nameščen je bil kot zdravnik pri beograjski občini. Prav kmalu se je začel živahno udejstvovati v javnem življenju. Udeležil se je potem vseh osvobodilnih vojn. Leta 1916. je bil poslan s Krfa v Rusijo za pomočnika sanitetnega šefa jugoslovenskega dobrovoljskega zbora. V Rusiji je ostal še po boljševiški revoluciji do konca vojne.

Po povratku v domovino se je znova posvetil svojemu zdravniškemu poklicu in javnemu delu. V zdravniških krogih je užival velik sloves. Delal je tudi v srbskem in pozneje v jugoslovenskem zdravniškem društvu. Njegovo delo je bil slovanski zdravniški kongres v Splitu.

Pokojni dr. Ivković se je mnogo udejstoval na političnem polju. Nad 20 let je bil član glavnega odbora radikalne stranke. Za narodnega poslanca je bil izvoljen trikrat zaporedoma v letih 1920, 1923 in 1925. V Pašićevi vladi je bil državni podtajnik pri ministrstvu za agrarno reformo. Leta 1932. je bil s kraljevim ukazom imenovan za senatorja in je vršil to parlamentarno funkcijo vse do svoje smrti.

Olimpiada bo na Finskem

Helsinki, 19. jul. w. Državni svet je na svoji izredni seji sklenil z zahvalo sprejeti nalog mednarodnega olimpijskega odbora, da izvede prihodnjo olimpiado v Helsinkih.

Iz državne službe

Beograd, 19. jul. p. Napredovali so za zdravstvene višje svetnike v 4. pol. skupino 1. stopnje dr. Ivan Jurečko v Mariboru, v 4. pol. skupini 2. stopnje dr. Božidar Kisel v Novem mestu, dr. Vladimir Vrečko, dr. Ludvik Haring v Ptuju, za zdravstvenega svetnika v 5. pol. skupini pa dr. Božidar Fajdiga v Kranju. — Za tehničnega višjega pristava pri inspekciji dela na Cetinju je napredoval inž. Josip Kankelj. — V železniški službi so napredovali Peter Molek v Novi Gradiški za pomožnega nadzornika proge v 10. pol. skupini, Ciril Mičulinić v Planini pri Rakeku za pomožnega prometnika v 10. položajni skupini in Alojzij Golob v Ljubljani za pomožnega telegrafista v 10. položajni skupini 2. periodičnega poviška plače.

Premeščen je na lastno prošnjo prometni uradnik Alfonz Canjko iz Suboice h generalni direkciji v Beograd, po službeni potrebi pa je premeščen oficijal Radoš Delić iz generalne direkcije v Ljubljano.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo. Prevladuje oblačno vreme z dežjem sredi države. Delno oblačno je v primorskih krajih in v severozahodnem delu države. Toplota pada. Najnižja na Sušaku 9, najvišja v Splitu 34 C.

Zemunska vremenska napoved: Pretežno oblačno vreme bo po vsej državi. Ponekod se bo za kratek čas zvedrilo. Možne nevihte in nalivi. Toplota se ne bo mnogo spremenila.

Zagrebška: Oblačno, temperatura se ne bo spremenila.

Dunajska: Nobene bistvene spremembe sedanjega vremena.

Naši kraji in ljudje

Veliko zanimanje in vnete priprave za prvo mednarodno tekmo letalskih modelov

Ljubljana, 19. julija

Priprave za I. mednarodno tekmo letečih modelov, ki se bo pričela v soboto na ljubljanskem aerodromu, so v najživahnejšem teku. Od vseh strani se zgrinjajo mladi tekmovalci s svojimi miniaturnimi modeli, da pokažejo naši javnosti in svetu, koliko uspeha je doslej rodila njihova vnema in ljubezen do gradnje in konstrukcije letal.

Doslej so prispele ekipe oblastnih odborov Aerokluba iz Skoplja, Niša, Zagreba, Cetinja in Zemuna, okrog 50 srednješolcev in visokošolcev po številu. Tekmovalci so se z voditelji skupin nastanili v Akademskem kolegiju, a preden so se utegnili odpočiti po dolgotrajni vožnji, so skrbno začeli pregledovati modele, da bo vse v najlepšem redu, ko se tekma začne. Dopoldne so si mladi gostje ogledali aerodrom, popoldne so si prihranili za ogled Ljubljane in njenih znamenitosti. Trdno so pa hkratu odločeni, da ne opuste dragocene prilike in se seznanijo tudi z lepotami naše pokrajine, ki uživa v državi in v svetu velik sloves. Na aerodromu so zgradili posebne shrambe za letala, ki bodo nastopila na tekmi. Vsak graditelj letečega modela je pred tekmo razumljivo v še bolj napeti skrbi za svoje letalo kakor dirkač za svojega konja pred nastopom, saj je model stvaritev njegovih rok in duha. Naglo obenem dekorirajo letališče, ki ga bodo v dnevih tekme krasile zastave vseh na prireditvi zastopanih držav.

Za jutri se pričakuje prihod vseh inozemskih ekip. Prvi dan bivanja inozemskih gostov v Ljubljani bo posvečen medsebojnemu spoznavanju in skupnemu ogledu mesta. V četrtek in petek bodo tekmovalci pripravili modele. V soboto in nedeljo bodo tekme v letenju, v ponedeljek pa bo svečana razdelitev nagrad zaključila program. Poleg dragocenega pokala, ki ga je Nj. Vel. kralj Peter II. naklonil zmagovalcu, bo podeljenih še več drugih zanimanja in borbe vrednih nagrad. Razen darila ministra vojske in mornarice je vzbudila največ pozornosti nagrada mestne občine ljubljanske v podobi umetniško izdelanega zmaja, simbola našega staroznanega mesta.

Probudimo naš narodni slog

Ljubljana, 19. julija.

Narodni slog in šolska poslopja so si pri nas še vsaksebi kakor nebesa in pekel. Sicer beremo v dnevnikih leto za letom: V naši vasi smo dobili novo, prav lično, arhitektonsko izoblikovano šolsko stavbo. Pri tem se slavijo vsi, ki so o stavbi kakorkoli odločali, največja slava pa se poje seveda inženjerjem in arhitektom, češ da so nad vse posrečeno naredili potrebne načrte. Ti, dragi bralec, pa samo pojdi v tisto »osrečeno« vas, oglej si tip tamkajšnje kmečke hiše, pa se boš za glavo prijel in se izpraševal, v čem tiči ličnost in v čem posrečenost teh šol, ki so prave betonske škatle in stoje nerodno, kakor če bi privedel slona v čredo ovac. Takšni kozli, kakor je za primer tu na sliki prikazana šola na Gorjušah, so dovoljeni seveda le našim oblastvom, kadar zidajo, oziroma grade, kakor se radi neslovensko izražajo, po svoji glavi in suvereno brez vsakega višjega nadzorstva. Vse drugače pa je, če hočeš privatni človek napraviti karkoli novega. Ista oblastva ti bodo razvijala naravnost neverjetno skrb, da se z novo stavbo prilagodiš svoji okolici. Predložene načrte ti bodo vedno znova vračali, češ da stvar še vedno ne kaže narodnega sloga. Kdaj bo vendar že konec tega sistema, ki nemarno pljuje po lepi naši domovini in goji s svojimi stavbami omalovaževanje in zaničevanje vsega domačnega? Ni čudno, da ob vsem tem tujci ne morejo dobiti do nas nikakšnega spoštovanja. Gospodje strokovnjaki, če si svojega arhitektonskega okusa na domačih podlagah še niste bili zmožni pridobiti, pojdite v šolo vsaj v Prekmurje in preštudirajte šolska poslopja, ki so nam jih zapustili bogu bodi potoženo, — nekdanji tuji gospodarji.

Probudaš.

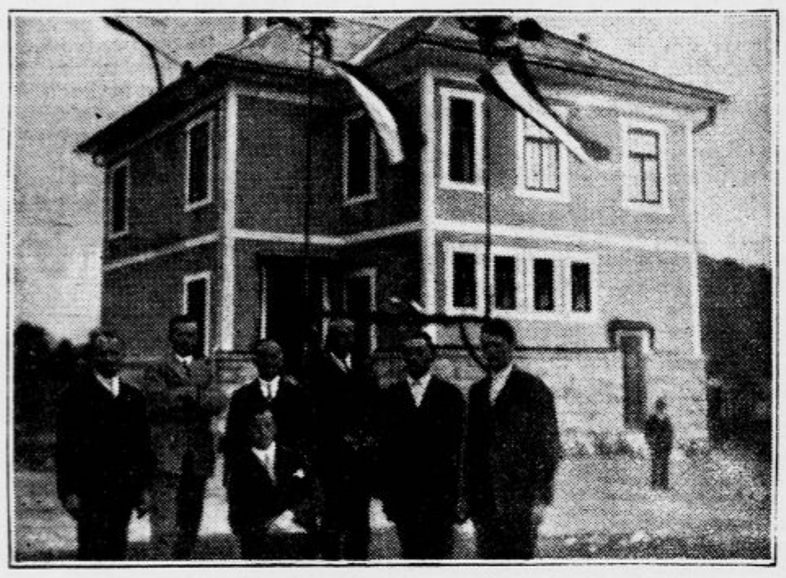

Miklove Zale 460 let

Letos poteče 460 let od takrat, ko je v Rožu na Koroškem slovensko kmečko dekle na najlepši dan svojega življenja, na dan svoje poroke doživelo veliko življenjsko tragedijo, ki je dala povod raznim zgodovinarjem in pisateljem za razglabljanje naše zgodovine, folklore narodne pesmi, socialnih in upravno-demokratičnih razmer, šeg in navad koroških Slovencev.

Na Petrovo in Pavlovo leta 1478. se je odigrala v rodbini Serajnikovih in Miklovih tragedija, ki je končala nekaj dni na to, dne 22. julija 1478. z splošno žalostjo vsega koroškega ljudstva, ko so Turki udarili pri Trbižu na 3000 oboroženih kmetov, jih do peščice 400 mož pobili in odgnali v ujetništvo ter z ognjem in mečem poplavili Koroško. V narodni pesmi in pripovedki je junaštvo slovenske žene iz te dobe oličeno v »Miklovi Zali«.

Točno na obletnico te narodne nesreče, ki je pred 460. leti zadela naše koroško kmečko ljudstvo in ko se je v Rušah ob turškem zidu, vzgrajenem od Drave pravokotno v osrčje pohorskih gozdov, razbil močni turški oddelek, ki je od Maribora ob Dravi hotel vdreti na Koruško, vprizarja ruško sokolsko gledališče »Miklovo Zalo«, v nedeljo 24. t. m. ob 15. V idiličnem kotičku, neposredno ob vasi na vznožju Pohorja, kjer so pred 460 leti gazila turška konjska kopita so si ruški Sokoli ustvarili kulturni kotiček za letne gledališke predstave, ki ga moremo takega iskati daleč na okrog.

Vprizoritev »Miklove Zale« v proslavo 20-letnice Jugoslavije v Rušah bo svojevrsten kulturni dogodek, ki zasluži da mu prisostvuje vsakdo, kdor le utegne. Nedelja 24. t. m. bo narodni praznik za Rušane, ki bo dosegel vrhunec v uprizoritvi »Miklove Zale«!

Veličasten pogreb žrtve rudnika

Trbovlje, 19. julija

Zadnja pot mladega delavca Brinarja, tako tragično preminilega pri izvrševanju težkega rudarskega poklica, se je danes popoldne razvila v veličasten pogrebni sprevod, dokaz velikih simpatij, ki jih je pokojni užival nedeljeno med najširšimi krogi trboveljskega prebivalstva. Trbovlje, ki so sicer navajene na dostojanstvenost delavskih pogrebov, že dolgo niso videle korakati za krsto tolike množice.

Tisoči in tisoči rudarjev z ženami in decо so se zbrali pred hišo žalosti. Polnoštevilna gasilska četa Trbovlje-trg z naraščajem je izkazala poslednjo čast svojemu mrtvemu članu, njim so se pridružila odposlanstva gasilskih čet Trbovlje-rudnik, Sv. Katarina, Hrastnik, Dol in Laško, vsi z zastavami. Rudnik je zastopal obratovodja inž. Železnik z uradniki in poduradniki obrata Terezija, župana pa podžupan g. Robert Plavšak. Pogreba se je udeležil tudi narodni poslanec g. Pleskovič. Združena pevska zbora »Zvon« in »Zarja«, kjer se je pokojni več let udejstvoval kot izvrsten pevec, sta pred hišo žalosti zapela turobno Prelovčevo »Človek glej«, nakar je nepregledno dolgi sprevod ob zvokih žalostink delavske godbe krenil proti pokopališču. Številne belo oblečene rudarske deklice so se v sprevod uvrstile s šopki in cvetjem, za krsto so nosili lepe vence, ki so jih poklonili rudnik, gasilci ter mnogi prijatelji in znanci. Nešteta množica se je zgrnila okrog odprtega groba že pred prihodom sprevoda. Ko so krsto položili v zemljo ter sta se gg. duh. svetnik Gašparič in starešina gasilske župe Laško g. Guček poslovila od mrtvega Slavka s prisrčnimi govori, je od globokega sočutja zarosilo marsikatero oko. Sedem gasilskih praporov se je ob tužnem zvoku gasilske trube nagnilo trikrat nad krsto. Pevci »Zarje« in »Zvona« so pretresljivo zadnjikrat zapeli svojemu Slavčku, godba je odigrala žalostinko — in spet je padla sveža gruda na prerano umrlega mladega rudarja, da ga zakrije v poslednjem večnem snu.

Planšarski praznik na Menini

Tuhinj, 19. julija.

Na Menini je bilo v nedeljo rekordno število gostov. Iz gornjegrajske in kamniške strani je prihitelo nad 600 planšarjev in turistov, ki so zasedli zelene trate okrog planinskega doma, pred katerim je bil postavljen z zelenjem okrašeni oltar. Ob 10. je bila maša, ki jo je daroval motniški župnik g. Rovtar, pevci pa so ubrano peli cerkvene pesmi. Zatem je bilo planšarsko zborovanje, ki ga je otvoril sreski kmetijski referent g. Novak iz Kamnika s pozdravom vsem gostom in zborovalcem. Banovinski šumarski svetnik g. inž. Ravtar je imel nato lep govor o pomenu planšarstva za naše planinske kraje in povdaril prizadevanje naših živinorejcev, ki se vedno boli zavedajo važnosti, da je treba vzgojiti v planinah zdravo, odporno in visoko mlečno živino, da nam bo planšarstvo donašalo čim več koristi. Okrajni kmetijski referent g. Novak je pobijal predsodke, ki jih imajo nekateri živinorejci zaradi izbire posameznih pasem. Podal je planšarjem več praktičnih nasvetov za racionalno izkoriščanje planin in povdarjal važnost selekcije. Zborovanje je pozdravil tudi sreski načelnik g. dr. Maraž iz Kamnika.

Planšarji so si ogledali vzorno urejene banovinske pašnike, po katerih se letos pase nad 100 glav mlade plemenske živine, ki v ugodnih razmerah in pod dobrim nadzorstvom krasno uspeva. Proti poldnevu je prihrumela nad Menino strašna nevihta z nalivom in točo, ki sicer ni napravila nobene škode, vendar pa so bili zborovalci prisiljeni, da vedrijo nad 2 uri v prostornem planinskem poslopju. Kljub tej nepriliki pa so številni gostje zadovoljni zapustili Menino in proti večeru pohiteli v dolino.

Strela ubija...

Med česanjem je 16 letno deklico zajela smrt — Poguba matere šestih otrok

Ptuj, 19. julija

Posestnica Žunkovičeva v Prepolju blizu Št. Janža na Dravskem polju ima sredi vasi prijazno hišico, v kateri je bivala s svojima dvema hčerkama. V nedeljo 17. t. m. zjutraj je mati stala pred hišo, 16letna hčerka Matilda pa se je v pritlični sobi preoblačila za k maši. V sobi je bil tudi 8-letni sorodnik Stanko. Zunaj se je po malem oblačilo in zdajci je močno zagrmelo. Mati Žunkovičeva je začutila, kakor bi jo nekdo s toplo vodo polil po nogi. V slutnji, da je nekje v bližini udarila strela, se je začela ozirati, kje se bo pokazal ogenj. Med tem pa je iz hiše pritekel mali Stanko in zaklical: »Tilika je padla«. Prihitele so mati sestra in sosede ter začele nezavestno Matildo buditi z umetnim dihanjem v življenje. A bilo je vse zaman. Poslali so tudi takoj v Ptuj po zdravnika, ki pa je mogel ugotoviti le smrt. Nesrečno deklico je strela udarila v sence in ji ožgala levo stran života, tako da je bila takoj mrtva. Stanko je pripovedoval, da se je Tilika baš česala pri oknu poleg šivalnega stroja, ko se je močno posvetilo, njega nekaj odrinilo, Tilika pa se je brez glasu zgrudila.

Strela je naredila tudi nekaj materialne škode, ker je razbila več opek na strehi, predrla strop, okrušila omet in pometala slike s stene.

Matilda Žukovičeva je bila lepo, pridno in zelo priljubljeno dekle. Očeta so ji ubili, ko je bila stara komaj mesec dni, in zato tem bolj vsi sočustvujejo s hudo prizadeto materjo in sestro.

★

Maribor, 19. julija

Nad Mariborom in bližnjo okolico je divjalo v nedeljo dopoldne neurje, ki pa k sreči ni povzročilo nobene večje škode. Neurje je besnelo nad Slovenskimi goricami s takšno silo, da je vihar ruval drevesa, odkrival opeko s streh ter na nekaterih krajih docela opustošil kulture.

Ko so se v nedeljo zbrali nad Murskim poljem in Slovenskimi goricami črni oblaki, ki niso obetali nič kaj dobrega, je pri Mali Nedelji 45letna posestnica Terezija Karba v hlevu molzla krave. Ko je pričel divjati vihar, se je spomnila, da je v sobi odprto okno, in ga je šla zapret. Nenadoma je močno zabliskalo in zagrmelo. Terezija Karba je zavpila in se zgrudila mrtva na tla. V drevo v bližini hiše je namreč udarila strela, preskočila na dimnik hiše in odtod v sobo. Terezijinega moža je strela le oglušila, dočim se sinu, ki je bil takisto v sobi, ni nič hudega pripetilo. Pokojna Terezija Karba je bila vzorna gospodinja ter sočustvujejo z njeno usodo vsi, ki so jo poznali. Tragična žrtev strele zapušča šest nepreskrbljenih otrok.

Obsodba drznih vlomilcev

Maribor, 19. julija.

V Mariboru je bilo precej zanimanja za razpravo, ki je bila danes dopoldne pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča, saj je šlo za razčiščevanje dveh vlomov v sredini mesta, ki spadata med najdrznejše in najrafini ranejše v povojni dobi v Mariboru. Na zatožni klopi so sedeli 32-letni mehanik Franc Stanek, 43-letni mesar in posestnik Franc Glazer, 33-letni Fran Golob in njegova žena Jožefa, 39-letni trgovski potnik Rudolf Šum in 30-letna Marija Kmetec.

Dne 4. febr. 1937 je bil izvršen v Gosposki ulici v urarno Zofije Bizjakove pri belem dnevu opoldne vprav gangstrsko drzen vlom, ko je izginilo zlatnine, srebrnine in številnih ur v skupni vrednosti okoli 50.000 din. Ni minil mesec dni, ko je sledil 11. marca drug drzen vlom v trafiko R. Žnidaričeve na Aleksandrovi cesti, kjer je bilo ukradenih 1500 din. gotovine ter koleki in znamke v vrednosti okoli 8000 din. Policija je takoj zaslutila, da gre najbrže za 32 letnega mehanika Franca Staneka, ki je bil že zaradi drznih vlomov na dve leti in pol zaprt v Gradcu.

V Studencih se je Stanek seznanil z Glazerjevo rodbino. Skupno z nekim Avgustom Kolarjem, ki ga do danes še ni so izsledili in ki je neznano kam izginil, je vlamljal v lokale.

Dne 4. maja 1937 so studenški orožniki presenetili Staneka v Studencih v tamošnji Rechbergerjevi gostilni, kjer so ga aretirali. Skupno z njim je državni tožilec obtožil še omenjenih pet oseb, ki so pa pri razpravi krivdo večinoma zanikale, češ da niso vedele, da bi bili predmeti ukradeni, ko so jih od Staneka prevzemali.

Franc Stanek je bil obsojen na 5 let ječe ter izgubo častnih državljanskih pravic za dobo petih let. Ostali obtoženci in sicer Franc Glazer, Franc in Jožefa Golob in Rudolf Šum so bili obsojeni na 1000 din globe, Marija Kmetec pa je bila oproščena.

„Še o plačilnih nalogih z magistrata“

V »Jutru« št. 110 z dne 13. maja 1938 sem pod gornjim naslovom objavil članek, kjer sem kritiziral postopek mestnega poglavarstva v Ljubljani in v. d. načelnika finančnega oddelka tega urada glede osnove k predpisu mestnih hišnih davščin za l. 1938/39 in glede strokovne sposobnosti gospoda načelnika v obče.

Izjavljam, da sem se prepričal, da je mestno poglavarstvo v Ljubljani odnosno njegov finančni oddelek postopal popolnoma pravilno, ker je bil njegov postopek odobren po mestnem svetu, kr. banski upravi dravske banovine in ministrstvu financ in zato plačilni nalogi mestnih hišnih davščin za l. 1938/39 ne morejo biti nezakoniti ali nepravilni.

Obžalujem zlasti, da sem v svojem članku napadel v. d. načelnika finančnega oddelka osebno in preklicujem kot neresnično in nepravilno vse, kar sem žaljivega o njem trdil, posebno to, da je še premlad, da ima premalo izkušenj in prakse in da bo njegova učna doba segala globoko v žepe davkoplačevalcev. Zahvaljujem se, da je mestno poglavarstvo v Ljubljani odstopilo od tiskovne tožbe.

Ljubljana, 19. julija 1938.

MARTIN SPINDLER,
pomočnik fin. direktorja v p.

PLAVE GILLETTE BRITVICE uporabljene v GILLETTE-aparatih omogočajo ugodno britje.
Gillette

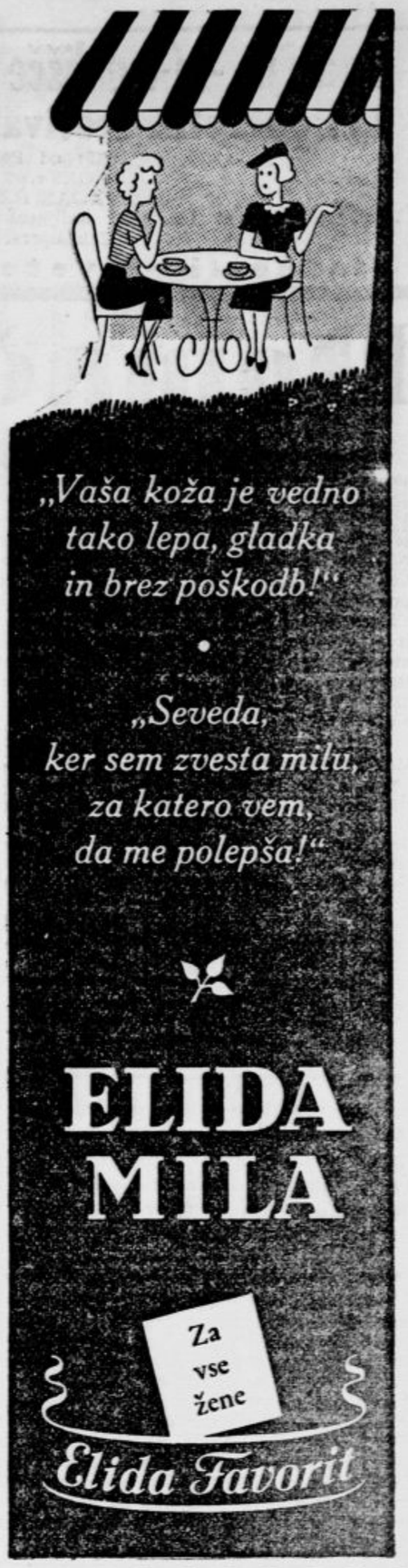

Ivan Rob

Mladi, nadarjeni književnik, čigar prvenec, travestija Jurčičevega »Desetega brata« je pravkar izšla in vzbudila v naši javnosti kot edinstvena knjiga te vrste veliko zanimanje in priznanje. Knjiga o kateri smo v včerajšnjem Kulturnem pregledu obširneje poročali, je izšla v samozaložbi in se dobi v vseh knjigarnah ter pri avtorju (Ivan Rob, Ljubljana, Univerza).

Redčenje postrvi v naših rekah

Večkrat sem se jezil nad ribiči, ki so pripovedovali o najrazličnejših postrvih. Dočim so poznali prirodoslovci le potočno postrv (truta fario) in še nekatere druge postrvje vrste, kakor šareno postrv, južno ali soško postrv in jezerski postrvi, so ribiči pisali o zlati, srebrni, gorski, rečni in jezerski postrvi. Najbolj neprimerno se mi je zdelo imenovanje rečne postrvi. Zlate postrvi sem videl nekoč na gospodarsko ribiški razstavi v Gradcu in sicer zlate danske postrvi. Izgledale so kakor velike zlate ribice, ki jih poznamo iz akvarijev. Toda bila ni nič drugega kakor navadna postrv rdečezlate barve. Bile so posute tudi z rdečimi in drobnimi črnimi pikicami. Srebrikaste postrvi so bile pred leti v Savi. Imele so nekoliko debelejše luske in le to je povzročalo srebrni lesk. Jezersko postrv, ki tudi ni bila nič drugega kakor hitro rastoča navadna postrv, ki živi v jezerih in prihaja na drst v potoke, ki se izlivajo v jezera, sem videl prvič v letih 1909 in 1910 v Milstadskem jezeru na Koroškem. Jezersko postrv, ki se mi je pa zdela nekoliko drugačna kakor one na Koroškem, sem videl kasneje v Bohinju blizu hotela Zlatoroga. Uvidel sem, da to ni nič drugega kakor navadna postrv, ki je v potokih počasi rastoča in doseže v gorskih potočkih v štirih do petih letih morda težo 15 do 20 dkg, dočim njena sestra, ki živi v jezeru, tehta toliko stara morda 1 kg, ali še celo več. Tako hitro rastočo postrv sem ujel tudi v majhnem potočku Račni na Dolenjskem, ki se izliva v podzemeljsko jamo in se nato menda izliva v Krko.

Ker sem se že dolgo zanimal tudi za gospodarsko plat ribištva, sem bil mnenja, da bi bilo zelo pametno vzeti ikre teh hitro rastočih rib, izvaliti iz njih ribice in jih nasaditi po vseh naših potokih. Toda zkušnja drugače nauči človeka, kakor si je bil stvar zasnoval v sivi teoriji. Istega mnenja kakor jaz so bili tudi drugi ribogojci. Treba je vzgojiti kolikor mogoče hitro rastočo postrv, ki bo koristna z gospodarsko-ribiškega stališča in interesantna za sportne ribiče. Čim večja je riba, tem večji je njen odpor pri lovljenju. Ljudje so obračali, obrnila pa je priroda. Prirodni zakoni so nespremenljivi.

V ribogojnicah so vzgojili na stotisoče postrvic iz iker, pridobljenih od velikih postrvi, ki so jih bili v to svrho vlovili ob Bohinjskem jezeru in pa v Savi Bohinjki. Le te ribice so oddali menda po vsej Sloveniji. Kar pa so se bile kljub vestnemu vlaganju vedno bolj in bolj slišale pritožbe, da je v naših vodah od leta do leta manj rib. Kaj je povod temu? Povod temu je industrija, ki si pač misli, da je nad vse in se ne drži, vsaj do danes ne, nobenih zakonov, ki se nanašajo na onesnaženje vode. Toda zakaj se redčijo ribe tudi v malih gorskih potokih, kjer je voda prav tako čista in nepokvarjena kakor pred 100 leti, je drugo vprašanje. Po precej dolgem opazovanju in razmišljanju mi je postalo jasno tudi to. V ribjih vzgajališčih so pričeli vzgajati hitro rastočo postrv in sicer iz iker, pridobljenih od velikih postrvi, ujetih v jezeru in reki.

Kdor točno opazuje prirodo, spozna, kako važna je v prirodi podedljivost in to ne toliko na zunanjo obliko, kakor na lastnosti raznih bitij. Postavil sem si bil vprašanje: Zakaj zrasejo postrvi hitreje v Bohinjki in v jezeru, kakor v manjših potokih? Ker imajo več hrane. Toda kakšna je hrana mladih ribic? Za to sem dobil pojasnilo v svojem ribniku, kjer sem imel zarod izležen iz iker, ujetih v Savi bohinjki. Že ko so bile čisto majhne, dolge 1.5 cm, so se pričele žreti med seboj.

Jasno mi je postalo, da take postrvice dorasto hitreje, kakor njene sestrice, ki uživajo drobne krustaceje. Postavil sem si drugo vprašanje: Zakaj pa so prav te postrvice bolj požrešne, kakor one iz potočkov? Ker so le te potomke velikih, hitro rastočih postrvi. Tretje vprašanje: Kakšno je bilo življenje hitro rastočih in onih, ki rasejo le počasi? Vzemimo za primer dve postrvi istega rodu, recimo pred tisoč leti: zleženi sta bili nekje v majhnem potočku, ki se izliva v Savo. Prva je živela v planinski vodici, kjer je bilo polno krustacej in nobene druge ribe, kakor samo postrvi. Leta ni nikoli prišla do ribje pečenke. V mladosti se je hranila s krustacejami in mušicami, kasneje pa je jedla tudi gliste in slično golazen. Njeno sestrico je odnesla povodenj v Savo. Ostala je v malem zatonku, kjer je bilo poleg nje na stotine, kakor šivanke drobnih mladih podustij, mren, pisančkov in klenov. Kdo bi se ne poslužil te prilike in si napolnil želodček s takimi dobrinami? Ko je postala postrvica večja, so prišle na vrsto večje ribe in tako je mlada roparica pač hitreje rasla kakor njena rodna sestrica v idealnem, romantičnem gorskem potočku, ki ni poznala drugih rib, kakor svoje sestrice-postrvice. Obe ti postrvi sta imeli potomstvo. Kako se je razvijalo eno, kako drugo? Od česa so živele ene, od česa druge?

Nu, in sedaj čez tisoč let prenesejo zarod onih postrvi, ki podeduje od rodu do rodu iste lastnosti, ki so postale tisoč let utrjene v rodu, zopet nazaj v pradomovino, v gorski potoček. Kako bo uspeval? Ne rečem, da bo zametaval krustaceje in ličinke muh, toda poleg tega bodo mlade, velemestne frajlice hotele še nekaj drugega. Pečenko! Pričele bodo napadati sestrice in čim večje bodo, tem večje bodo zahteve. Ker v gorskem potočku ni tisočerega zaroda drugih rib, jim le ta ne ugaja. Kaj sedaj? Na pot, v ugodnejše kraje. Ko so uničile še tisti zarod, ki je bil preje v potoku, gredo po vodi navzdol, dokler ne priromajo v reko. Ker je pa tudi Sava sedaj prazna, ni znano, kam jo mahnejo, ali doli, kjer so razmere zaradi kemikalij vedno slabše, ali po vodi gori, dokler ne dosežejo svoje domovine Save bohinjke.

S tem si misli, da je zadostno pojasnjeno: zakaj so prazni tudi naši gorski potoki, ki še niso onečaščeni s kemikalijami. Poleg navedenega vzroka pa igra veliko vlogo tu-

Opatija - Gledališče na prostem - Abbazia
IV. operetni festival od 3. do 15. avgusta
»SI« od Petra Mascagnija, dirigira komponist sam,
»ROXY« od Pavla Abrahama, dirigira komponist sam,
»CIGAN BARON« od Straussa.
Sodelujejo slavni umetniki italijanskega liričnega gledališča in mednarodne Male opere.
Slavnosti — Svetovnost — Vsi sporti

Domače vesti

* **Proslava 20letnice Jugoslavije v Mariboru.** Dovoljena je četrtinska vožnja vsem udeležencem proslave 20letnice Jugoslavije v Mariboru: jubilejne razstave in narodnega tabora. Četrtinska vožnja velja od 12. do vključno 16. avgusta. Vsi, ki se hočejo poslužiti četrtinske vožnje na vlaku, naj se prijavijo pri krajevnih občinskih odborih ali pri svojih organizacijah, ki zbirajo prijave udeležencev. Zato prosimo naj se posamezniki ne prijavijo glavnemu odboru v Mariboru. Vse občine v dravski banovini prejmejo točna navodila za četrtinsko vožnjo.

* **Dvanajsti državni kongres esperantistov** bo prihodnje leto v Karlovcu. Društvo esparantistov v Karlovcu ima vedno večje uspehe in v priznanje tega uspešnega dela je zveza esperantskih organizacij poverila društvu v Karlovcu, naj ono organizira dvanajsti kongres vseh jugoslovenskih esperantistov. Ta kongres bo prihodnje leto o binkoštnih praznikih v Karlovcu. Esperantisti v Karlovcu so si že izvolili odbor, ki bo vodil priprave za kongres. Pokrovitelj kongresa bo karlovški župan dr. Grahe. Organizacija esperantistov v Karlovcu se je v zadnjih letih razširila tudi po vaseh širše okolice. V njej delujejo v najlepši vzajemnosti predstavniki vseh slojev.

Bodoče matere morajo skrbeti, da se izognejo vsaki lenivosti prebavil, posebno zapeki z uporabo naravne **»Franz-Josefove«** grenčice. — **»Franz-Josefova«** voda se lahko pije in deluje v kratkem času brez neprijetnih pojavov.
Ogl. reg. S. br. 15. 485-35

* **Obisk britanskega sredozemskega brodovja.** Program napovedanega obiska angleškega sredozemskega brodovja je že določen. Letos bo naša pristanišča obiskala vsa angleška sredozemska mornarica, ki bo ostala mesec dni v naših pristaniščih od Raba in Crikvenice do Boke Kotorske. Prve edinice bodo priplule v Šibenik in Split 22. t. m. V petek bosta prispela dva velika broda v Split, kjer bodo prirejene razne svečanosti. V Splitu bo stacioniran največji brod angleških vojnih edinic in tudi sam poveljnik sredozemskega brodovja. Split bo pripravil angleški mornarici lep sprejem.

SOKOL POLJE
vabi na svoj letni
JAVNI NASTOP
v nedeljo 24. t. m.

* **Podružnica Slovenskega planinskega društva v Gorjah pri Bledu** priredi v nedeljo 24. t. m. običajni skupni izlet vseh društev v Vrata-Aljažev dom, kjer bo ob 11. dopoldne sv. maša za izletnike. Vabljeni člani in občani! Odhod s postajališča Podhoma ob 7. zjutraj. Povratek poljuben.

Zahtevajte spored izletov k opernim predstavam v Trstu v vseh biljetarnah Putnika.

* **Iz Karlovih varov** smo prejeli službeno obvestilo, de se je med tem število kopaliških gostov povišalo. Trenutno je okrog 6000 gostov, med njimi maharadža Sada Shivroy Jiwaji Rao Povar z ženo in hčerko, jugoslov. minister dr. D. Cvetković, bivši minister Jovanović i. dr.

* **Maturanti goriškega učiteljišča iz leta 1913.** praznujejo 25letnico mature 6. avgusta v Celju. Zberejo se pred kolodvorom po prihodu prvih jutranjih vlakov. Ob 10. bo v kapucinski cerkvi maša zadušnica za pokojne tovariše in profesorje. Vabljene so tudi maturantinje tega letnika.

* **Jadralna sekcija oblastnega odbora Aerokluba v Ljubljani** obvešča, da v šolo za jadralno letenje na Blokah ne bo nihče sprejet, dokler se ne javi v pisarni Aerokluba. Ljubljana, Gledališka ulica 10. pritličje, kjer dobi vse informacije in odobrenje. Uradne ure vsakodnevno razen ob nedeljah in praznikih od 14.30 do 15.30. Interesenti lahko dostavijo prošnje tudi pismeno na naslov Aerokluba Ljubljana, poštni predal 355.

Od 28. 7. do 15.8. 11 izletov v Trst k opernim predstavam. Sporedi in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

* **Prednost motornih vlakov.** Na ozkotirni železniški progi Beograd—Sarajevo—Dubrovnik uvedeni motorni vlaki so skrajšali vožnjo od 24 na 16 ur in pol. Maksimalna hitrost vlaka je 60 km na uro. Na gotovih relacijah proge Beograd—Sarajevo pa so dosegli celo 70 km na uro. Vsa kompozicija na progi Beograd—Dubrovnik porabi okrog 900 gramov nafte in 10 gramov olja na kilometer. Vrednost kurjave in mazila za eno kompozicijo od Beograda do Dubrovnika znaša toliko, kolikor stanejo štiri vozovnice II. razreda. Teža vlaka praznega in pripravljenega za vožnjo znaša 62 ton, s potniki in prtljago pa do 80 ton.

Na turah, pri kolesarjenju, na motorju - Gregoričev „BOROSAN". Zahtevajte brezplačen vzorec v Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

* **Tobačni institut v Prilepu.** Lani v novembru so v Prilepu položili temeljni kamen važne gospodarske ustanove naše monopolske uprave, moderno urejenega tobačnega instituta. V velikem poslopju, ki bo kmalu dozidano, bodo nameščeni propagandistični in selekcijski oddelki, potem razni oddelki za tehnološka in kemična raziskavanja ter velik muzej, ki bo nazorno kazal ves razvoj pridobivanja in izkoriščanja tobaka. V tobačnem institutu v Prilepu bodo raziskovali in razvrščali vrste tobačnega pridelka iz vse države. Stavba tobačnega instituta stoji na takozvanem Gladnem polju 4 km od Prilepa ob cesti, ki vodi v Kičevo. Poleg instituta gradijo več stanovanjskih hiš za uslužbence instituta. Institut bo popolnoma urejen že letos. Sčasoma bo postal središče nove lepe kolonije.

DKW MOTOCIKLI
MOTORIMPORT
LJUBLJANA
TYRŠEVA 23
MIKLOŠIČEVA 30

* **Zveza za tujski promet** naproša izdajatelje prospektov in drugih tujskoprometnih edicij, da zalagajo z njimi »Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, sekcija Split, ki je otvoril informacijski oddelek.

* **Izlet k otvoritvi kopališča v Slovenjem Gradcu** priredi Zveza za tujski promet v nedeljo 24. t. m. Informacije in prijave v vseh biljetarnah »Putnika«.

KINO UNION
Tel. 22-21
Predstave ob 19.15 in 21.15 uri.
LIL DAGOVER IN KARL L. DIEHL
v napeti drami iz burnih preteklih dni
VZTRAJNI STOTNIK

* **Razvoj Maribora.** Maribor je edino naše mesto, ki se po osvobojenju še ni povečalo na račun inkorporacije okolice. Povečanje števila prebivalstva v teh 20 letih je povzročil le naravni prirastek in pritok novih naseljencev. To povečanje znaša okoli 10.000 duš, kar v primeri s povečanjem drugih večjih mest naše kraljevine gotovo ni veliko, a upoštevati moramo, da se je tembolj razvila neposredna okolica, ki dejansko že davno ni nič več drugega kakor mariborsko predmestje. Ta okolica je narasla prav tako za okoli 10.000 prebivalcev in skupaj z njo šteje sedaj Maribor nad 55.000 duš. Mnogo večje kakor številčne so pa spremembe, ki so nastale v povojnem Mariboru na področju gospodarske in socialne strukture. Prejšnji značaj mesta se je docela umaknil novemu razvoju, ki je dobil najvidnejši poudarek v industrializaciji. Toda tudi industrija se je docela preorientirala. Dočim je pred osvobojenjem prednjačila usnjarska, lesna, mlinska, pivovarniška in sorodna industrija, prednjači sedaj tekstilna, kovinska in kemična. Prejšnje vodilne industrije so večinoma shirale ali pa celo popolnoma izginile. Kako močno je ta razvoj vplival na preobrazbo in razvoj mesta, bodo pokazale najlepše letošnje razstave VII. Mariborskega tedna od 6. do 15. avgusta.

Prej ali slej boste tudi Vi, gospa, nosili samo „VISETIL" TRIKO PERILO

* **Huda avtomobilska nesreča v Loškem potoku.** V ponedeljek zvečer so ljubljanski mestni reševalci prepeljali iz Loškega potoka v ljubljansko bolnico tri ranjence, ki so postali žrtve hude avtomobilske nesreče. Šofer neke prevozniške tvrdke Urban Hrovat iz Kočevja je okrog 13.30 odpeljal iz Loškega potoka na tovornem avtomobilu okrog 1000 kg desk in zabojev. Z njim sta bila v vozu še delavca Rihard Grünseis in Anton Poje iz Drage. Na strmem klancu pri Retjah je na lepem počila pnevmatika na sprednjem kolesu, da je avto vrglo na rob ceste, nakar je s tovorom in s potniki vred zgrmel kakšnih 30 metrov globoko. Ljudje, ki so prihiteli na pomoč, so izpod težkega bremena potegnili vse tri nevarno ranjene, in brzojavno poklicali reševalce iz Ljubljane, da so jih prepeljali na kirurški oddelek. Hrovatu je odtrgalo desno nogo pod kolenom, Pojetu desno roko, Grünseis pa ima zlomljenih več reber.

Iz Ljubljane

u— **Razstava Inkiostri-Loboda do 31. t. m.** Včeraj smo poročali o nenavadnem razburljivem dogodku v Jakopičevem paviljonu. Zdaj je zadeva s slikami akad. slikarja Dalmatika Inkjostrija urejena tako, da se je vsa njegova kolekcija vrnila na razstavo. Tako se bo razstava od danes do vštevši 31. t. m. nadaljevala v polnem obsegu in se občinstvo vabi k čim številnejšemu obisku.

STROJNO PODJETJE ING. BORŠTNAR
TEL. 45-60 Ljubljana - Šiška Sv. Jerneja c. 18.
stroji — žel. konstrukcije — popravila.

u— **Ljubljanska sadjarska in vrtnarska podružnica** priredi danes ob 16. praktično razkazovanje **poletnega obrezovanja pritlikavega sadnega drevja** po Lorettijevem načinu na vrtu g. inž. Rueha, Mirje št. 23. Razkazovanje vodi **g. nadzornik Josip Štrekelj.** Člani in gostje so vabljeni.

Od 28.7 do 15.8. operne predstave v Trstu. Informacije in prijave v vseh biljetarnah Putnika.

u— Maša zadušnica za gospo Terezino Jenkovo bo v frančiškanski cerkvi 21. t. m. ob 7. zjutraj.

VSAKA GOSPODINJA SE BOJI SELITVE
Ves strah je nepotreben, če Vam selitev izvrše strokovnjaki, ki jih ima tvrdka
Špedicija TURK, Ljubljana
MASARYKOVA 9 TELEFON 21-57
Tudi premog Vam hitro in za mal denar pripelje na dom.

u— Uprava »Slovenske scene mladih« sporoča, da se g. Ivan Mrak ni razšel z imenovano skupino, temveč je bil iz nje izključen.

Mladost in lepota kot življenjski kapital mlade in lepe Parižanke v velikem francoskem filmu
KINO MATICA 21-24. Ob 16, 19.15 in 21.15 uri
ŠOLA ŽIVLJENJA
Mladini neprimerno.

u— **Izlet z avtobusom v Logarsko dolino** dne 7. avgusta organizira združenje žel. uradnikov v Ljubljani. Odhod iz Ljubljane ob 5. uri, povratek ob 22. uri. V Logarski dolini po želji izletnikov izlet na Okrešelj ali Kamniško sedlo. Kosilo v Logarski dolini ali v koči na Okrešlju ali Kamniškem sedlu. Izleta se lahko udeleži vsakdo ter stane avtobusna vožnja tja in nazaj in prehrana za osebo 70 din. Prijave se sprejemajo v trgovini Tičar, Šelenburgova ulica ali v pisarni združenja v hotelu Metropol do najkasneje 1 avgusta. Udeležite se tega edinstvenega izleta v središče naše prirodne krasote.

u— **Dve nesreči pri delu.** V kurilnici na gorenjskem kolodvoru je včeraj popoldne 31-letnemu ključavničarju Karlu Hrovatinu iz Borovnice padel na nogo velik, 50 kg težak kos železa, da so ga morali reševalci pripeljati na kirurški oddelek. Prav tako je moral v bolnico 19-letni delavec Maks Pogačnik, po rodu iz Ovšiš na Gorenjskem, ki se je pri asfaltiranju nevarno opekel.

Iz Celja

e— **Drobnopis s članki iz jugoslovenske zgodovine,** ki ga je ob dvajsetletnici izgotovil brezposelni tovarniški kovač Rudolf Kovač iz Celja, vzbuja povsod veliko pozornost. V Celju si je ogledalo drobnopis okrog 4.000, v Ljubljani blizu 20.000, v Litiji pa 600 do 800 oseb. Včeraj je razstavil svoje delo v Kranju, sedaj bo še obiskal Tržič in Jesenice, nato pa se bo vrnil v Celje. Rudolf Kovač nas je naprosil, da bi sporočili njegovo iskreno zahvalo vsem, ki so ga kakorkoli podprli in mu izkazali svojo naklonjenost. Izjavil je da pripravlja za Ljubljano novo, še večjo senzacijo.

e— **Javna mestna knjižnica v Celju zopet redno posluje.**

e— **Regulacija Voglajne.** Mestna občina celjska razpisuje nabavo okrog 120 kubičnih metrov kamenja lomljenca za tlakovanje levega brega Voglajne od železniškega mostu do bivše tovarne kisa v Zavodni. Ponudbe je treba vložiti do vštetega 25. t. m. do 11. dopoldne v vložišču mestnega poglavarstva.

e— **Napad na sejmu.** Na sejmu v Veleniu je neki moški v ponedeljek v prepiru napadel 32-letnega posestnikovega sina Franca Pretnarja iz Braslovč, ga udaril s kamnom po glavi in ga hudo poškodoval. Pretnarja so oddali v celjsko bolnišnico.

e— **Usoden padec s skednja.** V nedeljo je padel 50-letni posestnik Egidij Praprotnik iz Bukovelj pri Konjicah s skednja in obležal na zemlji s težko poškodbo na glavi. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

KINO UNION prikazuje velik francoski šlager po romanu od Gilberta **»AVIJATI«.**

e— **K smrtni nesreči,** ki se je zgodila v ponedeljek tik pred poldnem pri rušenju hiše v Gosposki ulici štev. 10 in katere žrtev je postal 31-letni zidar Ivan Ribežl iz Lokrovca, smo še izvedeli, da je mestno poglavarstvo prepovedalo nadaljnje rušenje hiše, dokler ne bodo sosedni zidovi primerno zavarovani. Tik pred nesrečo je neki zidar, ki je opazil razpoko v požarnem zidu na Weissovi hiši, zaklical pokojnemu Ribežlu naj beži, vendar pa se Ribežl ni zmenil za opozorilo in je dejal, da je že navajen takega dela. Nekaj trenutkov pozneje je prišlo do katastrofe. V Ribežlovi bližini je takrat delal tesar Krajnc. Njega je zidovje k sreči samo oplazilo in ga lahko poškodovalo po ustih in nogah.

Iz Maribora

a— **Svojevrsten dogodek** se je pripetil pri Sv. Petru pri Mariboru, kjer so trije moški ponoči vlomili v stanovanje 37-letnega posestnikovega sina Mihaela Špringerja. S sekiro so navalili na vrata in pričeli z vso silo tolči po njih. Špringer je sicer tiščal vrata od notranje strani. Ko pa so napadalci presekali vrata, so navalili na Špringerja in ga pričeli obdelovati s pestmi, da se je ves v krvi in s težkimi poškodbami po glavi in rokah zgrudil na tla in so ga morali pripeljati v tukajšnjo bolnišnico. Ozadje napada je menda zaradi tega, ker bo Špringer dobil ženino posestvo.

PERILO, kravate, ugodno pri **JAKOB LAH, MARIBOR**

a— **Na hlevskem oknu obešenega** so našli v Ribnici na Pohorju 14-letnega Franca Potočnika. Vzroki samomora niso znani.

a— **Tretji pajdaš slovenjegoriške razbojniške tolpe ujet.** Šentbarbarskim orožnikom se je posrečilo ujeti po dolgem času zadnjega člana roparske tolpe, ki je izvršila znano razbojništvo nad Mulečevo rodbino v Zimici, o čemer smo svojčas poročali. Orožniki so namreč izvedeli, da se pri Ani Gumzerjevi iz Jablancev katere mož Friderik je tudi v zvezi s tem razbojništvom in že tri tedne v preiskovalnem zaporu, nahaja sumljiv moški, ki se vedno skriva v hlevu. Orožniki so hišo obkolili ter zajeli Jožefa Mavriča. Tako je padel v roke pravice zadnji in glavni razbojnik. Mavrič je znan razbojnik, saj je zaradi sličnih dejanj presedel že osem let robije. Komaj je bil izpuščen iz kaznilnice, že je nekaj dni zatem izvršil novo razbojništvo. Orožniki so ga odpremili v zapore okrožnega sodišča v Mariboru.

a— **Avto v avto.** Na znanem ostrem ovinku v Oseku sta z vso silo trčila skupaj avtomobila L. Vl. iz Maribora in Antona J. z Jesenic. Karambol se je pripetil zaradi preozke ceste in slabega razgleda. V zadnjem trenutku sta šoferja zavrla, vendar že prepozno. Zaradi prikladega zaviranja se je J. avto celo prevrnil. K sreči karambol ni zahteval človeških žrtev, pač pa trpi J. precej škode zaradi hudo poškodovanega avtomobila.

Iz Hrastnika

h— **Tatvine.** Pred letom je nekdo ukradel sodavičarju g. Viktorju Dragarju na Brnici 300 glavic od sifonskih steklenic, avtomagnet in več delov od avtomobila. Naši orožniki so prišli tatovom letos na sled. Bila sta to dva brezposelna z Brnice, ki tatvino priznavata z izgovorom, da sta to storila zaradi siromašnosti. Glavice sta prodala nekemu trgovcu v Zagrebu, avtomobilske dele pa nekemu mehaničarju v Podkraju. Ukradene reči so bile zaplenjene in vrnjene g. Dragarju. Zadeva je prijavljena sodišču v Laškem. — V hrastniški steklarni so zasačili neko delavko pri tatvini steklenih predmetov. Seveda je bila na licu mesta odpuščena iz službe in prijavljena sodišču v Laškem. Čudno se nam zdi, da se še vedno pojavljajo taki primeri, ko je bilo zaradi tatvin že več mladih delavcev in delavk odpuščenih in vrženih v brezposelnost.

★

BRASLOVČE. V poročilo o šahovski tekmi se je vrinila pomota. Pri revanžni tekmi Vransko — Braslovče so zmagali Braslovčani v razmerju 8½:7½, a ne Vranščani, kakor pravi poročilo.

Vlomilski plen išče lastnika

Ljubljana, 19. julija

Včeraj so imeli organi kriminalnega oddelka srečno roko. Pri nekem starinarju za vodo so aretirali znanega vlomilca S. S., ki je doma od nekod iz ljubljanske okolice, pa je prišel z nekim tovarišem, da ponudi dobršno zbirko vseh mogočih dragocenosti v nakup. Medtem ko sta se moža pogajala s starinarjem za ceno, je prišla policija a pajdašu S. S. je vendar uspelo pobegniti.

Pri aretiranem vlomilcu pa so našli za celo majhno shrambo srebrnine in zlatnine: starinsko srebrno uro znamke Remontier, nikeljnasto moško uro, moško verižico iz kroma, žensko ovratno verižico z okroglim obeskom, v katerem je vdelan rdeč kamenček iz dubleja, srebrno moško verižico, srebrn obesek z zvončkom, zlat ovalni obesek s podobo Matere Božje in z napisom v madžarskem jeziku, srebrno hrabrostno medaljo s sliko poslednjega avstrijskega cesarja Karla in z napisom »Fortitudini« in srebrn vojaški križec s krono, na katerem je označena letnica 1849. in črki F. J., inicialki cesarja Franca Jožefa I. Aretiranec, ki je sicer znan vlomilec, na policiji trmasto odklanja vsak odgovor o tem, kje se je tega pisanega zaklada nabral, a ne more biti dvoma, da izvirajo zaplenjeni predmeti iz tatvine. Kdor morda sam pogreša kakšno izmed naštetih dragocenosti ali kdor bi vedel kakršnokoli pojasnilo, je naprošen, da se javi policijski upravi v Ljubljani.

Mislite v teh dneh na CMD in darujte za njen sklad!

di nepravilno vlaganje zaroda, kar je spet važno vprašanje za sebe.

Ko sem vse to razmišljal, pa se mi je pojasnilo vprašanje! Ali ni morda vendar le opravičena oznaka rečna postrv? S prirodoslovnega stališča gotovo ne, saj vendar ni med ono, ki živi v potoku, in ono, ki živi v jezeru ali reki, nobene bistvene razlike. Z ribiškega stališča pa moramo delati razliko med potočnimi, jezerskimi in rečnimi postrvmi. Lastnosti, ki so se vkoreninile v oni postrvi, ki prebiva že skozi tisočletja v rekah ali vodah, kjer je poleg nje še mnogo drugih vrst rib, posebno takih, ki se bogato množe, povzročajo hitrejšo rast. Le to pa je spet povod, da niso več primerne za zaploditev v manjših, čistih postrvjih potočkih.

Naša bohinjska postrv, ki jo lahko nazivamo rečno postrv, pa je tudi precej enotna v obliki in posebno po pikah. Večina bohinjskih postrvi je precej valjaste oblike in gosto posuta s črnimi in intenzivno rdečimi pikami. Trebušne plavuti so močno belo obrobljene, kar navadno ne vidimo na redkejše s pikami posutimi postrvicami iz gorskih potokov. Pod vasjo Mišeče nasproti Brezij na Gorenjskem je bila pred nekaj leti ujeta taka rečna postrv, ki je bila dolga en meter in je tehtala 8 kilogramov. Imela je lepe črne in rdeče pike. Dokaz, da je bila čista, da ni bila križanka med potočno in južno ali soško postrvijo, ki je tu pa tam najdemo v Savi, posebno na Gorenjskem. Znaki slednje so maroge na hrbtu in tu pa tam zamazanordeče raztrgane pike. Taki primeri so seveda redkost tudi pri hitro rastoči postrvi.

Pa tudi spremembe v barvi postrvi, od česar nazivi: zlata in srebrna postrv, izvirajo bržčas od hrane, kakor tudi od raznih vodnih prilik. Črna barva ali svetla, večkrat skoraj bela, ki se pa kaj hitro izpreminjata, pa sta odvisni pač le od svetlobe in od barve tal, kjer se postrvi nahajajo. Na svetlih tleh, na belem kamenu so postrvi bele, dočim so one, ki so pod temnimi jezovi v globočinah, po večini črne. Živo barvo pa dobe posebno samci tudi za časa drstenja na ženitovanjskih pohodih. Zelo lepa čista potočna postrv, ki je imela vse pike modro obrobljene, je do zadnjih let krasila potoček Kroparico. Sedaj pa so tudi te skvarili z raznimi drugimi postrvami, prinešenimi iz drugih krajev. —s.

Sokoli na delu

Poljanski Sokol je razvil naraščajski prapor

Preteklo nedeljo je bil za Poljansko dolino praznik sokolske misli. Ta dan je Sokol za Gorenjo vas — Poljane razvil naraščajski prapor. Slavnost se je začela že na prejšnji večer, ko je šla močna deputacija članov, članic, naraščaja in dece na pokopališče poklonit se spominu petih bratov in sester, ki tam počivajo. Ob posameznih grobovih je starešina br. Pivk prižgal sveče, naraščaj pa je položil šopke. Ob križu so potem člani in občinstvo izmolili očenaš. Med tem so se na griču Tabru visoko nad Gorenjo vasjo pričele prižigati 4m visoke črke ZDRAVO, ki so bile vidne po vsej dolini. Deputacija je nato krenila v Sokolski dom, odkoder so sokolski pevci šli pred hišo kumice s. Vide Hribarjeve k podoknici. Množica občinstva je poslušala tri narodne pesmi, ki jih je zbor zapel pod vodstvom br. Krapša. Zatem je na Taboru zagorel mogočen kres.

V ranem jutru v nedeljo je Gorenja vas oživela. Prihajali so izletniki, pojavili so se že prvi kroji domačih in bližnih edinic. Ob pol 9. so se odpeljali trije vozovi članov domačega društva na Visoko k poklonitvi spominu dr. Ivana Tavčarja in visoške gospe. Ob prihodu na Visoko je bil zbor članstva iz domače in Selške doline, Kranja, Javornika in Blejske Dobrave. Na čelu sprevoda h grobnici je šlo 14 praporov. Ob grobnici so Sokoli napravili špalir in je imel podstarešina br. Krapš v tišini sredi gozdička lep nagovor. Zatem so naraščajniki položili cvetje in sklonili so se prapori. Članstvo se je z Visokega vrnilo do glavne ceste, odkoder se je z avtobusi peljalo pred Poljane in tam počakalo prihoda vojaške godbe. Ob 11. se je razvil sprevod skozi Poljane, ki je bil od domačega prebivalstva burno pozdravljan in obsut s cvetjem. Ob koncu Poljan je članstvo spet zasedlo avtobuse in vozove ter se odpeljalo do Gorenje vasi, kjer je bil razhod.

Popoldne so prispeli novi avtobusi s Sokoli iz Žirov, Žabnice, Škofje Loke, Stražišča in Tržiča. Gorenja vas, ki je bila skoraj vsa v zastavah, je nudila lepo sliko sokolskega taborišča. Ob 14. so se pričele na telovadišču skušnje vseh oddelkov, nato pa se je formiral sprevod. Med tem se je močno pooblačilo in bliskalo se je, vendar razpoloženja to ni motilo. Sprevod, v katerem je korakalo 456 članov v krojih in telovadnih oblekah, okoli 50 civilistov z znaki in množica občinstva, je krenil med burnim pozdravljanjem v Sokolski dom. V tem so začele padati prve kaplje. Da ne bi bil morda dež motil razvitja, je sokolstvo šlo v veliko dvorano. Bila je ogromna množica ljudi, glava pri glavi. Na odru so se razvrstili prapori in starešina br. Pivk je pozdravil navzočne, posebej s. kumico, ki je društvu poklonila dragocen prapor, in župnega starešino br. Špicarja, ki so ga navzočni pozdravili z burnimi vzkliki. Ob pozdravu najvišjega Sokola kralja Petra II. je godba odigrala državno himno. Br. starešina je nato prosil s. kumico, naj razvije prapor. S. Vida je z lepimi izpodbudnimi besedami, ki jih je naslovila na naraščaj, razvila prapor, ga predala starešini, ta pa naraščajskemu praporščaku br. Palečku. Sledil je lep govor br. Lovra Perka, v katerem je kot soustanovitelj poljanskega Sokola navduševal mladino. Naslednji govornik je bil br. Špicar, čigar izvajanja so izzvala vihar navdušenja in pritrjevanja, ki ga ni hotelo biti konca. Dvorana se je zatresla ob zvokih »Le naprej«... Zunaj pa je lilo kakor iz škafa. Med bliskom in gromom je bil naraščajski prapor razvit. S sokolsko himno »Hej Slovani« je bila svečanost zaključena.

Množica je ostala v dvorani. Ko pa je dež nekoliko ponehal, se je spet stvoril sprevod in krenil na telovadišče z novim praporom na čelu. Sledil je telovadni nastop, ki je kljub temu, da so nastopili na razmočenih tleh, odlično uspel. Telovadbo so posetili mnogi poljanski odličniki. Opaziti je bilo tudi goste z Visokega. Po končanih telovadnih točkah in pozdravu državni zastavi se je množica vrnila v Sokolski dom, kjer se je ob zvokih vojaške godbe razvila prisrčna zabava.

Sokol v Poljanski dolini je doživel ta dan svoj največji in najlepši praznik, ki je utrdil sokolsko zavest med Poljanci.

30 letnica črnomaljskega Sokola

Sokol v Črnomlju je v nedeljo 17. t. m. prav svečano proslavil 30letnico obstoja in plodnega delovanja. Proslava se je pričela z obhodom po mestu v soboto zvečer ob udeležbi velikega števila sokolskih pripadnikov. Razen članov in članic v krojih so bili v sprevodu moški in ženski naraščaj in deca, čijih število je pričalo o lepi bodočnosti našega društva. Na koncu je korakalo veliko število članov in članic v civilu. Ob igranju sokolskih koračnic in navdušeno pozdravljan od meščanstva je sprevod stopal skozi mesto. Pred Sokolskim domom je bil zbor, kjer je imel pred strnjenimi vrstami kratek nagovor starosta br. Vranković. S petjem »Pesmi sokolskih legij« se je obhod po mestu završil. V čast našim hišnim posestnikom moramo poudariti, da so razen redkih izjem vsi razobesili zastave ali vsaj razsvetlili okna.

V nedeljo dopoldne se je vršila svečana seja v Sokolskem domu. Seji so prisostvovali zastopniki skoro vseh državnih uradov ter veliko število članstva in meščanov, ki so s svojo navzočnostjo izpričali, da znajo ceniti 30letno nesebično delovanje društva, ki šteje preko 200 občanov za svoje pripadnike.

Na slavnostni seji sta nam orisala 30 letno delovanje društva podstarosta br. Šetina in prosvetar br. Jerovšek. Sejo je pa zaključil starosta br. Vranković s pozivom na nadaljnje vztrajno delo.

Lep je pa bil popoldanski javni nastop, ki nam je pokazal delovanje v naši telovadnici. Vse kategorije so odlično izvedle svoje vaje. Moramo pa še posebno pohvaliti naš moški naraščaj, ki je gledalce izredno navdušil s svojo brezhibno izvedbo težkih vaj. Pred zbranimi kategorijami je imel lep govor zastopnik župe br. dr. Variola in je društvu čestital k jubileju. Dež je sicer onemogočil nastop na prostem. Zato pa je bil nastop izveden v veliki telovadnici ob še večjem kontaktu nastopajočih in gledalcev. Tudi prav prijetna zabava se je vršila v domu.

Razen društev naše župe so se našega slavja udeležili tudi naši zvesti sosedje iz Novega mesta, Kočevja in Koprivnika. Sokolski pevci iz Kočevja so nam izvrstno zapeli nekaj pesmi in dvignili dobro razpoloženje, k kateremu je pripomogla tudi dobra postrežba.

Ob zvokih mestne godbe se je mladina zavrtela. Čakalo pa nas je še novo presenečenje, ki so nam ga pripravili naši pridni naraščajniki s svojo godbo »ad hoc«. Pokazali so nam, kaj zmoreta pridnost in ambicija. Za svojo godbo so bili deležni mnogo priznanja. Tako smo lepo proslavili 30letnico našega društva.

Gospodarstvo

Nova huda afera zaradi Električne zadruge v Šiški

Spor zaradi Električne zadruge v Šiški se razvija v afero, kakršne ne poznamo v zgodovini slovenskega zadružništva. Načelstvo te zadruge, ki je bilo izvoljeno že leta 1932. in mu je že davno potekla funkcijska doba, tako da prav za prav ni več upravičeno zastopati zadrugo, je, kakor znano, proti volji velike večine zadružnikov in v nasprotju s pooblastilom občnega zbora sklenilo z mestno občino ljubljansko pogodbo o prodaji električnega omrežja. Ta pogodba je za zadružnike in za prebivalstvo šiške mnogo slabša, nego je bila prvotna pogodba, sklenjena s prejšnjo občinsko upravo.

Ko je sedanje načelstvo to pogodbo ob koncu novembra podpisalo, so takoj zahtevali zadružniki v Šiški, da se skliče izredni občni zbor, ki naj sklepa o volitvi novega načelstva in o razveljavljenju pogodbe. Na decembrskem izrednem občnem zboru pa načelstvo ni hotelo staviti na dnevni red volitev načelstva. Načelnik Šalehar je na tem zboru tudi onemogočil prečitanje in sprejetje resolucije, ki so jo pripravili nezadovoljni zadružniki v tem smislu, da je pogodba z mestno občino neveljavna in da se skliče izredni občni zbor, ki naj izvoli novo načelstvo. G. Šalehar, ki se je že takrat zavedal, da bi pri glasovanju dobil nezaupnico velike večine in bi moral odstopiti, je preprečil tudi vsako glasovanje s tem, da je zbor predčasno zaključil. Že na tem občnem zboru se je g. Šalehar pridno posluževal pomoči policije.

V nedeljo 3. julija se je vršil zopet občni zbor te zadruge, ki naj bi sklepal o razdružitvi. Ker nista bili zastopani dve tretjini članov, je že v začetku zbora razglasil, da odpade točka dnevnega reda o razdružitvi in da se bo vršil 14 dni kasneje nov občni zbor, ki bo lahko sklepal o razdružitvi ne glede na število navzočih članov. Tudi na tem občnem zboru je načelnik g. Šalehar skušal izvajati diktatorske metode in ko je videl, da je ogromna večina proti njemu, je zopet poklical na pomoč policijskega organa in je občni zbor razpustil. Tudi ni dopustil, da bi si v smislu pravil zadružniki izvolili iz svoje srede predsednika občnega zbora. Na tem občnem zboru je bilo med drugim od članov zadruge izneseno, kako je načelstvo v bojazni, da ministrstvo ne bo odobrilo pogodbe, ponujalo opoziciji poravnavo na ta način, da bi se znesek 300.000 din razdelil med napredne organizacije. Zadružnik ing. Manda je takrat predlagal, da se v 14 dneh skliče izredni občni zbor, ki naj najprej izvoli novo načelstvo in sklepa o vložitvi tožbe zaradi neveljavnosti prodajne pogodbe. Obrnjen proti zborovalcem je inž. Manda vprašal zadružnike, ali soglašajo z njegovim predlogom, nakar je najmanj 90% navzočih zadružnikov spontano dvignilo roke. Sredi ogorčenih medklicev naj načelnik vendar odredi glasovanje, pa je g. Šalehar pozval policijskega komisarja, ki je občni zbor na njegovo zahtevo razpustil.

Preteklo nedeljo bi se moral znova vršiti občni zbor, kakor je to napovedal sam načelnik g. Šalehar. Toda ta občni zbor se sploh ni vršil. Ko pa je načelstvo zadruge uvidelo, da bodo na ta občni zbor prišli zadružniki v velikem številu, da izglasujejo nezaupnico načelstvu, je g. Šalehar pustil kratkomalo razglasiti, da se občni zbor ne bo vršil. Na veliko presenečenje pa so včeraj zadružniki prejeli od Električne zadruge dopis naslednje vsebine:

»Glasom čl. 4. točke 8. zadružnih pravil, ki jih imate, je revizor pri izredni in nenapovedani reviziji zadruge ugotovil, da je prenehalo Vaše članstvo pri podpisani zadrugi s pričetkom prejemanja toka od Mestne elektrarne ljubljanske, t. j. s 1. aprilom 1938. Zato smo vas morali tudi črtati iz zadružnega imenika. Zadruga tedaj nima več članstva. Kaj se ima zgoditi s preostalim premoženjem, dokončno odreja pogodba z mestno občino ljubljansko, ki je natisnjena pod tem obvestilom. Zadružni deleži bodo bivšim zadružnikom izplačani ter bo čas izplačila objavljen. Od 1. aprila 1938. nimajo bivši člani za delo zadruge nobene odgovornosti. Ljubljana, dne 18. julija 1938. Električna zadruga za Sp. in Zg. Šiško v Sp. Šiški.«

Razumljivo je, da člani zadruge takega nasilja ne bodo mirno dopustili, zlasti ker gre tu za grobo in vrhu tega nespretno izigravanje pravil. Moti se načelstvo zadruge, če misli, da se bo na ta način lahko izognilo sklicanju občnega zbora in obsodbi od strani zadružnih članov. Tako enostavno stvar ne gre. S takim izigravanjem pravil načelstvo ne bo moglo proti volji članstva izvesti likvidacije in tudi ne bo moglo razdeliti premoženja, ki znaša preko dva milijona dinarjev.

Točka 8. čl. 4. zadružnih pravil, na katero se sklicuje dopis, pravi, da preneha članstvo »s pričetkom prejemanja električnega toka od kake druge električne zadruge ali elektrarne«. Kaj pomeni ta določba? Kakor vsaka druga zadruga ima tudi Električna zadruga določbe, po katerih preneha članstvo v primerih, kadar dotični član zadruge zaradi spremenjenih okolnosti nima več interesa na prospevanju zadruge ali pa, da stori dejanje, ki je v nasprotju z interesi zadruge. Prenehanje članstva po točki 8. čl. 4. je brez dvoma mišljeno v primerih, če član zadruge preneha jemati tok od Električne zadruge, odisi da prestopi h kaki drugi konkurenčni zadrugi, ali da jemlje tok od kakega drugega konkurenčnega podjetja. Osnova za prenehanje članstva more torej biti le dejanje, **ki nasprotuje interesom zadruge.**

V našem primeru pa so bili člani električne zadruge od samega načelstva zadruge **prisiljeni,** da so s 1. aprilom t. l. pričeli jemati tok od ljubljanske mestne elektrarne, po veliki večini celo proti svoji volji, ker jim ni nič drugega preostajalo. Po gori citirani določbi bi mogla zadruga črtati iz zadružnega imenika kvečjemu člane načelstva, ki so s podpisom pogodbe prisilili zadružnike, da morajo jemati tok od mestne elektrarne. Citirana določba tudi ne more biti mišljena tako, da bi ob prodaji omrežja z dnem prevzema od strani kupca enostavno prenehalo članstvo vsem zadružnikom, saj se potem sploh ne bi mogla izvršiti likvidacija. Če pa bi obveljalo stališče, da je od 1. aprila prenehalo članstvo vsem zadružnikom, tedaj zadruga ne more imeti nobenega načelstva.

Po pravilih se more Električna zadruga razdružiti le: 1.) po sklepu občnega zbora, 2.) zaradi otvoritve konkurza, 3.) zaradi ukaza upravne oblasti. Ker pa v našem primeru ne gre niti za eno niti za drugo, **zadruga sploh ne more likvidirati.** Dopis, ki so ga včeraj prejeli člani, pravi, da pogodba z mestno občino ljubljansko dokončno odreja, kaj se ima zgoditi s preostalim premoženjem. Iz te pogodbe, katere veljavnost je vrhu tega sporna, pa to ni razvidno. Pogodba le pravi, da bo zadruga celotno kupnino, kakor tudi celotno, po končani likvidaciji preostalo premoženje v smislu pravil porabila za gradnjo in osnovanje zavetišča za uboge sirote, o čemer bo **zadruga ob likvidaciji položila mestni občini ljubljanski račun;** zavetišče za uboge in sirote pa prevzame v last in upravo Vincencijeva konferenca sv. Frančiška v Šiški Ljubljana VII.

Pogodba torej ne zahteva likvidacije zadruge, temveč le zahteva, da se po končani likvidaciji preostalo premoženje izroči tistemu namenu, kakor kupnina. Zato pogodba tudi določa, da bo zadruga odnosno njena naslednica sprejemala v to zavetišče predvsem prebivalce iz Spodnje in Zgornje Šiške. Iz tega besedila je razvidno, da more zadruga izvesti razdružitev le v smislu svojih pravil in da pogodba prepušča sklep o razdružitvi članstvu samemu. Po pogodbi mora zadruga nadalje obstojati vsaj toliko časa, dokler se ne zgradi zavetišče in izroči Vincencijevi konferenci, ali pa mora določiti svojo naslednico. Pa tudi po zadružnih pravilih samih ni mogoče kar na podlagi pogodbe z mestno občino ljubljansko (ki je vrhu tega sporna) razdeliti premoženja zadruge. Pri vsem tem pa je še vprašanje, ali more načelstvo v pogodbi z mestno občino prejudicirati sklepom občnega zbora, ki ima edino pravico odločiti, kako se premoženje ob razdružitvi razdeli v smislu pravil.

Iz vsega navedenega je razvidno, da stvar ne bo šla tako gladko, kakor si mislijo gospodje pri načelstvu zadruge in je pričakovati, da bo o stvari moralo še odločati nadzorno oblastvo in sodišče. Čudimo pa se, da nudi Zadružna zveza, ki ima nadzorstvo nad poslovanjem Električne zadruge, svojo pomoč za tako izigravanje pravil, s katerim se jemlje zadružnikom pravica sklepati o likvidaciji zadruge. Takih stvari ne bi smela delati organizacija, ki je poklicana, da nadzira zadruge in skrbi za pravilno poslovanje po pravilih. Tudi Zadružna zveza mora vedeti, da ni najvišja instanca in da je tudi njeno delovanje pod oblastnim nadzorstvom.

Gibanje kliринških računov

Najnovejši izkaz Narodne banke od 15. julija zaznamuje nadaljnje **zmanjšanje naših kliринških terjatev v Italiji,** in sicer za 6.4 milijona din. V starem kliringu se je saldo naših terjatev zmanjšal za 1.6 na 14.0 milijona lir, v novem dinarskem kliringu pa za 2.8 na 104.9 milijona din. Tako znaša sedaj celotni saldo naših terjatev 136.8 milijona din, medtem ko se je gibal sredi aprila še na višini skoro 200 milijonov. Dne 18. t. m. je Narodna banka izplačala kliринške nakaznice do številke 14.829 od 16. marca t. l.

V kliringu z Nemčijo, kjer se je saldo v prejšnjih dveh tednih naglo povečal za 2 in pol milijona mark, smo v drugi četrtini julija zabeležili zmanjšanje za 0.56 na 10.02 milijona mark (okrog 148 milijonov din). Od ostalih aktivnih kliringov kaže kliring s **Poljsko** zmanjšanje salda naših terjatev za 1.1 na 8.5 milijona din, kliring z **Bolgarijo** neznatno zmanjšanje na 2 milijona din, kliring s **Turčijo** pa povečanje za 0.2 na 12.8 milijona din.

Med pasivnimi kliringi beleži kliring s **Češkoslovaško** povečanje salda našega dolga za 0.5 na 155.7 milijona Kč, kliring z **Rumunijo** povečanje našega dolga za 1.3 na 11.6 milijona din, kliring s **Švico** povečanje našega dolga za 0.09 na 3.41 milijona šv. frankov in kliring z **Madžarsko** zmanjšanje našega dolga za 2.3 na 33.9 milijona din.

Gospodarske vesti

= **Ustanovitveno gibanje v prvem polletju.** Po statistiki Narodne banke je bilo v prvem letošnjem polletju ustanovljenih 26 delniških družb (lani 25, predl. 23) z delniško glavnico 65.2 milijona din (lani 24.4, predl. 114.9). Od skupnega kapitala teh novih delniških družb odpade na lesno industrijo 14 milijonov, na tekstilno industrijo 10.5 milijona din, na živilsko industrijo 10 milijonov, na rudarsko 8 milijonov itd. — Vrhu tega je v prvem polletju 26 obstoječih delniških družb (lani 15) povečalo svojo delniško glavnico za 80.8 milijona din (lani za 65.7); v istem času pa je 24 delniških družb zmanjšalo glavnico za 76.2 milijona din. Skupaj je znašal celotni prirastek novega delniškega kapitala zaradi ustanovitve novih družb in povečane glavnice obstoječih družb 146 milijonov; po odbitku zneska 7.8 milijona din, ki je bil vplačan v obliki aporta pri novo ustanovljenih družbah in po odbitku znižanja glavnic za 76.2 milijona din znaša **čisti prirastek novega delniškega kapitala v prvem polletju 62 milijonov din.**

= **V juniju so narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 2.5 milijona din.** Po podatkih Zveze jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani so v juniju narasle vloge pri 29 slovenskih samoupravnih hranilnicah za 2,5 na 1.073,4 milijona din. Vloge na knjižice so sicer padle za 1,6 na 634,8 milijona din, zato pa so narasle vloge v tek. računu za 4,2 na 438,5 milijona din. Pri presoji gornjih številk je treba omeniti, da se pripisujejo pri hranilnicah obresti vlagateljem šele na koncu leta, ne pa polletno. V primeri s stanjem ob koncu leta se kaže povečanje za 33,4 milijona din.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 22. t. m. ponudbe za dobavo salmijaka. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 27. t. m. ponudbe za dobavo enega nazobčanega kolesa, železnih tečajev za vrata, baterije za kopalno peč, železne pločevine, dvodelnih Hofmanovih spojk, zunanjih porcelanskih »Delta« izolatorjev, pločevinastih tablic, pil za kovine, mila, jermen, hrastovih pragov, vijakov, medenih rinčic, vrvi in šelaka do 10. avgusta pa ponudbe za dobavo jekla, centrifugalne sesalke, ventilatorjev in katodnih odvodnikov za 300 voltov.

Borze

19. julija.

Na ljubljanski borzi so se danes angleški funti v privatnem kliringu trgovali nespremenjeno po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 29.25. Nemški kliriški čeki stanejo v Ljubljani nespremenjeno 14.80, v Beogradu 14.7943, v Zagrebu pa 14.87, odnosno za konec avgusta 14.70.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda pri mlačnejši tendenci notirala 478 denar (v Beogradu je bil promet po 480). Zaključki pa so bili zabeleženi v 4% begluških obveznicah po 93.25, vendar se je pozneje nudilo blago po 93 (v Beogradu je bil promet po 92.25), v 6% dalmatinskih agrarnih obveznicah po 91 — 91.75 (v Beogradu po 91.50), v 7% Blairovem posojilu po 93 in v 8% Blairovem posojilu po 98.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2395.16—2409.76 Berlin 1748.03 — 1761.91, Bruselj 736.44 — 741.50, Curih 996.45 — 1003.52, London 214.01 — 216.07, New York 4321 — 4357.31, Pariz 119.96 — 121.40, Praga 150.43 — 151.54, Trst 228.20 — 231.28.

Curih. Beograd 10, Pariz 12.0725, London 21.51, New York 437, Bruselj 73.86, Milan 22.9750, Amsterdam 240.2750, Berlin 175.40, Dunaj, bankovci 30, Stockholm 110.90, Oslo 108.10, Köbenhavn 96.0250, Praga 15.10, Varšava 82.40, Budimpešta 86.50, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 478 den., 4% agrarne 61.50 den., 4% severne agrarne 61 den., 6% begluške 92.50 — 93, 6% dalm. agrarne 91.50 — 91.75, 7% stabiliz. 99. den., 7% invest. 97.50 den., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blair 92.50 — 93, 8% Blair 98 — 99; delnice: Narodna banka 7300 den., PAB 228 den., Trboveljska 170 — 180, Dubrovačka 350 den., Osječka ljevaonica 180 den., Oceania 800 bl., Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 480.25 — 481 (480), 4% agrarne 62 — 62.50, 4% severne agrarne 61.25 — 61.75 (61), 6% begluške 92.0 — 92.75 (92.25), 6% dalm. agrarne 91.50 — 92 (91 — 91.75), 7% invest. 98.50 den., 7% Drž. hip. banka 99 den., 7% Blajr 92.75 — 93.25, 8% Blair 97.50, Narodna banka 7250 — 7300 (7275), PAB 232 den (232.50).

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago,** 19. julija. Začetni tečaji: **pšenica:** za sept. 70.375, za dec. 72.25; **koruza:** za sept. 60.25, za dec. 59.75.

+ **Winnipeg,** 19. julija. Začetni tečaji: **pšenica:** za julij 98.875, za okt. 77.375, za dec. 77.25.

+ **Novosadska blagovna borza** (18. t. m.). Tendenca nesprem. **Pšenica nova** (78 kg): baška 153 — 155; sremska 147.50 — 150; banatska 150 — 154; potiska 160 — 162.50; **Koruza:** baška 117 — 118; banatska 113 — 114. **Oves:** uški 180—185; slavonski 180—185. **Ječmen:** baški in sremski 64/65 kg 130 — 135. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 265 — 275; »2« 245 — 255; »5« 225 — 235; »6« 205 — 215; »7« 175 — 185; »8« 110 — 115. **Fižol:** baški, srelski v vrečah 117.50 — 125. **Otrobi:** baški, sremski 100 — 110.

BOMBAŽ

+ **Liverpool,** 18. julija. Tendenca mirna. Zaključni tečaji: za julij 4.67 (prejšnji dan 4.65), za sept. 4.73 (4.70), za dec. 4.80 (4.77).

+ **Newyork,** 18. julija. Tendenca stalna. Zaključni tečaji: za avg. 8.58 (8.57), za dec. 8.70 (8.68).

Iz Julijske krajine

Sindikalne dajatve trgovcev in njih nameščencev

S tekočim letom so bile sindikalne dajatve trgovcev kakor tudi njihovih nameščencev preosnovane, tako da bodo članske in dosedanje izkazniške pristojbine opuščene, zato pa se bo povišal obči obvezni sindikalni prispevek. Obe pristojni sindikalni organizaciji že pripravljata potrebne odredbe, ki bodo v kratkem uveljavljene z retroaktivno močjo od 1. januarja t. l. dalje.

Po načrtu teh sprememb, ki ga je deloma objavil nedeljski »Piccolo«, bodo znašali sindikalni prispevki za trgovce na osnovi njihovih čistih dohodkov, dognanih za kategoriji B in C 1: pri dohodkih do 2000 lir na leto po 20 lir, od 2000 do 4000 po 51, od 4 tisoč do 5 tisoč po 60, od 5 tisoč do 25 tisoč za vsakih sto lir dohodkov po 1.50 lire več ko 60 od 25.000 do 100 tisoč za vsakih sto lir dohodkov po 2 liri več, pri dohodkih nad 100.000 lir pa po 2500 lir letno. Minimalni prispevki bodo znašali v vsakem primeru po 20 lir. Za krošnjarje in sejmarje bodo izdane posebne odredbe.

Glede sindikalnih prispevkov trgovskih nameščencev pa določa načrt, da bodo plačevali delodajalci po 0.40, nameščenci sami pa 0.85 lir za vsakih 100 lir svojih plač in ostalih prejemkov. Za delodajalca pa skupne sindikalne dajatve za vse njegove nameščence ne bodo smele presegati 5000 lir.

Drobne novice

Skupina jugoslovenskih izletnikov se je preteklo soboto pripeljala v Tržič. Bili so na Dobrdobu in v Jamljah, kjer so si ogledali nekdanje bojišče, na katerem je padlo toliko slovenskih vojakov. Iz Tržiča so izletniki krenili proti Gorici in dalje po Soški dolini.

Goriška mestna občina bo, kakor poroča »Gazzetino«, najela večje posojilo, da bi z njim povečala vojašnico pri Sv. Marku.

Velik dar. »Corriere Istriano« poroča, da je prispeval ministrski predsednik Mussolini iz svojih rezervnih fondov 40.000 lir za obnovo rojstne hiše pokojnega Nazarija Saura v Kopru.

Smrtna nesreča v rudniku. V rudniku baviksita blizu Motovuna se je pripetila pred dnevi huda nesreča. Anton Rajko, 28 let star rudar iz Motovuna, je na dnu nekega jaška baš natovoril večjo množino rude na dvigalo. Sredi poti pa se je dvigalo nenadno snelo z verige, ki so jo zgoraj navijali na tuljavo. Težki tovor je treščil v globino in do smrti pobil nesrečnega rudarja.

Imenovanje. Dosedanji komisar fašistične organizacije na Colu pri Ajdovščini Peter Zaniboni je bil imenovan za političnega tajnika društva.

Od 10 oseb jih ima 7 zobni kamen.
Tudi Tebi grozi z izpadom zob!
Varuj se ga!
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Kulturni pregled

Dvajsetletnica Jugoslavije in kultura

Češka revija »Kritický měsíčník« je priredila v eni zadnjih številk anketo o programu kulturnih institucij za dvajsetletnico ČSR. Zaradi jasnosti je treba takoj pripomniti, da je ta mesečnik danes morda najstrožji literarno-kritični časopis v češkem jeziku in po svojem programu sila daleč od cenenega rodoljubarstva in kričavega narodnjaštva. Okrog njega pa se zbirajo mnogi iz današnje češke kulturne elite in tudi ti čutijo potrebo, da se narod dostojno pripravi za proslavo dvajsetletnice svojega osvobojenja.

V omenjeni češki anketi odgovarjajo zapovrstjo razne kulturne organizacije in zavodi, kaj bodo storili v proslavo dvajsetletnice obstoja svoje države. Tako n. pr. odgovarja umetnostno društvo »Manes«, da je že organiziralo razstavo »Osebnosti češke zgodovine«, založba »Sfinx« izda velik zbornik o Pragi in monumentalni zbornik »Kaj je dala Češkoslovaška Evropi in človeštvu«, založba »Družstevni práce« pripravlja v znamenju jubileja Štechovo »Zgodovino češkoslovaške umetnosti od 18. do 20. stoletja«, Evropski literarni klub izda publikacijo o odmevih čsl. osvobodilne akcije v umetnosti, založba Melantrich pripravlja monumentalno delo A. Matějčka »Češko gotično slikarstvo« in knjigo prof. Odložilka »Skozi stoletja češkoslov. življenja«, ki bo štela nad 1500 ilustracij, medtem ko izide pri Orbisu velik album s slikami o gospodarskem, tehničnem in kulturnem napredku republike, pet zvezkov obsegajoči nemški izbor Masarykovih spisov itd.

Navedli smo samo nekoliko podatkov iz češke ankete, ki kaže, kako se pripravljajo kulturni krogi za proslavo pomembne dvajsetletnice.

Kako je v tem pogledu pri nas? Kaj delajo jugoslov. kulturna središča? Če se omejimo samo na umetnostno in literarno kulturo, vidimo, da ne pripravljajo ne v Beogradu in še manj v Zagrebu nič posebno opaznega. Založništva po večini še niso objavila svojih programov za prihodnjo sezono (zdi se, da zopet prevladuje brezprogramnost, slučajnost nad smotrnim načrtnim delom), vendar ni znano, da bi pripravljala kaj večjega. Marsikaj bi se dalo napraviti do decembra, če bi bila trdna volja. Toda po počitnicah — sredi septembra ali oktobra — bo to že tehnično prepozno.

V Ljubljani pripravlja Društvo slovenskih književnikov za dvajsetletnico razstavo slovenske knjige, ki naj pokaže, koliko smo napredovali v tem času in na tem področju. Revija »Misel in delo« bo izdala v decembru okrog 300 strani obsegajočo posebno številko, ki bo cel zbornik razprav in člankov o Jugoslaviji. To pa je približno vse, kar je doslej znanega o pripravah naših založništev in kulturnih organizacij za proslavo dvajsetletnice Jugoslavije.

Naj bi češki vzgled vzpodbudil naše kulturne institucije, da bi proslavile ta zgodovinski datum s publikacijami trajne vrednosti. Priložnostni zborniki so dobri, v kolikor vsebujejo zanesljive preglede in kritično obdelano gradivo. V ostalem pa kaže prav češki vzgled, da je treba izdajati poleg dokumentarnih knjig dela nadčasovnega pomena. Seveda je taka vzpodbuda sedaj že prepozna, če niso dela že pripravljena. Zdi se, da le redkokdo pri nas misli na pomen takih jubilejev — pomen, ki ni toliko v številu let, kolikor v dejstvu, da prav sedanja doba zahteva takih manifestacij naše povezanosti in trdne volje do svobodnega življenja. Kulturni krogi nikakor ne morejo in ne smejo stati ravnodušno ob strani. Primeri demokratičnih in totalitarnih držav kažejo, da je kultura povsod vključena v splošno narodno politiko in udeležena z vsem svojim bitjem in žitjem pri obči narodni usodi.

— e.

Prof. Jožef Skrbinšek umrl

Kakor poročajo ponedeljske »Lidové Noviny«, je v soboto umrl v Zbraslavi nad Prago lektor Karlove univerze, profesor Jožef Skrbinšek. Našega odličnega rojaka, ki je dolga leta deloval med Čehi in utrjeval tradicionalno vzajemnost, se je »Jutro« spomnilo ob njegovi nedavni šestdesetletnici. Že tedaj je bil Jožef Skrbinšek težko bolan in ko smo v zletnih dneh vpraševali po njegovem zdravju, so nam pravili, da leži v skorajšnji brezupnem stanju v bolnici na Kralj. Vinohradih. Kakor posnemamo iz poročila, je umrl pod domačo streho, v idilični vili, ki si jo je postavil na eni najlepših točk v stari rezidenci čeških kraljev, v Zbraslavi. Ni mu bilo dano, da bi dolgo užival zasluženi pokoj.

Jožef Skrbinšek je bil po rodu iz okolice Ptuja in je študiral filologijo na dunajski univerzi. Kot vzgojitelj v rodbini kneza Ötingen-Welterstera je prišel na Češko in tu ostal skoraj vse poznejše življenje, če izvzamemo kratko dobo službovanja v Beljaku. Kot profesor je služboval v raznih mestih, od l. 1914. dalje pa v Pragi. Tu je postal po prevratu lektor slovenskega jezika, ko je bil dosegel, da je Karlova univerza ustanovila lektorat našega jezika. Z veliko vnemo se je posvetil delu, ki ga je duhovno združevalo z daljno domovino. Spisal je tudi češko slovnico slovenskega in srbskohrvatskega jezika. Obenem je izvrševal na Karlovi univerzi lektorat češkega jezika za tujce in priredil lepo »Češko čitanko za tujce«. Iz slovenščine je prevel dve mladinski knjigi K. Meška.

Ko je pred leti občutil, da mu zaradi nastopajoče bolezni pešajo moči, je izročil lektorat slovenskega jezika svojemu mlademu rojaku dr. Otonu Berkopcu, upravičeno prepričan, da ga izroča v sposobne roke. Na domu v Zbraslavi je s svojo ljubeznivo gospo rad sprejemal slovenske goste in se živo zanimal za naše domače razmere. Kdor ga je poznal, bo ohranil v toplem spominu plemeniti človeški lik prikupnega in skromnega intelektualca, ki je lepo in častno zastopal slovensko ime med češkimi brati.

Prof. J. Skrbinška so pokopali v torek popoldne v Zbraslavi. Bodi mu lahka češka zemlja!

—e.

Zapiski

Pavel Karlin v slovaškem prevodu. »Nezávisnost«, slovaški narodno-gospodarski, kulturni in kritični tednik, ki izhaja v Nitri, je prinesel 14. t. m. v proslavo francoskega narodnega praznika prevod šestih pesmi v prozi Pavla Karlina, ki so pod naslovom «Pariz« izšle l. 1925. v Ljubljanskem Zvonu«. Pesmi je prevedel v slovaščino dr. Vojtěch Měrka.

Revue Musicale« o L. M. Škerjancu. V junijskem zvezku pariške »La Revue Musicale« je izšla beležka o našem sodelavcu, skladatelju L. M. Škerjancu, iz katere posnemamo: G. Škerjanc, ki so mu lahko naročniki »Revue Musicale«« preteklo prejšnjo sezono, ko se je ob njegovem zadnjem bivanju v Parizu izvajal njegov zelo zanimivi »Trio«, deluje v Ljubljani v prilog francoske glasbe in se lahko njegovih uspehov samo veselimo ter smo mu zanje hvaležni. Tako je 25. aprila organiziral koncert v spomin Ravela. Koncert, ki ga je prenašal radio, je imel uspeh v tisku in pri občinstvu«. Omenjajoč program tega koncerta, poroča »Revue Musicale«, da je Ravelov »Concerto« dirigiral »drugi prijatelj francoske glasbe, g. Šijanec, ki je študiral v Parizu na Ecole Normale, medtem ko je bil g. Škerjanc učenec Vincenta d'Indyja«. Ob koncu beležke napovedani koncert Ravel-Roussel v ljubljanskem radiu se je medtem že izvršil.

KOPALIŠČE
LUHAČOVICE
Č. S. R.
Odlični zdravilni vrelci, najmoderneje urejen inhalatorij v Evropi — Naravne ogljikovokisle kopeli. — Odlične vodne kure z muljnimi in žveplenimi kopelmi. Informacijske prospekte razpošilja direkcija kopališča Luhačovice Č. S. R.

Društvo prijateljev Alberta Roussela. Pod tem naslovom se je osnovalo v Parizu društvo, čigar smoter je propaganda glasbe velikega, pred kratkim umrlega francoskega skladatelja. V društvenem odboru so mnogi francoski in inozemski odličniki, tako francoski poslanik v Berlinu François Poncet, češkoslovaški pariški poslanik Osuský, nizozemski poslanik Loudon ter prominentni zastopniki umetnosti in družbe. Predsednik častnega komiteja je pianist Alfred Cortot. V odbor je bil izvoljen tudi naš skladatelj L. M. Škerjanc, ki je na sporedih svojih klavirskih nastopov vneto gojil umetnost tega skladatelja, čigar klavirske skladbe je prvi izvajal v Jugoslaviji.

»Zdravniški vestnik« priobčuje v najnovejši (4.) številki med drugim razpravo dr. Fr. Kogoja o redkeje nastopajoči nespecifični seroreakciji, dr. Iv. Matka »Patogenezo in terapijo oligurije« in dr. Mirka Černiča prispevek »Kirurgična zdravstvena služba«. Primarij dr. M. Černič podaja v uvodu svojega članka nekatere splošno zanimive opazke o ljubljanski medicinski fakulteti. Pisec pravi, da so oni, ki so dali inicijativo za medicinsko fakulteto na naši univerzi, vedeli že vnaprej, da leta »s skromnimi sredstvi sredi malomestnega vzdušja ne more in ne bo nikdar gradila stebrov medicinski vedi«. Naša zamisel je namreč bila ta, da bomo lahko izredno zadovoljni, če nam bo slovenska medicinska fakulteta presadila dognanja velikih medicinskih središč na naša tla, jih tu prilagodila našemu narodu in po njihovih vidikih organizirala zdravstveno službo pri nas; potlej izučila in vzposobila za zdravstveno službo po sodobnih načelih naš zdravniški naraščaj ter nam ustvarila slovensko zdravniško besedo«. Pisec na to ugotavlja, da je ta fakulteta ostala torzo in se ne spušča v razglabljanje, ali je vsaj v mejah svojih možnosti izvršila nekatere naloge, na pr. uredila vprašanje strokovne terminologije in si vzgojila znanstveni naraščaj, ki brez njega ni mogoče misliti na izpopolnitev fakultete. Po tem uvodu daje dr. Černič zanimiv pregled svojega dela na kirurškem oddelku Splošne bolnice v Mariboru. — Dr. Mirko Karlin priobčuje po spisu nekdanjega ljubljanskega mestnega zdravnika dr. Fr. V. Lipića podatke o malariji v Ljubljani pred sto leti. Ostalo vsebino številke zavzemajo krajši članki, strokovna poročila in drugo gradivo.

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Obnavlja se „entente cordiale“

Pariz v znamenju obiska angleške kraljeve dvojice

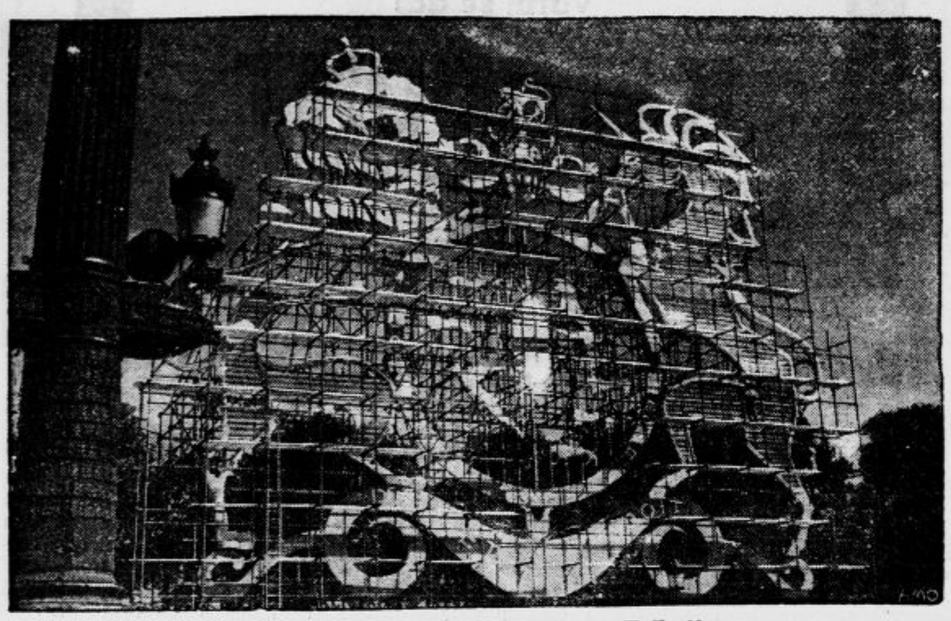

Dekorativen motiv pred vhodom v Tuilerije

Angleški kralji v Parizu

Zgodovina „entente cordiale“ v državnih obiskih

Angleški kralj Jurij VI. se je v torek zjutraj v Dovru vkrcal na admiralsko jahto »Enchantress« in se je odpeljal v spremstvu pete flotilje topničark ter osemnajstih letal do sredine Rokavskega preliva, kjer so prevzele spremstvo francoske vojne ladje in letala. V spremstvu kralja in kraljice je odpotoval proti Parizu tudi angleški zunanji minister lord Halifax.

Dogodki pred svetovno vojno izpričujejo, da se je »entente cordiale« med Anglijo in Francijo začela vedno z državnim obiskom angleškega kralja v Parizu. Tudi zdaj, ko prihajata angleški kralj in kraljica v Francijo, ni dvoma, da ima njun poset političen pomen. Jurij VI. in Elizabeta sledita s tem samo tradiciji svojih prednikov zadnjih sto let, ki so večkrat v važnih razdobjih mednarodnih dogodkov obiskali francosko prestolnico.

L. 1855: Viktorija in Albert

Preden se je začelo danes trdno prijateljstvo med Anglijo in Francijo, je vladala med tema državama hladnost in mržnja. Zato je bil več nego običajni dogodek, ko je angleška kraljica Viktorija l. 1855 obiskala svetovno razstavo v Parizu ter se ob tisti priložnosti sestala z nečakom Napoleona I., čigar usodo so Angleži zapečatili štirideset let prej v bitki pri Waterlooju.

Od časov Henrika VI., izza stoletne vojne med Anglijo in Francijo, ni prišel v Pariz noben angleški kralj. Zato si lahko mislimo, kako dobrodošel je bil Napoleonu III. obisk angleške kraljice, ki je pričal, da se začenja med zapadnima velesilama novo zbližanje. Franciji je bil ta dogodek tembolj dobrodošel, ker se je borila na Krimu proti Rusiji.

Viktorija je prispela v Pariz s soprogom Albertom, ki je sporočil vtise s tega potovanja svojemu stricu, kralju Leopoldu v Belgijo takole: »Po veliki paradi smo odšli ob svitu plamenic s cesarjem pred Napoleonov grob. Orgle v Domu invalidov so bučale koral »God save the Queen«. Na noben način ne bi mogli nazorneje izpričati, da se je razmerje med Anglijo in Francijo popravilo. Napoleon III. je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da je utrdil vezi, ki jih je začel spletati Louis Philippe . . .

★

Kraljica Viktorija in princ Albert sta pripeljala s seboj v Pariz svojega najstarejšega sina Edvarda. Nosil je v Parizu škotsko nošo, kar je Parižanom na moč ugajalo. Na štirinajstletnega princa je napravil Pariz nepopisen vtis.

Edvard, princ Waleški je prihajal v poznejših letih redno k Seini in je igral v mondenem življenju francoske prestolnice pomenljivo vlogo. Bil je veščak v pariških gledaliških zadevah. Nikoli ni pozabil obiskati garderobe pevke Hortenzije Schneiderjeve, ki je slavila v letu razstave 1867 pravcate triumfe kot »Vojvodinja Gerolsteinska« v Offenbachovi operi. V Sardoujevi »Fedori« je celo nastopil na odru v vlogi nemega gosta, ob katerem je pretakala grenke solze Sara Bernhardtova. Edvard je dajal ton modi. Kar je oblekel on, so nosili vsi pariški in londonski gizdalini. Kot princ Waleški je bil bolj Parižan kakor Londončan, obenem pa »enfant terrible« tedanje Evrope.

Viktorija je umrla po 60 letnem vladanju. Waleški princ je zasedel angleški prestol kot Edvard VII. Nemški cesar Viljem II., ki je povzročil s svetovno vojno toliko gorja, je ob smrti kraljice Viktorije hitel k mrtvaškemu odru »ljube babice«. Angleži so smatrali njegovo početje za znak slabega okusa. Tako je prišlo, da si nista bila Edvard VII., Viljemov stric, in njegov nečak, cesar Nemčije, nikoli dobra prijatelja. Edvard je iskal prijateljstva rajši na francoski strani.

1903: Edvard VII.

V času angleško-burske vojne je bila francoska javnost na strani Burov. Edvard VII. je videl, da je treba proti temu nekaj storiti. Napovedal je obisk v Parizu. A francosko-angleški odnošaji so bili tedaj prav majavi. Londonski poslanik Cambon in Dalcassé, ki sta pripravljala obisk, sta imela težko delo, kar je dobro opisal pisatelj André Maurois v svoji knjigi »Edvard VII. in njegova doba«. Zveza med Anglijo in Francijo se je zdela nemogoča. Vendar je Edvard VII. veroval v Parižane, katere je imel tako rad. Njegovi diplomati so videli povsod ovire, on si je zastavil za cilj, da jih premaga. Na izrecno željo Edvarda VII. je imel njegov obisk v Parizu državni značaj.

Francoski uradni krogi so bili zaradi tega zelo zaskrbljeni. Angliji neprijazno razpoloženje je podžigalo francoske duhove. Ko je Edvard VII. izstopil na Gare de Boulogne, kjer ga je pozdravil državni predsednik Loubet, so se slišali prav glasni vzkliki: »Živeli Buri! — Živela Rusija!« Delcasséju so bili ti glasovi prav nevšečni.

Zvečer je kralj obiskal Comedie Francaise, kjer so ga pozdravili z živžganjem. Naslednje jutro je prišel vprašat šef protokola Crozier, kakšni so Edvardovi vtisi. »Zdi se mi, da sem slišal nekakšno sikanje . . . Ne . . . ničesar nisem slišal . . .« je odvrnil Edvard VII.

V nekem odmoru je odšel v gledališko vežo, kjer je ostentativno pozdravil neko igralko ter se zelo laskavo izrazil o francoski umetnosti, francoskem duhu in francoski graciji . . . Tako se je led začel tajati. Razpoloženje v operi, kamor je odšel kralj naslednji večer, je bilo že dosti boljše. Z improviziranim govorom, katerega je izrekel v Elizeju, si je Edvard osvojil srca vseh Parižanov. Ko je dejal: »Poznam Pariz že od svojih mladih let, ponovno sem občudoval lepote tega mesta in duha njegovih prebivalcev« — so vsi napeto prisluhnili. Listi so objavili te besede doslovno. In ko se je kralj odpeljal iz Pariza, ni nihče več vpil: »Živeli Buri« — ampak vse je kričalo: »Živel kralj!« Vse se je prerivalo, da bi videlo angleškega suverena.

Na svojo lastno pobudo je Edvard VII. obrnil razpoloženje francoske javnosti v prilog angleški stvari. Ko je državni predsednik Loubet vrnil obisk v Londonu, je bil sprejet z navdušenjem. Viljemu II. v Berlinu pa je bilo neprijetno pri srcu . . .

1918: Jurij V.

Jurij V., naslednik Edvarda VII. je zavladal v dobi, ko se je evropsko politično obzorje bolj in bolj zastiralo. Njegov prvi uradni obisk v Parizu je bil tri mesece pred izbruhom svetovne vojne. Pozneje je stopil angleški monarh še večkrat na francoska tla, posebno med svetovno vojno, ko je ponovno obiskal angleško vojsko v Franciji. Pravcati triumf pa je bil obisk Jurija V. po premirju 28. novembra 1918. leta. Skozi nepregledne množice ljudstva se je peljal Jurij V. proti Champs Elysées na Place de la Concorde in na Quai d' Orsay. V njegovem spremstvu sta bila njegova dva najstarejša sinova, sedanji vojvoda Windsorski in kralj Jurij VI. Množica je vpila: »Vive les princes!« kakor da so prišli na obisk domači sinovi. Pri Slavoloku zmage je bil veliki relief marseljeze prvič prost vreč in opažev. Nevarnost, da bi nemške bombe in granate udarjale v ta del Pariza, je minila . . .

★

Edvard VIII., sedanji vojvoda Windsorski, je bil, kakor njegov ded, dober znanec v Parizu. Kot vladar sicer ni obiskal francoske prestolnice. Oficielno je obiskal Pariz samo enkrat, v času, ko je odkril spomenik kanadskim borcem v Vimyju.

Najnovejši dogodki so zopet utrdili vezi med Francijo in Anglijo. Obisk Jurija VI. je nedvomen dokaz, da je prijateljstvo med obema zapadnima velesilama trdno. Entente cordiale je postavljena na močne temelje in stvar dobiva čedalje bolj obeležje zveze.

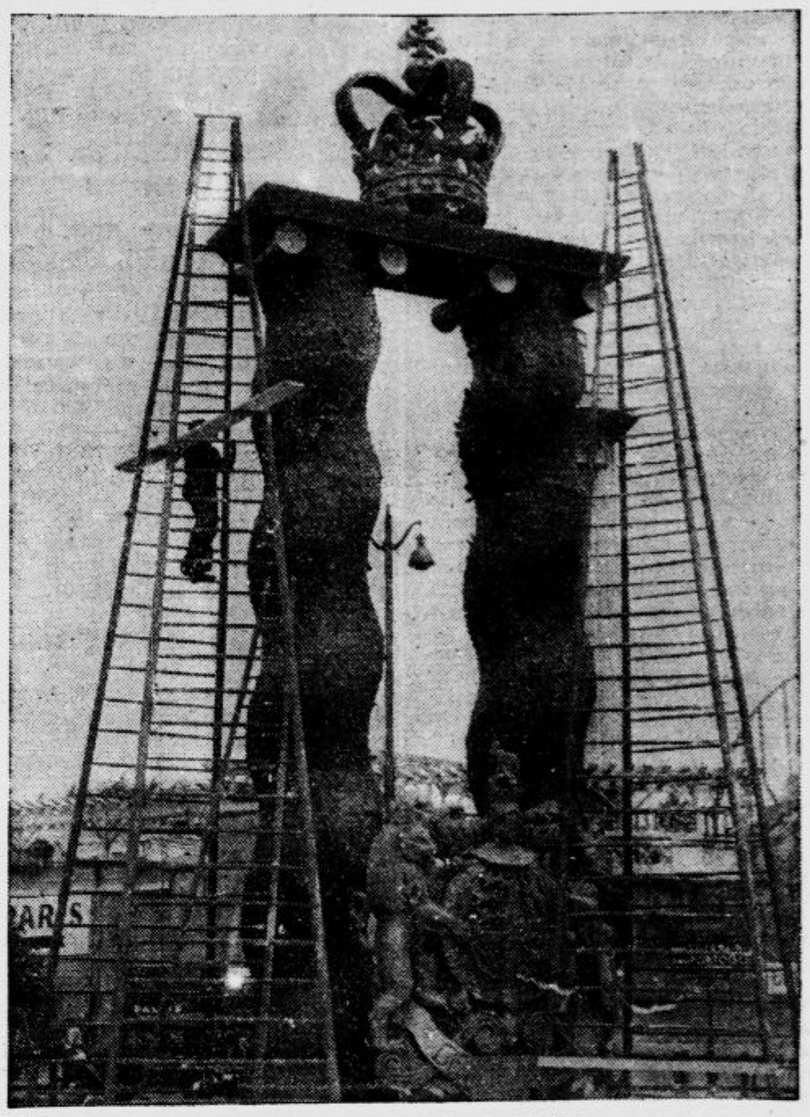

Okrašeni stebri pri Porte Maillot

Slavnostna gostija

Menu za kraljevska gosta

Jutri bodo v zrcalni dvorani Versajleskega gradu priredili slavnostno gostijo na čast angleškemu kraljevskemu paru, ki bo predstavljala po vsej priliki najsijajnejšo točko tega poseta. Povabili so 250 osebnosti in streglo jim bo 75 natakarjev v noši 18. stol., ki soglaša s to dvorano. Menu kaže prebogato izbero vseh najboljših ustvaritev francoske kuhinje in iz francoskih trt, od nežne jagnjetine preko piščancev in gomoljik do breskev, a kar se tiče vin, od Chevaliera Montracheta do šampanjca iz l. 1895. Razen tega je na sporedu še več tujih posebnosti, kakor n. pr. španski amontillado. Jedilni list navaja sledeče dobrote:

Les Perles Fraiches de Sterlet, Le Melon Frappe, Le Xeres Mackenzie »Amontiliado Grande Reserve« (pijača), Les Delices du lac d'Annecy a la Nantua, Le Chevalier Montrachet 1926 (pijača), Les Mignonnettes d'agneau Trianon, Le Magnum du Chateau La Mission Haut Brion 1920 (pijača), La Timbale de Cailles Farcies a la Talleyrand, Hospices de Baué »Cuvene Charlotte Dumay« 1915 (pijača), Les Aiguillettes de Caneton Rouenais a la Montmorency, Salade Gauloise, Le Corton Grancey 1919 (pijača), Magnum du Chateau Mouton Rothschild 1918, (pijača), Le Granite au Lanson 1921 (pijača), Le Supreme de la Poularde de Bresse au Beurre Noisette avec les Pointes d'Asperges a l'Etuve, Le Chateua d'Yquem 1921 (pijača), Les Truffes a la Mode de Perigord, Le Magnum du Chateau Latour 1904 (pijača), La Mousse Glacee Singapour, Les Peches de Montreuil Princesse, Les Frivolites, Le Magnum de Champagne Pol Roger 1911, Le Magnum de Champagne G. H. Mumm 1911, Le Champagne Louis Roederer 1904, Le Champagne Veuve Cliquot 1900. Le Champagne Pommery 1895. Zadnjih pet obrokov je samo za žejo in boljšo prebavo.

Tornado uničil kokošjo farmo

Nenavadne posledice je imel tornado, ki je divjal te dni preko južne Floride. Prizadel je posebno kraj Benwich, kjer je največja ameriška in svetovna kokošja farma.

Vihar je farmo z vso perutnino kratkomalo odnesel v zrak. V nekoliko minutah, ko je tornado razsajal nad krajem, je frčalo po zraku na tisoče kokoši, ki jih je sila vrtinca dvignila po več sto metrov visoko. Niti ena izmed živali ni ostala živa, a bilo jih je nad 10.000!

Ta bo kuhal za angleške goste v Parizu

Francoska vlada je imenovala za šefa kuhinje med bivanjem angleškega kralja Jurija VI. in kraljice Elizabete kuharskega mojstra Georgesa Beloeila (slika)

Neurje nad Gradcem

V nedeljo zjutraj so imeli v Gradcu krasno poletno vreme. Proti 10. uri se je nebo pooblačilo, okoli poldneva je začelo deževati, nato je pritisnil naliv z vetrom, ki je povzročil veliko škodo.

V več sto hiš je vdrla voda, v kleteh 176 hiš je stala 1 do 2 m visoko. Gradčani so klicali na pomoč gasilce, ki pa seveda niso mogli vsem pomagati. Iz nekaterih kleti v 2. in 3. okraju so morali izčrpati po več sto kubičnih metrov vode. V Steyrergasse je zaradi pritiska vode v neki hiši nastala nevarnost, da se zruši strop. V Meranski ulici se je zrušil na neki hiši dimnik. S pobočja graškega gradu se je utrgal tudi plaz zemlje, ki je zasula cesto.

Temperature na mesecu

Ameriška astronoma Nicholson in Pettit sta raziskovala temperaturne razmere na mesecu in sta znova ugotovila, da so v tem oziru razlike zelo velike. V soncu vlada na mesecu povprečna toplota 129 stopinj nad ničlo, srednja nočna temperatura pa znaša 91 stopinj pod ničlo. Opoldne bi se torej na mesecu topilo žveplo, ponoči pa bi zmrzoval alkohol.

ANEKDOTA

Neka Francozinja je debatirala s pisateljem »Svetovne zgodovine«, H. G. Wellsom o tem, kateri narod je vljudnejši, francoski ali angleški. Francozinja je držala s Francozi, Wells pa z Angleži. Ko sta nekaj časa govorila, je dejala Francozinja: »Pa vendar Angleži često sami priznavajo, da smo Francozi vljudnejši od njih.« Wells je nato odgovoril: »Saj to je ravno tisto, kar napravlja Angleže vljudnejše od Francozov!«

VSAK DAN ENA

»Janezek, zapomni si dobro, da ne smeš piti morske vode, ker potem postaneš nepopisno žejen«.

»Oh mamica, kaj bi tukaj bil žejen, saj je morje tako veliko!«

Tukaj bosta angleški kralj in kraljica stanovala v Parizu

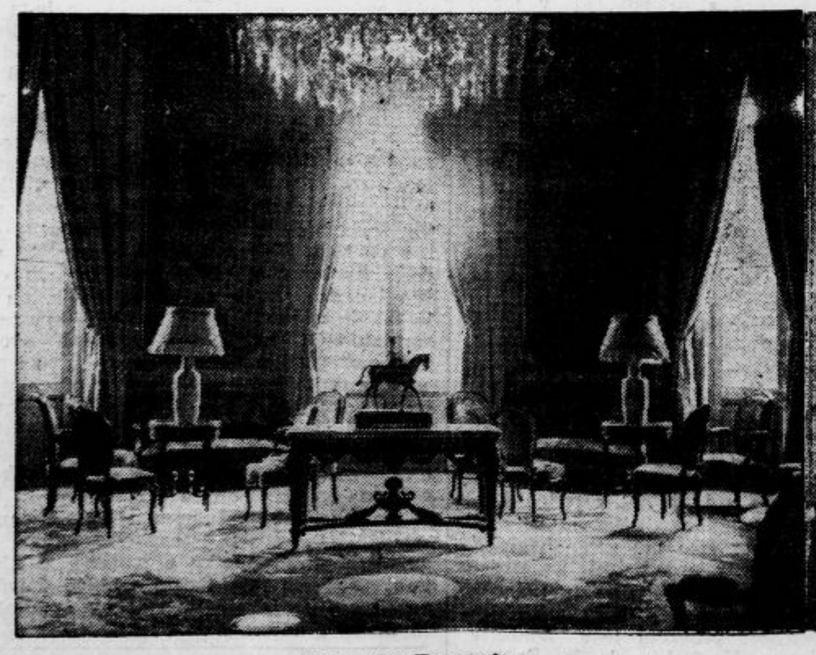

Salon des Ecossais

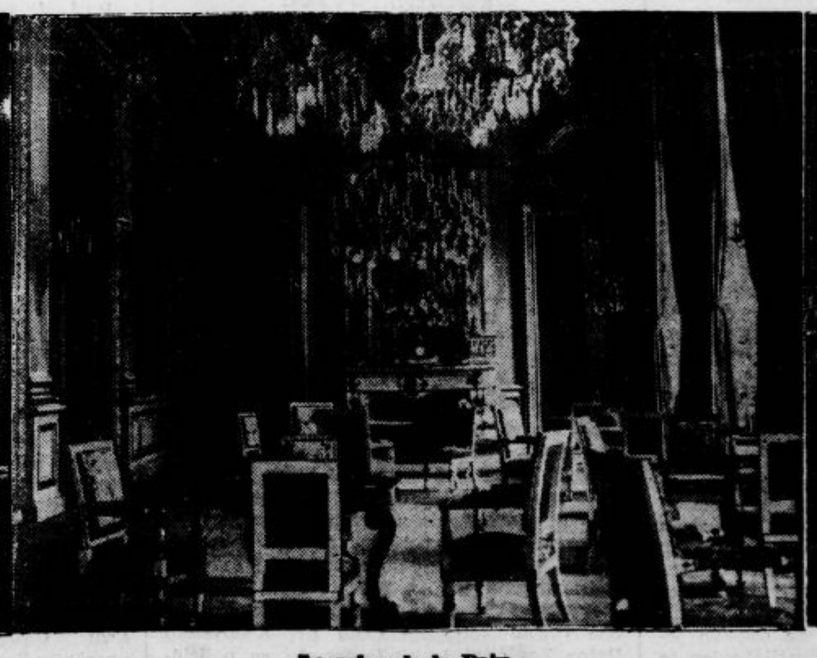

Le salon de la Paix

La chambre de la Reine

JACKSON GREGORY: 9

HČI SOLNCA

Roman.

Dobil je zanje dva tisoč tri sto dolarjev, ki jih je z veseljem prispeval v potno blagajno. Njegovo zanimanje za podjetje se je večalo s slehernim korakom. Nakupil je nekaj pušk in streliva ter ga pripeljal v San Diego. Nato je moral še poskrbeti za živila. Barlov je menil, da ni gotovo, koliko časa bo trajala odprava, in Jim Kendric ni hotel priti v zadrego. V neznani deželi, kamor je z razpetimi jadri plula njuna domišljija, sta seveda mogla loviti ribe in divjad; a skladanice gnjati, metrskih bohov slanine in neštevilnih sadnih in zelenjavnih konserv so bile zaklad, ki je imel svojo ceno. Kendric ni skoparil in je bil s svojimi nakupi zelo zadovoljen.

»Ko je »New Moon« z ugodnim sušnikom odrinila na morje, sta sedela s Twistyjem Barlowom v kabini ter pila šampanjec iz edine steklenke, ki sta jo bila srečno vtihotapila.

»Ta dan je poln obetov«, je menil Kendric, in oči so se mu zableščale. »Kaj si pa moreva še želeti? Založena sva z najboljšim, kar je bilo na prodaj; zaklad naju čaka, da ga dvigneva; sedem čevljev visok črnec stoji pri krmilu, in vse neprijetnosti so ostale za nama!«

»To je res«, je Barlow priznal. Pil je počasneje, zato so bile tuđi njegove misli mirnejše. »Da sva imela tvojih deset tisoč, ne bi bila nikoli odplula v tem predpotopnem koritu, ki se nagiblje na desno kakor poševni stolp v Pisi.«

»Ne prepiraj se z roko, ki te hrani, in ne bevskaj na ladjo, ki te nosi«, se je namuznil Kendric. »To prinaša nesrečo.«

Barlow ni bil izmed ljudi, ki načeloma grajajo vsako reč. Rad je plul s katero si bodi ladjo in se je tega tudi zavedal. A »New Moon« je bila res grda zadevščina in na slabem glasu pri vseh, ki so jo poznali. Nič kaj prida jadrnica ni bila, niti se ni mogla ponašati s sodobnim strojem. Toda Barlow jo je bil sam najel in zaradi tega ni dvomil o njeni pripravnosti za plovbo. Skuner je bil plavajoč ostanek iz pretekle dobe ladjedelstva, ki je bil zašel v sedanjost in ki so ga bili v teku let že nekaterikrat preuredili. To je veljalo tudi o zastarelem motorju, ki je gnal ladijski vijak. Bistveni sestavini ladje sta bila tudi črnec Ben in Filipinec Charlie, ki sta dobro poznala njene muhe. Spadala sta v njen inventar, takisto kakor vijak in krmilo.

Barlow se je hahljal, ko je razlagal Jimu nenapisane točke najemne pogodbe.

»Čoln je last Hanka Sparleya«, je rekel. »Tisti dan, ko je odštel kupnino, je bil kupec preje vstal kakor on, na to se kar zanesi. Nu, in zdaj bi se ga Hank rad spet iznebil. Dal ga je torej zavarovati, mnogo više, kot je bil kdaj vreden na trgu. Zdaj je mogoče dvoje: ali ga spet pripeljem v San Diego in mu prinesem masten delež od dobička, ali pa gre vsa ropotija k vragu, in Hank se odškoduje z zavarovalnino.«

»Veš, kaj je sleparija?« je vprašal Kendric.

»Če ne bi vedel, bi me bil gotovo Hank poučil.« Barlow je zadovoljno srebnil iz svojega kozarca. »Toda ladjo pripeljeva nazaj, nič te ne bodi skrb, vrtoglavec. In Hanku odštejeva, kar terja, saj bova imela z ostankom še zmerom kraljevsko življenje. Sparley bi se nama bil sam pridružil, pa je bolan. Moral sem mu razpovedati, za kaj gre. Seveda bi bilo potem treba razdeliti zaklad na troje. Reči moram, da mi je ljubše tako, kakor je.«

Kendric je šel na palubo, se naslonil na ograjo in se zagledal po morju. Čez čas je krenil na zadnji konec in prevzel od črnca krmilo. Kar dobro mu je delo, ko je spet čutil prečke v rokah; stare, ljube slike so mu vstajale pred očmi. In ko se je tako vadil, je stal Ben zraven njega ter ga ljubosumno in nezaupljivo opazoval.

Kendric je imel prav: na mornarja, kakršen je bil črnec, si smel biti ponosen, posebno na vožnji, kakršna je bila pred njimi. Čeprav ni meril celih sedem čevljev, mu vendar ni veliko manjkalo do njih. Bil je trlepen, čistokrven Afričan s širokimi pleči. Lobanja se mu je svetlikala izpod kratko ostriženih kodrastih las kakor kakemu gorili. Prav za prav je bil mož zelo čuden: njegov tanki glas je bil mehak in gibčen, kakor pri ženski; izraz njegovega lica je bil skoraj živalski, in z živalima na ladji, z mačkom in kanarčkom, je prijateljsko občeval. Imel je največje in najbolj ploske noge, ki jih je bil Kendric kdaj videl pri kakem človeku, in se je gibal na njih neverjetno lahkotno, urno, da, ne brez nekakšne ljubkosti. »New Moona« se je bal kakor zlih duhov; sama beline se mu je bliskala v očeh, kadar je pripovedoval, da na ladji »ni vse v redu«, hkratu jo je pa ljubil iz vsega srca.

»Da, na ladji straši!« je začel, kakor hitro je videl, da se lahko zanese na Jimovo krmarsko znanje. »Nihče ne ve tega bolje od mene. Črni ljudje spoznamo takšno reč prej kakor belci, kept'n. Vse sem videl, kaj se godi na ladji, vse sem slišal, vse čutil. Ko se je mačku naježila dlaka in je zgrbančil hrbet, sem bil zraven, drugi pa niso ničesar videli in ničesar slutili. Da, da, pri nas straši, sicer je pa na večini ladij takisto. A duhovi mi ne store nič žalega, dokler jim sam nič ne storim. Na to se lahko zanesete, kept'n Jim.«

»To je res izbrano moštvo, Twisty«, je Kendric veselo dejal, ko je stal Ben spet pri krmilu in sta se s prijateljem izprehajala po palubi. »Boljšega si za tak morski potep ne bi mogel želeti!«

Črnec jima je krajšal čas, brezhibno opravljal svojo službo in kazal kar neverjetno moč, med tem ko je bil Charlie, kajutni strežajček, spet v drugem oziru biser: kuhar nad kuharji in ne klepetulja. Venomer je mrmral pri sebi nekakšne nerazumljive reči. Če si ga ogovoril, je rekel zmerom samo »Oh«. Poudarek je spretno prilagajal smislu. Kadar je pri tej besedi zmajal z glavo, je na primer pomenila »ne«; kadar je pokimal, »da«; če mu je ves obraz zasijal, je izražala navdušenje. Od njega se ni bilo bati ne zavratnosti ne izdajstva. Njegova največja zabava je bila, da je v kuhinji žvižgal kanarčku.

SPORT

Z motornih dirk na Jezerski vrh

Na levi: zmagovalec glavne dirke v kategoriji 500 ccm Janko Šiška. S časom 4 : 23 in 2/5 je na BMW dosegel najboljši čas dneva. V sredi: Janko Grašič, zmagovalec v kategoriji 350 ccm turni motorji, vozi v cilj. Na desni: Mirko Kobi, drugi v kategoriji 500 ccm, je na Nortonu s časom 4:41 pustil Stariča na tretjem mestu

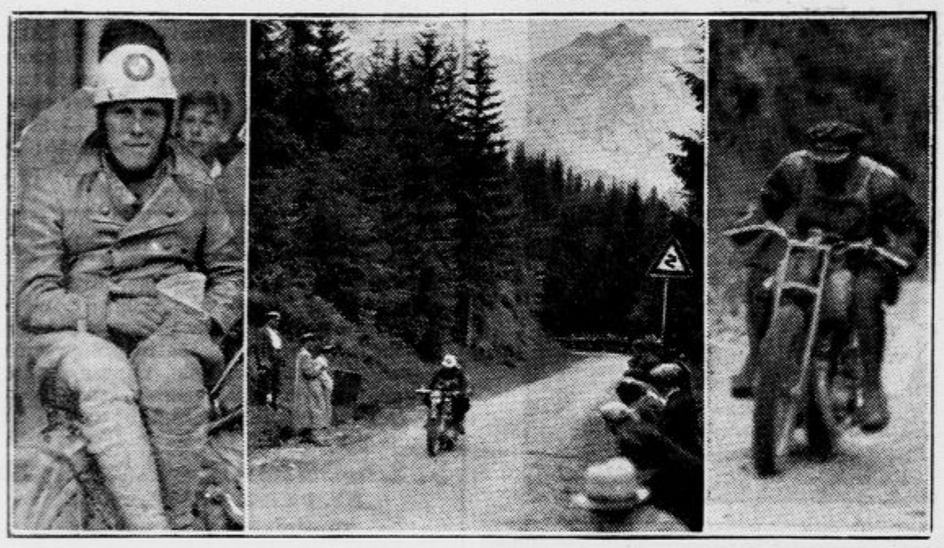

Ljubljana, 19. julija

Nedeljske motociklistične dirke na Jezerski vrh so znova dokazale, kako razveseljivo se ta sport pri nas razvija in napreduje, saj je štirideset dirkačev za vsako podobno prireditev prav lepo število.

Kranjska sekcija motokolesarske »Ilirije«, ki je tekme organizirala, se je že koj prvič izkazala. V svoji sredi ima može, ki se razumejo na organizacijo. Nova tekmovalna proga na državni cesti od Štularja na Zgornjem Jezerskem do Jezerskega vrha tik državne meje z Nemčijo, je prekrasna gorska proga sredi planin in gorskih vršacov, kakršnih je malo. Ni sicer tako strma in krivuljasta kakor ljubeljska, zato pa morejo tekmovalci dosezati brzine, kakršne so na ljubeljski izključene. Vsekakor bodo tekme na Jezerski vrh, če postanejo vsakoletna prireditev kranjske »Ilirije«, najboljša preizkušnja in predtekme ljubeljskih dirk. Na Jezerskem vrhu naj bo vsakikrat nova šola in revija novih tekmovalcev in novih motorjev, koder se bodo izkazale sposobnosti vseh, ki naj bi nekaj tednov za tem uspešno tekmovali na Ljubelju. Ljubelj naj bo naša velika mednarodna gorska dirka, na katero pošiljajmo le naše najboljše dirkače.

Prve dirke na Jezerski vrh so pa tudi pokazale, da imamo še nekaj dirkačev, ki se morejo meriti z »letečim Kranjcem«, ki mu za sedaj še nobeden ni kos na krožnem dirkališču, pač pa ga na gorskih dirkah nekateri že prekašajo. Vožnja na dirkališču zahteva od vozača le enostranske tehnike, medtem ko ima gorska proga z obojestranskimi krivuljami in pentljami z različnimi vzponi vse drugačne težave. Tako se je zgodilo, da je mogel Starič v svoji kategoriji doseči le tretje mesto in ga je Janko Šiška prehitel za dobrih 24 sekund, Mirko Kobi pa za 6 sekund.

Prva dirka na Jezerski vrh je tudi prireditelju nakazala nekaj novih smernic za naslednjo tekmo. Tako glede starta in cilja; prvega bo treba postaviti nekoliko niže, prav tako tudi cilj, ki je tik na državni meji kaj neprimeren, ker se cesta prav tod, na najvišjem delu prevali v precej ostrem ovinku, ki dirkaču ne dovoljuje zadostnega pregleda. Šiško je pred hujšimi posledicami pri padcu obvarovala tekmovalna čelada, svarilo, da tudi na taki progi ni varno tekmovati brez zavarovane glave.

SK Ljubljana se pripravlja

Prvi večji trening pred startom v ligi bo nedeljska tekma z »Majstorom s mora« iz Splita

Kakor znano, se bo jesenska prvenstvena sezona v nacionalni ligi začela že 7. avgusta. Ta dan bo moral naš ligaš v Beograd, kjer bo nastopil proti Jugoslaviji, ki je zdaj v prav dobri formi. Žal gmotna sredstva našemu predstavniku v tej konkurenci niso dala možnosti, da bi povabil v teku julija v Ljubljano močnejše inozemske klube, a vendar je vse storil, kar mu je bilo mogoče za ohranitev igralcev v kondiciji. Doslej je odigral dve lahki prijateljski tekmi z domačima kluboma. Prihodnjo nedeljo pa bo gostoval v Ljubljani splitski klub »Majstor s mora«. O ustanovitvi tega kluba, o njegovih igralcih itd. bomo še pisali. Naslednji in zadnji trening Ljubljane bo mednarodna tekma s prvakom Štajerske, Grazer Sport-klubom, ki bo odslej igral v novo formirani ligi bivše Avstrije skupno z ostalimi bivšimi dunajskimi profesionalnimi klubi.

Našim želimo, da bi v novem prvenstvenem letu želi mnogo uspehov. Mnogo je odvisno od tega, če bo vse vezala trdna volja, tovarištvo in skrajna požrtvovalnost.

Čas je kratek, treba je na delo!

Izbira za Bled in London

bo na tekmah za državno prvenstvo v plavanju in skokih v soboto in nedeljo v kopališču Ilirije

V soboto in nedeljo, 23. in 24. t. m. bodo v Ljubljani zbrani najboljši plavači in plavačice iz vse države k tekmovanju za državno plavalno prvenstvo.

Ker letos — prvič — za naslov prvaka ne tekmujejo klubi, ker bodo torej izostale borbe za točke, bomo imeli tokrat v plavanju res pravo, kvalitetno prvenstvo, v katerem bodo nastopili samo najboljši.

Spored je razdeljen na dva dni, in sicer tako, da se bodo oba dneva dopoldne vršila manj zanimiva predtekmovanja, finalna tekmovanja pa bodo zvečer, kakor so zvečer že po vsem svetu večje plavalne prireditve in so z uspehom uvedene tudi že pri nas.

Prvoplasirani v poedinih disciplinah ne bodo samo pridobili naslov prvaka države in s tem naslovom zvezane častne kolajne, ampak se bodo na letošnjem tekmovanju tudi kvalificirali v državno reprezentanco, ki bo konec meseca nastopila na Bledu proti Italiji. Najboljši med njimi pa bodo naravnost z Bleda odpotovali v London, kjer se bodo v dneh od 6. do 13. avgusta vršila velika tekmovanja za prvenstvo Evrope.

Še o sportnih dnevih

Nekatere podrobnosti z uspelih sportnih prireditev v Trbovljah in na Jesenicah

Pretekla nedelja je v naših podeželskih sportnih središčih potekla v znamenju sportnih dnevov, saj so kar na treh krajih imeli velike celodnevne sportne prireditve z lepo udeležbo aktivnih sportnikov in sportu naklonjenega občinstva.

Razen v Slovenjem Gradcu, kjer so bila glavna atrakcija kolesarji, so imeli svoj sportni dan tudi

v Trbovljah,

ki ga je priredil SK Amater. Dopoldne je bil lahkoatletski miting, na katerem so nastopili razen domačih atletov tudi atleti iz Celja in Ljubljane in so bili doseženi prav zadovoljivi rezultati. Popoldne je bila nogometna tekma Amaterja s kombiniranim moštvom Haška iz Zagreba. V tej tekmi so trije Amaterjevi igralci — Jordan, Sajovic in Mrzelj — slavili desetletnico nastopanja za klubove barve, pri kateri priliki so jim bile izročene lične diplome. Tekma sama je potekala precej izravnano in se je končala s tesno zmago 2 : 1 domačega moštva. Med gosti so se odlikovali vratar in trije igralci iz ligaške enajstorice, moštvo Amaterja pa je imelo najboljše moči v ožji obrambi in krilski vrsti.

Sportni dan v Trbovljah je uspel prav zadovoljivo.

* * *

Kakor smo na kratko zabeležili že v »Pond. Jutru«, so priredili sportni dan s proslavo obletnice obstoja SK Bratstva tudi

na Jesenicah.

Vse prireditve so bile prav dobro obiskane, kar kaže, da se širša javnost zmerom bolj zanima za delo naših sportnikov. Dopoldne je bil v Kazini slavnostni občni zbor kluba, katerega so se udeležili številni predstavniki javnih oblastev in na katerem je predsednik g. Cinkovic v lepih besedah orisal vsa važnejša razdobja klubovega delovanja. Na igrišču so bile pozneje razdeljene diplome številnim članom, ki so si pridobili največ zaslug za uspešno delovanje v klubu.

Iz sportnega sporeda, o katerem smo tudi že poročali precej podrobno, moramo še enkrat omeniti prijateljsko nogometno tekmo med Kovinarjem in kombiniranim moštvom Bratstva, ki se je končala z zmago Kovinarja v razmerju 4 : 0 (in ne 4 : 1 za nasprotnika, kakor je bilo narobe objavljeno). Dalje je treba zabeležiti še rezultat v teku na 100 m seniorjev z lahkoatletskega mitinga, na katerem je v finalu zmagal tekač Primorja Polak s časom 12 sek., drugo in tretje mesto pa sta zasedla Odličkov (Bratstvo) z 12.6 in Safošnik (Ilirija) z 12.8.

Po končanem sportnem sporedu je bila na igrišču velika sportna zabava. Vse prireditve so dobro uspele in pokazale velike sposobnosti uprave in požrtvovalnost velikega dela članstva.

Službeno iz S. O. Danes ob 18. kondicijski trening na Hermesu za vse ljubljanske sodnike. Če bo dež, treninga ne bo.

Državno klubsko prvenstvo v tenisu se bo pričelo v Celju v nedeljo 24. t. m. Kot prvi par bosta nastopila SK Celje in SK Atletik. Tekmovanje se bo pričelo v nedeljo ob 7. zjutraj na Rakuschevem tenišču ob Trubarjevi ulici. Borba bo vsekakor zelo napeta. Živahno zanimanje vlada zlasti za srečanje med Toplakom in Fabianom.

Tekmovanje v olimpijskem peteroboju za seniorje in juniorje bo v nedeljo 24. t. m. na Glaziji v Celju v priredbi SK Celja. Pričelo se bo ob 8.30 dopoldne. Poleg domačih atletov bodo nastopili tudi člani zunanjih klubov.

SK Celje : Policijski SK (Zagreb). V nedeljo 24. t. m. ob 17. se bo pričela na Glaziji v Celju prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in prvorazrednim Policijskim SK iz Zagreba. Srečanje bo gotovo zelo zanimivo in bo nudilo lep sportni užitek. Ob 15.30 bo predtekma.

»Ilustrovane sportne novosti« štev. 30 so izšle. Glavna vsebina: Izbira najboljših plavalcev za London, Japonska je odpovedala olimpiado 1940, Zakaj neuspehi v s. e. pokalu, polfinale evropskega pasu za Davisov pokal 1938, trije novi člani nacionalne nogometne lige 1938/39 in še mnogo drobnega sportnega gradiva iz raznih panog. Posamezne številke so po 1 din.

Iz življenja na deželi

Iz Gornjega grada

gg— **Predavanje o X. praškem vsesokolskem zletu** je priredil Sokol preteklo soboto zvečer v Sokolskem domu ob lepi udeležbi članstva in zlasti sokolske mladine. Br. dr. Mejak je opisal potovanje v Prago, prisrčne sprejeme na raznih češkoslovaških postajah, bivanje in doživljaje v Pragi in obisk raznih izletnih točk v okolici Prage, posebej obisk pri Sokolu v Hyškovu, znamenitosti Prage in potek zletnih dni. Predavanje je zaključil s pozivom, da pomnožimo naše vrste in se pripravimo za XI. vsesokolski zlet v Pragi leta 1944. Ob zaključku predavanja so prisotni navdušeno zapeli »Le naprej brez miru.....«

Iz Ptuja

j— **Prometna nesreča.** Tovorni avto tvrdke »Romi« iz Maribora je na cesti Maribor—Ptuj blizu Št. Janža povozil kolesarja Požgana Alojzija iz Prepolja. Požgana so nezavestnega pripeljali v mariborsko bolnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno levo roko in nogo.

j— **Strela mu je pobila živino.** V nedeljo popoldne je udarila strela v hlev posestnika Krambergerja Matije v Ločiču pri Sv. Urbanu ter mu ubila dva težka vola in eno kravo.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Brez posebnega obvestila.

†

Dotrpela je moja predobra skrbna mama, gospa

Slavka Šavnik

roj. Kavčič

vdova lekarnarja

Nepozabno pokojnico bomo spremili na njeni poslednji poti v sredo 20. julija ob 17. uri iz domače hiše na farno pokopališče v Kranju.

Prosimo tihega sožalja.

KRANJ, 19. julija 1938.

Sin Bogdan in ostalo sorodstvo

Mestni pogrebni zavod.
Občina Ljubljana.

†

Dotrpela je in nas zapustila naša ljubljena, soproga, zlata mamica, stara mamica, sestra, teta, svakinja in tašča, gospa

Uršula Richter

roj. Traun.

Na zadnji poti jo bomo spremili v četrtek, dne 21. julija 1938, ob 6. uri pop. izpred mrliške veže Stara pot št. 2, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 19. julija 1938.

Žalujoči: Hinko Richter, soprog;
Hinko, Mirko, cand. ing. Jože, Riki, sinovi;
Milka roj. Špeletič, sinaha;
Marjan, Marjanca, vnuk in vnukinja
ter ostalo sorodstvo

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Seriozen prodajalec ali prodajalka

moške mode, samostojen v prodajanju in vešč finega občevanja z boljšimi strankami z znanjem nemščine, dobi stalno službo. Ponudbe s prepisi spričeval na »Poštni predal 312 Ljubljana«. 17053-1

Vzgojiteljica

s perfektnim znanjem nemškega jezika v govoru in pisavi, muzikalična, dobi mesto k 5 in 8 let starima dečkoma. Prednost imajo učiteljice abit. s prakso. Ponudbe na »poštni predal 312 Ljubljana«. 17054-1

Energičnega mojstra

oz. preddelavca, starega približno 40 let, išče za nadzorovanje obratnih ključavničarjev večje industrijsko podjetje v Kranju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kranj 404«. 17137-1

Prva jugoslav. tvornica vagona

v Slav. Brodu potrebuje takoj vešče železostrugarje, orodjarje, zakovičarje in kotlarje. 17138-1

Služkinjo

mlajšo, pošteno, sprejmem k mali družini. Znati mora kuhati in lepo pospravljati. Vsa oskrba v hiši, plača dobra. Prednost imajo z gospodinjsko šolo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17139-1

Krojaškega pomočnika

izurjenega v velikih kosih, iščem za takoj. Mesto stalno. Anton Stanovnik, Vrhnika. 17119-1

Mizarski pomočnik

zmožen furniranja in politiranja, dobi takoj mesto. — Ivan Kacin, Ljubljana, Komenskega 26, II. nadstr. 17156-1

Brivskega pomočnika

hitrega in dobrega delavca, sprejmem v stalno službo. Josip Polak, Rakek. 17154-1

Brivskega pomočnika

sprejme Janko Kofler, Železniki. 17113-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 12 din.

Za plačilno

želi premeniti mesto mlada, zelo simpatična Korošica. Gre v kavarno ali restavracijo ter zna nemški in hrvatski in je zelo prikupljiva, poštena. Gre pa samo v boljše lokale. Prevzela bi tudi na račun. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Korošica«. 17148-2

Gospodična

z veseljem do gospodinjstva, z znanjem dobre domače in češke kuhinje, z večletno prakso, z dobrimi spričevali, želi mesta pri boljši rodbini kot prvovrstna pomoč pri kuhi. Znanje slovenskega in češkega jezika. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj št. 34«. 17144-2

Gospodična

želi mesto v pisarni kot praktikantka ali blagajničarka. — Vešča italijanščine, nemščine in pisarniških del. Dopise na ogl. odd. Jutra pod šifro »Zmožna«. 17136-2

Kuharica

išče dobro, stalno službo. Nastopi takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17168-2

Šivilja

z večletno prakso, se priporoča damam na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17135-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vajenec

z zadostno šolsko izobrazbo, dobi takoj mesto v trgovini z mešanim blagom. Oskrba lastna. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17152-44

Prodam

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Žična železnica

kompletna, 11 km, s 4 postajališči in 1 lokomobila 40—60 HP in brzojarmenik z vsem žagarskim inventarjem, vse skoro rabljeno, v brezhibnem stanju, naprodaj radi opustitve posla. Pismena vprašanja pod »50378« na Publicitas, Zagreb, Ilica 9. 16747-6

Izložbene pupe

razne doprsne, s stojali, pripravne za vse, poceni naprodaj. Rimska cesta 9-II., vrata 16. 17171-6

EM ES BE

dimniška vrata, patentirana, povsod priporočana, iz armiranega betona, nezgorljiva in nezlomljiva, hitro vzidana. Pri odjemu kom. 10 je cena din 16 za komad z embalažo franko kolodvor Ljubljana ali v območju Ljubljane postavljena na dom. Pri manjšem odjemu din 18. EM ES BE, Ljubljana, Domobranska 1, — dvorišče. 16447-6

Tračnice 50×25

vagončki, okretna plošča, naprodaj. »Sava«, Jesenice. 17106-6

Pridelki

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Cvetlični med

domač, zdravilni, nudi najceneje J. Menart, Domžale. 262-33

Maline kupim

do 2 vagona ali manj. Ponudbe pod »Denar lahko vnaprej« na ogl. odd. Jutra. 16927-33

Kislo zelje novo

prvovrstno in naravni, domači malinovec vsako množino po konkurenčni ceni dobavlja Homan Sv. Petra c. 81, telefon 35-39. 16762-33

Sadje

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Marelice za vkuhavanje

so sedaj najboljše! Pred nakupom Vas vabimo, da si ogledate našo zalogo. Zanesljivo najboljše banaške, zdrave, debele, sveže marelice dobite najceneje v glavni zalogi Jugosad, Resljeva 4, telefon 48-27. 17163-34

Naročniki »JUTRA« so zavarovani za 10.000 Din.

Les

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dobavko 35 m³ drv

razpisuje Upravni odbor Oražnove dijaške ustanove. Pogoji so na vpogled pri hišniku v Wolfovi ul. št. 12 17146-15

Stroji

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stroj za sladoled

nov patentiran za din 10.000 takoj prodam. Peter Angelo, d. z o. z., — Ljubljana, Tyrševa 36. 16789-29

Stroji

za obdelavo lesa malo rabljeni poceni naprodaj in sicer: elektro reskalnik (Fräsmaschine) za 3000 in 5000 obratov, stenski verižni reskalnik (Wandkettenfräsmaschine), stroj za vrtanje dolgih lukenj, univerzalni kolarski stroj, avtomatični brusilni stroj. Peter Angelo, d. z. o. z., Ljubljana, Tyrševa 36. 16788-29

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Originalna francoska kolesa Aiglon

Najboljši materijal, prvovrstno izdelana, fino, trpežno lakirana in pokromana. Najlažji tek. Model: Tour de France Viktor Bohinc, Ljubljana, Tyrševa c. 12. (Dvorišče). 276-11

Avto-moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šasijo

rabljenega tovornega avtomobila 3—5 tonskega po možnosti s polnimi gumami kupi Hugo Weiss Čakovec, Medjimurje. 16743-10

Več rabljenih avtomobilov

Opel, Olympia, Fiat, Balilla, Chevrolet, Buick itd. ugodno proda DKW zastopstvo I. Lovše, Tyrševa 85. 17170-10

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne knjižice

3% OBVEZNICE VREDNOSTNE PAPIRJE VOJNO ŠKODO vnovčuje po najvišji ceni in takojšnjemu izplačilu Koncesijonirana trg. agentura za bančne posle AL. PLANINŠEK. Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10.

Knjižico

Kmetske posojilnice ljublj. od 50—80.000 dam kot posojilo proti dobremu jamstvu pod ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Obrok«. 17160-16

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilno in mesarijo

oddam v Lescah z novim letom kavcije zmožnim v najem. Medven, Zg. Kokra. 17158-17

Gostilno v najem

ali pa na račun, iščem po dogovoru. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačilna«. 17149-17

Lokali

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V centru Splita

naprodaj iz zdravstvenih razlogov moderno urejena dvonadstropna parna pekarna, z vsem potrebnim inventarjem s stroji in lastnim kioskom. Obrat zelo rentabilen. Dnevna produkcija cca 1000 kg kruha in peciva. Obrniti se na naslov: Mijo Bužančić, Split, Kraljice Jelene br. 3. 16992-19

Za lokal

pisarno ali delavnico, oddam prostor poleg pošte iz trga. Čelovška c. 79. 17103-19

Večje skladišče

ali za vskladiščenje pripravne prostore ali hišo v Ljubljani vzamem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Siguren plačnik«. 17155-19

Posest

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Weekend hišica

prenosna 7×9 m zelo ugodno naprodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 16870-20

Lepe parcele

v sredini mesta, ugodno na prodaj. Vprašati Tavčar, Maribor, Jurčičeva 3. 17064-20

Hiša

enonadstropna, nova, na prometnem vogalu, z veliko kletjo za vinotoč ali delavnico, naprodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Gotovina«. 17153-20

Stanovanja išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje

eno ali dvosobno, s pritiklinami, snažno in zračno, iščem za 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dve odrasli osebi«. 17159-21a

Enosob. stanovanje

večje, iščem za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »1 oseba«. 16388-21a

Enosob. stanovanje

v Kranju ali okolici, iščem za 1. avgust. Ponudbe poslati: Marija Tekavec, Struževo 32, Kranj. 17151-21a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lepo solnčno sobo

s souporabo kopalnice oddam eni ali 2 osebama. Zelo pripravno za 3 študente blizu Sv. Križa štofa. Pogoji ugodni. 16999-23

Opremljeno sobo

eno ali dve postelji, s posebnim vhodom, oddam. — Kolodvorska 35-I., desno. 17172-23

Opremljeno sobo

v centru, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17143-23

Sobo

event. dve dobi po nizki ceni poleg »Evrope«, kdor posodi 2000 din. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17147-23

Solnčno sobo

lepo, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17164-23

Sobe išče

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno sobo

iščem v okolici Sv. Jožefa. Lahko mansardno v vili. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17162-23a

Solnčno sobo

in celotno oskrbo v centru ali bližini išče čez dan zaposlena mati s 5-letnim sinčkom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Veselje do otroka«. 17017-23a

Dijaške sobe

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dva nižješolca

sprejme boljša obitelj v dobro oskrbo. Hrana zadostna in tečna. Cena zmerna. Klavir na razpolago, pomoč pri učenju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Razno

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Najboljši trboveljski PREMOG

brez prahu, koks, suha drva

I. Pogačnik,

BOHORIČEVA 5, Telef. 20-59

Lahka letna oblačila,

vetrni suknjiči, perilo itd. prodaja najceneje **PRESKER,** Sv. PETRA C. 14.

Parkete

vseh vrst izdeluje in dobavlja po nizki ceni

Leo Paulin

tovarna parket in furnirja, parna žaga. Pošta: Straža pri Novem mestu.

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrov« mali oglasnik

Med mestom in deželo

posreduje »Jutrov« mali oglasnik

KLIŠEJE

ENO IN VEČBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP ST. 23

KOLESA znamke „AXO“

v prvovrstni kvaliteti in lepi izdelavi, kupite ugodno pri

H. SUTTNER,

LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 6.

Zahtevajte brezplačen cenik. — Ugodni plačilni pogoji!

Tisoče zahval prejema »MORANA«

RADIO

Sreda 20. julija

Ljubljana 12: Vsakemu nekaj (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Kvartet Stritar poje narodne pesmi, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 14: Napovedi. — 18: Poskočnice (plošče). — 18.40: O pomenu časnikarstva (prof. F. Vodnik). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Življenje in delo dr. Božidara Petranovića. — 19.50: Dvořakove orkestralne skladbe (plošče). — 20.30: Klavirska ura — Josip Prohazka. — 21: Praški učiteljski zbor (plošče). — 21.20: Cimermanov kvartet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Lahka glasba z nebotičnika.

četrtek 21. julija

Ljubljana 12: Operetni napevi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Po domače (plošče). — 14: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje ministrstva za telesno vzgojo naroda. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Paganinijeve sonate (plošče). — 20.10: Značaj in telesna konstitucija (prof. Emil Hrovat). — 20.30: Prenos promenadnega koncerta iz Rogaške Slatine. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert lahke glasbe — igra oddelek godbe »Sloga«.

Beograd 17.45: Orkester. — 20: Ruske pesmi in romance. — 21: Petje ter lahka godba s plošč. — **Zagreb** 17.30: Lahka glasba. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.20: Plesna muzika. — **Praga** 19.25: Orkestralni koncert. — 20.25: Operni večer. — 22.15: Pesem in ples. — **Varšava** 21.10: Orkester mandolin in violina. — 22: Klavirski koncert. — 22.35: Plošče. — **Sofija** 18: Vojaška godba. — 19.15: Klavirske skladbe. — 20: Lahka glasba. — 20.55: Plošče. — 22: Plesna muzika. — **Dunaj** 12: Orkester. — 15.30: Plošče. — 16: Lahka glasba. — 20.10: Večer za planince. — 21: Zvočne slike iz Salzburga. — 22.30: Kakor Stuttgart. — 24: Lahka glasba. — **Berlin** 19: Iz opere »Faust«. — 20.10: Plesni večer. — 22.30: Kakor Stuttgart. — 24: Nočni koncert. — **München** 19.15: Operetna muzika. — 21: Petje in verzi. — 22.30: Kakor Stuttgart. — 24: Prenos iz Berlina. — **Stuttgart** 19: Drobna umetnost. — 20.15: Pester glasbeni spored. — 22.30: Nemška lahka in narodna glasba.

Gradl za madrace,

platno za rjuhe in prevleke, klotaste in svilene odeje, blago za prevleke pohištva, za zastore in pregrinjala, preproge in tekače (tepihe), kokosove tekače in predpražnike, osebno in namizno perilo, nankinge, perje in puh, vse vrste žimo, morsko travo, peresa za žimnice (fedre) in motvoz dobite najceneje pri

F. I. GORIČAR — Ljubljana,

SV. PETRA CESTA ŠT. 30.

Tapetniki poseben popust!

ZAHVALA

Vsem, ki ste našo nepozabno mamico, staro mamico in taščo, gospo

MARIJO TOPOLOVŠEK

spremili na njeni zadnji poti in vsem darovalcem cvetja naša iskrena zahvala.

Celje, Kranj, Zagreb, Sydney. CELJE, 18. julija 1938.

ORAŽEM, GRIL, POGAČIČ

INDIANOL

domače prvovrstno motorno olje za motocikle s primerno kompresijo

1 **je zanesljivo olje** ker je njegov
2 **„film“ kot** elastična blazinica, zato
3 **poveča kompresijo** in s tem
4 **poveča brzino motorja**
5 **ne odpove** niti pod najtežjimi okoliščinami

MOTOCIKLISTI! Za svoje motorje kupujte le **»INDIANOL«**

Zadovoljni boste! — V Ljubljani je glavna zaloga pri tvrdki

IGN. VOK — Tavčarjeva ulica

Trgovsko podjetje

staro, dobro vpeljano v centru Slovenije, z letnim prometom do Din 6.000.000.— katero deluje samo engros, ima velik delokrog, IŠČE

sodelujočega družabnika

s cca. 500.000 — 600.000 Din kapitala. Družabnik bi čez vse denarne transakcije sam razpolagal, istotako čez blagovno zalogo, tako, da bi bila njegova vloga krita z 100%. Ponudbe oziroma predlogi na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro: »Sigurna naložba kapitala«.

Zahvala!

Podpisani se zahvaljujem Jugoslovanski banki **„SLAVIJI“** za kulantno izplačilo požarne škode, katero sem utrpel po nesreči, dne 10. junija t. l.

Zavarov. banko **»SLAVIJO«** vsakomur najtopleje priporočam.

Martin Vrtač,

čevljarski mojster, Visoko pri Kranju

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše nad vse ljubljene soproge, mame, stare mame, sestre, sestrične, tašče, svakinje in tete, gospe

Zupančič Ivanke

roj. Breskvar

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z nami, položili na njeno krsto toliko vencev in cvetja ter jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 21. t. m. ob 7. uri v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 19. julija 1938.

ŽALUJOČI OSTALI

Mestni pogrebni zavod. Občina Ljubljana.

†

Usojeno je bilo, da je Vsemogočni poklical k Sebi ljubljeno, dobro ženko in mater, gospo

Battelino Jožico

soprogo stavbenika

Pogreb nepozabne bo v četrtek, dne 21. julija 1938, ob 4. uri popoldne izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, CELJE, MARIBOR, MUHLUS, dne 19. julija 1938.

Žalujoči: Angelo, soprog; Mitko in Boško, sinčka ter ostalo sorodstvo Battelino, Stanonik

Za jugoslovanski patent št. 9542 od 1. aprila 1932 na:

»Jeklena zlitina za izdelovanje predmetov (n. pr. visokotlačnih parnih kotlov, visokotlačnih plinskih posod, tlak prenašajočih aparatov za kemično industrijo, cevi za topove, cevi za puške in drugih delov strelnega orožja), kateri zahtevajo posebno visoko odpornost proti obremeritvi, nastopajoči pri eksplozijah in detonacijah«

(»Stahllegierung zur Herstellung von Gegenständen (z. B. Hochdruckdampfkessel, Hochdruckgasbehälter, druckführende Apparate für die chemische Industrie, Geschützrohre, Gewehrläufe und sonstige Schusswaffenteile), die besonders hohe Widerstandsfähigkeit gegen die bei Explosionen und Detonationen auftretende Beanspruchung erfordern«)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na: **Ing. Hinko PETRIČ,** patentni inženjer, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

ZAKLETI GRAD

Belka in Mina sta padli v luknjo, a sta ostali živi in zdravi. Trenutek nato sta se znašli v gradu.

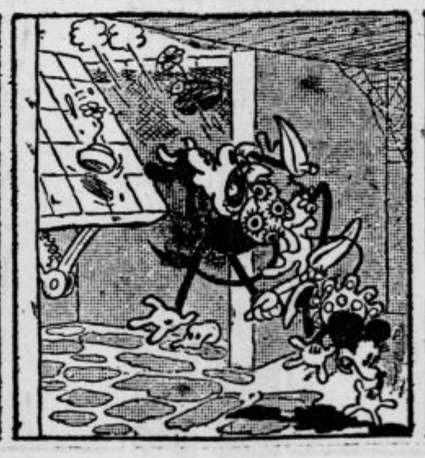

Miki in Horacij medtem razmišljata, kako bi uničila strašni aparat.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Fran Jeran. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.